

Izlog jeftinih slastica

Nekada, ne tako davno, na obodima grada Subotice radile su tvornice. Većina tih tvornica više ne radi, dvije-tri životare, ostalo je samo sjećanje na te dane. Nekada su duž subotičkog korza bile kavane, one dobre, staromodne, koje su zamijenili kafići, a kafiće su zamijenile podružnice bana-ka. Ostalo je samo sjećanje na naše stare kavane, a kako stvari stoje, danas je »izlazak« za većinu stanovnika postao odlazak u mega-markete, gdje se za koji dinar kupi nešto jeftinije, ili možda odlazak na subotički buvljak, koji još uvijek kako-tako klacka s jeftinijom ponudom odjevnih »krpica«, hrenovki i salama, kao i školskih torbi i patika za djecu. Ova priča se ne odnosi na bogatune, nego na većinu stanovnika ovoga grada, a znam da se priča može odnositi i na većinu stanovnika bilo kojeg grada u Srbiji.

Tvornice, već kao tvornice – nema brige, jer ih uglavnom nema, a u gradu je održan regionalni gospodarstveni sajam. Lijepa je priča o povezivanju gospodarstava, sajmovi naravno treba biti, povećanje prometa i trgovanja je obećavajuće za svako gospodarstvo, ali što se tiče lijepe sajamske priče o ponudi vina i kulena, činjenica je da su mnogi ljudi dobro poranili s prodajom dionica Naftne industrije Srbije, koje je dobilo 4,8 milijuna građana. A zbog čega su poranili? Zbog toga da bi došli do kakvog-takvog novca i platili najam za podstanarsku sobu, kupili paštetu, lijekove ili ono što je potrebno djetetu za novu školsku godinu. Dobro, priča je stara, bez gospodarstva nema života, ali gospodarstvo valjda podrazumijeva i temeljnu industriju i nova radna mjesta, a trgovina u mega-marketima to sigurno ne osigurava. Sve u svemu, vođeni su ovoga tjedna razgovori s Međunarodnim monetarnim fondom, priča je ponovno lijepa, na osnovi sporazuma plaće i mirovine bit će odmrznute od siječnja sljedeće godine, trebamo se radovati i zanemariti činjenicu da su plaće značajno pale u eurima, u posljednjih godinu dana pad je bio »samo« 7 posto. MMF je posebice obratio pozornost na umirovljenike, kojima će biti podijeljena jednokratna pomoć od po 5000 dinara.

Jest da danas, primjerice, informacijska industrija čini jednu od najvažnijih grana ekonomije, bar u bogatim zemljama, a što se tiče ovdašnje teške industrije, možemo samo izvaditi stare ploče istoimenog rock-sastava Gábora Lengyela. Trgovanje se nastavlja, bit će novih mega-marketa, a mi možemo birati hoćemo li stajati ispred prodavaonica jeftinih slastica ili biti u izlogu. Po volji. I nemoj da netko kaže kako demokracije nema.

Z. S.

Sve zainteresirane osobe koje bi željele obavljati posao kolportera tjednika »Hrvatska riječ« na dogovor se mogu javiti u Uredništvo NIU »Hrvatska riječ« na adresi Trg cara Jovana Nenada 15/II.

SADRŽAJ

AKTUALNO

Konferencija za novinare predsjednika HNV-a Slavena Bačića

FINANCIJSKA POMOĆ ZA UČENIKE.....6

Predsjedništvo DSHV-a oštro se protivi najavi ukidanja dopisništva HRT-a u Beogradu

ODLUKA ŠTETNA ZA HRVATSKU ZAJEDNICU.....7

TEMA

U Golubiću kraj Obrovca održan III. međunarodni znanstveni skup »Hrvatsko-srpski odnosi«

UKLJUČIVANJE U HRVATSKO-SRPSKE ODOSE I VOJVOĐANSKIH HRVATA.....15

Hodočašće na marijanskom svetištu Bunarić

POD ZAGRLJAJEM NEBESKE MAJKE.....16-17

INTERVJU

Milivoj Prčić, dobitnik subotičkog gradskog priznanja »Pro Urbe«

KNJIŽEVNOST ME JE PRATILA CIJELI ŽIVOT.....12-13

SUBOTICA

Promidžba donorskih kartica

ZA ŽIVOTA ODLUKA, DAROVANJE NAKON SMRTI.....20

DOPISNICI

Na Čikeriji kraj Subotice održan susret mladih Subotičke biskupije - Čikerijada

DAN NAPORAN RADOSTI PUN..23

Lijepa riječ, lepa reč i szép szó u Somboru

KAD SE MLADOST RAZMAŠE...25

REPORTAŽA

Grad širokih bulevara, obilja parkova, kulture, sporta, sveučilišta

NOVI SAD.....28-29

KULTURA

U Subotici održan koncert orguljaške glazbe hrvatskih autora iz Vojvodine

GLASOVI ORGULJA U RAVNICI..32

SPORT

Bojan Temunović, tenisač

PRVI ATP BOD.....47

KONFERENCIJA ZA NOVINARE PREDSDJENIKA HNV-A SLAVENA BAČIĆA

Novčana pomoć za učenike

Najavljena je i sjednica HNV-a na čijem će se dnevnom redu naći više prijedloga izmjena Statuta Vijeća

Hrvatsko nacionalno vijeće pokrivat će putne troškove sve djece koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku, istaknuo je predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. Slaven Bačić u utorak, 31. kolovoza, na konferenciji za novinare sazvanoj u sjedištu Vijeća u Subotici. HNV je također osigurao poklon-paketiće skupa sa školskim priborom za djecu koja se upisuju u prvi razred s nastavom na hrvatskom jeziku, a osigurana je i jednokratna

novčana pomoć za roditelje u iznosu od 11 tisuća dinara.

»Smatramo to svojevrsnom nadoknadom i poticajem za njihovu katkada i odvažnost za upis djeteta u hrvatski odjel. Smatramo također da je veoma važno ovaj poticaj manifestirati i u vrijeme gospodarske krize kako bismo pomogli tim roditeljima«, istaknuo je dr. Slaven Bačić.

On je najavio i kako će svi ovogodišnji prvaši hrvatskih odjela ići na ljetovanje koje HNV godina-

ma unatrag organizira u suradnji s Crvenim križem iz Zaprešića. Dodao je i kako će učenicima hrvatskih odjela biti osigurani udžbenici, čime se želi omogućiti da školovanje na hrvatskom jeziku bude besplatno. Glede obrazovanja, istaknuo je kako je Pokrajinskom tajništvu za obrazovanje upućen zahtjev za otvorenje lektorata na hrvatskom jeziku u Subotici i Katedre za hrvatski jezik pri Filozofskom fakultetu u Novom Sadu.

Slaven Bačić je na konferenciji najavio i sjednicu HNV-a, koja bi trebala biti održana u iduću petak, 10. rujna. Na sjednici će biti raz-

matrano više odluka koje je ranije donio Izvršni odbor HNV-a na svojim sjednicama održanim proteklih dana, a tiču se izmjena Statuta Vijeća. Među ostalim, odlučeno je i da jedan od četiriju blagdana hrvatske zajednice u Srbiji, dan rođenja Ivana Antunovića, bude zamijenjen danom 15. kolovoza.

Naime, na taj dan 1869. godine Antunović je izdao proglas kojim je pozvao na pretplatu novina koje je izdavao. Na sjednici će biti predložen i novi simbol HNV-a, kojega je izradio prof. Darko Vuković s Akademije umjetnosti u Novom Sadu.

D. B. P.

Mjesto dopredsjednika drugoj listi

Prema prijedlogu odluke Izvršnog odbora HNV-a, to bi tijelo trebalo dobiti još jednog člana – dopredsjednika, te će, za razliku od sadašnjih pet, ubuduće imati šest članova.

»To će mjesto biti ponuđeno drugoj listi, listi 'Za europsku Srbiju'. Na taj način demonstriramo spremnost da radimo jedinstveno u interesu čitave hrvatske zajednice, a da sukobe i antagonizme ostavimo iza sebe«, najavio je Slaven Bačić.

ZAMJENICA POKRAJINSKOG ZAŠTITNIKA GRAĐANA U POSJETU HNV-U

Široko polje za bolje

Veoma je izražen nedostatak kriterija kada se dodjeljuju sredstva iz proračuna za područje javnog informiranja i kulture, rekla je među ostalim Eva Vukašinić

U obilasku vijeća manjinskih zajednica, zamjenica pokrajinskog zaštitnika građana zadužena za zaštitu prava nacionalnih zajednica Eva Vukašinić posjetila je i Hrvatsko nacionalno vijeće. U razgovoru s predsjednikom HNV-a dr. Slavenom Bačićem prošloga je četvrtka bilo riječi o budućoj suradnji, a konstatirano je kako postoje problemi u ostvarivanju prava u svim područjima kulturne autonomije. Neki od problema su diskriminacija prilikom raspodjele sredstava vjerskim zajednicama te oko upisa u odjele s nastavom na materinjem jeziku.

Ne može se, na žalost, izdvojiti niti jedno područje u kojem nema problema, istaknula je Eva Vukašinić.

»Veliki dio tih problema se odnosi na nedostatak sredstava kojima se provode određena prava. Veoma je izražen nedostatak kriterija kada se dodjeljuju sredstva iz proračuna za područje javnog informiranja i kulture. Problemi nastaju i zbog nepoznavanja vlastitih prava samih građana, primjerice u svezi s uporabom službenog jezika i pisma. Veliki izazovi su i pred obrazovanjem na materinjem jeziku.«

U tijelima pokrajinske vlasti još uvijek nije postignuta proporcionalna zastupljenost pripadnika nacionalnih zajednica, kaže Eva Vukašinić.

»Čini mi se kako još uvijek postoji nekakvo nepovjerenje kada je riječ o očitovanju nacionalne pripadnosti. Dakako, to je ustav-

no pravo svih nas - hoćemo li se očitovati ili ne? S druge strane, mislim da se mjere koje se tiču zapošljavanja pripadnika nacionalnih zajednica ne provode dovoljno ozbiljno.«

Ured pokrajinskog zaštitnika prava građana ima ovlasti pružiti pomoć u vezi sa svim područjima ostvarivanja kulturne autonomije, rekla je na koncu Eva Vukašinić. Pitanja informiranja i obrazovanja na materinjem jeziku planiraju se otvoriti u predstojećem razdoblju, rekao je za program na hrvatskom jeziku Radio Subotice dr. Slaven Bačić.

»I u dosadašnjim kontaktima ombudsmana s Ministarstvom obrazovanja gotovo da se nailazilo na zid šutnje i nesuradnje. Tu su i problemi diskriminacije,

poput financiranja obnove franjevačkog samostana u Baču.« Slaven Bačić dodaje kako novi Zakon o nacionalnim vijećima pruža mogućnost bolje suradnje i djelovanja pokrajinskog ombudsmana i HNV-a. »Imajući u vidu nove ovlasti koje je Zakon postavio, jedan od elemenata našeg programa je stvaranje učinkovitijeg sustava suradnje između HNV-a i pokrajinskog ombudsmana. A to je zadaća samoga Vijeća koje se treba bolje organizirati u nastupu prema državnim tijelima, pa i onom kakvo je pokrajinski ombudsman.«

Tijekom sastanka spomenute su i otvorene teme poput posebnog popisa birača, različitog tretiranja pripadnika pojedinih nacionalnih zajednica te potrebe uspostavljanja jedinstvenih kriterija prilikom raspodjele sredstava, a osobito kada je riječ o načinu pokrajinskog financiranja nacionalnih zajednica, rekao je dr. Slaven Bačić.

S. J.

PREMA NAJAVAMA HRVATSKE RADIOTELEVIZIJE

Od jeseni bez dopisništava u Ljubljani, Beogradu i Londonu

Hrvatska radiotelevizija od jeseni zatvara svoja dopisništva u Ljubljani,

Beogradu i Londonu, a novinare-dopisnike povlači u Zagreb.

Prema pisanju hrvatskih medija to je potvrdio glasnogovornik HRT-a *Danko Družijanić*, koji je rekao kako će se dopisništva ponovno otvoriti stvore li se za njih financijski uvjeti.

Predsjedništvo Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini protivi se ukidanju dopisništva Hrvatske radiotelevizije u Beogradu, jer smatra da bi to štetilo hrvatskoj manjini u Srbiji, navodi se u priopćenju DSHV-a. Predsjednik DSHV-a *Petar Kuntić* kaže kako

će takva odluka hrvatsku manjinu u Srbiji ostaviti u još većjoj informativnoj blokadi u matičnoj domovini.

»Demokratski savez Hrvata u Vojvodini smatra da se o hrvatskoj manjinskoj zajednici u Srbiji na Hrvatskoj radioteleviziji malo izvješćivalo, a ako se ukine dopisništvo, o nama uopće neće biti riječi na tome mediju. O ovom problemu zauzeli smo jasan stav na sjednici predsjedništva naše stranke, a to pitanje pokrenut ćemo

i na sjednici Hrvatskog nacionalnog vijeća. Očekujemo i reagiranja drugih manjinskih hrvatskih institucija i udruga. Pisat ćemo predsjedniku *Ivi Josipoviću*, premijerki *Jadranki Kosor* i predsjedniku Sabora *Luki Bebiću*. Smatramo da će se poslije sagledavanja svih činjenica u svezi s ovim pitanjem, s kojim će biti upoznati čelnici hrvatske države, ipak odustati od ove veoma štetne odluke po hrvatsku manjinsku zajednicu u Srbiji.«

Z. S.

PREDSJEDNIŠTVO DSHV-A OŠTRO SE PROTIVI NAJAVI UKIDANJA DOPIŠNIŠTVA HRT-A U BEOGRADU

Odluka štetna za hrvatsku zajednicu

Predsjedništvo DSHV-a oštro se protivi najavi ukidanja dopisništva Hrvatske radiotelevizije u Beogradu te će u tom smislu pokrenuti i poduprijeti akciju u HNV-u da se ova odluka HRT-a, štetna za hrvatsku zajednicu u Republici Srbiji, preinači, kaže se u priopćenju iz stranke.

Predsjedništvo DSHV-a raspravljalo je i o trenutnom stanju školovanja djece na hrvatskom jeziku. Na sjednici održanoj 27. kolovoza

u Subotici iscrpno izvješće podnio je član Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća *Pero Horvacki*, predočivši sve probleme koje je zatekao preuzimanjem ove dužnosti, te aktivnosti koje je po ovome pitanju imao u posljednja tri mjeseca.

Prema priopćenju iz DSHV-a, zamjenik predsjednika stranke *Martin Bačić* podržao je inicijativu da se i ove školske godine djeci koja pohađaju nastavu

na hrvatskom jeziku omogući besplatna nabava školskog pribora, kao i mjesečnih karti za prijevoz đaka putnika. Ove troškove će, kao i prethodne tri godine, pokriti DSHV, s time da se ove godine poziva HNV da se uključi u ovu akciju. Članica Predsjedništva DSHV-a *Suzana Marjanović* istaknula je kako je pokraj materijalno-financijskih poticaja za upis u hrvatske odjele, potrebna i konstantna akcija

cijele zajednice i HNV-a na educiranju roditelja o potrebi nastave na materinjem hrvatskom jeziku.

Donesena je i odluka da se osnuju udruge građana »Mladež DSHV-a Hrvatski Majur«, te klub Mladeži DSHV-a »Đido«, a usvojen je i plan aktivnosti proslave 20. obljetnice osnutka stranke do kraja godine, po podružnicama.

Z. S.

SÁNDOR EGERSI OTVORIO KAMP MLADIH U ULMU

Dunavska regija - projekt nove generacije Europljana

U okviru Internacionalnog dunavskog festivala u Ulmu, predsjednik Skupštine AP Vojvodine *Sándor Egeresi* otvorio je 29. kolovoza Kamp mladih koji okuplja oko 120 sudionika iz gradova i regija podunavskog regije. Otvarajući Kamp mladih, Egeresi je istaknuo kako je ujedinjena Europa prije svega angažman mladih, jer se samo tako mogu trajno očuvati mir i sloboda, a da su budućnost Europe upravo sudionici Kampa mladih, koji će se vratiti u svoje gradove i regije bogatiji za nova iskustva, prijateljstva i ljubavi.

»Europa su svi građani Europe, Europa smo i svi mi, danas oku-

pljeni u Ulmu. Uvjeran sam da svatko od nas mora preuzeti dio odgovornosti, kako bi Europska Unija, projekt mira, solidarnosti i pravde, jačala i prilagođavala se novim političkim, socijalnim i ekonomskim izazovima«, rekao je Egeresi.

Predsjednik vojvođanskog parlamenta naglasio je kako je kreiranje dunavske strategije obilježilo njegov profesionalni i osobni angažman, a da kao najveći uspjeh vidi to što njegova vjera u ostvarivost ovog projekta postaje realnost jedne nove generacije Europljana.

»Ja dolazim iz Vojvodine, europske regije u kojoj se tradicionalno

njeguju multikulturalnost, više-konfesionalnost i drugi europski principi i vrijednosti. U Vojvodini se oduvijek živjelo zajedno. I ne može drukčije, kada je kod nas sve pomiješano. Od klime, do običaja i jezika. Otuda, možemo živjeti samo jedni s drugima, a ne jedni pokraj drugih«, istaknuo je predsjednik Egeresi.

Egeresi je razgovarao sa sudionicima ovogodišnjeg Kampa mladih, od kojih je njih jedanaest iz Vojvodine, o njihovom viđenju budućnosti dunavske regije, dunavskih integracija i suradnje podunavskih gradova i regija. On je u razgovoru s njima naglasio kako je na mladima velika

odgovornost i izazov da nastave njegovati i unapređivati europske vrijednosti, međusobno uvažavanje, toleranciju, ljudska prava i slobode, kao i da aktivno sudjeluju u kreiranju buduće europske politike, kao i politike podunavske regije.

Kamp mladih u okviru Internacionalnog dunavskog festivala završava se danas, 3. rujna. Mladi sudionici imat će priliku da kroz radionice, predavanja i prezentacije upoznaju jedni druge, steknu nova znanja i iskustva iz različitih područja, kao i da uživaju u bogatom kulturno-umjetničkom programu.

PREDSTAVNICI DZH U POSJETU OPĆINI BAČ

Hrvatska se zajednica mora ujediniti

Predstavnik Demokratske zajednice Hrvata u četvrtak, 26. kolovoza, primio je predsjednik Općine Bač *Tomislav Bogunović*. Nakon razgovora s Bogunovićem u Vajskoj je održan susret s predsjednicima mjesnih kulturnih udruga: HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani, HKUPD »Matoš« Plavna i HKUPD »Mostonga« Bač.

Tema sastanka bili su položaj i problemi hrvatskih kulturnih udruga i hrvatske zajednice u Općini Bač, a tom je prigodom predsjednik DZH *Đorđe Čović*, koji je i vjećnik HNV-a, a obnaša i dužnost

savjetnika predsjednika Skupštine Vojvodine, rekao: »Smatram da je današnji sastanak s predsjednikom Bogunovićem bio pozitivan, jer smo iznijeli nekoliko inicijativa i prijedloga, koji će sigurno rezultirati boljitkom ne samo za hrvatsku zajednicu nego i za ostale narode koji žive na ovim prostorima. Jako je važno da se ljudi, na bilo kojoj osnovi, uključe u ovu sveopću krizu, jer samo na taj način možemo očekivati rezultate. Izražavam zadovoljstvo što je danas predsjednik općine Bogunović primio naše izaslanstvo i saslušao probleme koji

tište hrvatsku zajednicu, i vjerujem da je ovo dobar pokazatelj koji će u neposrednoj budućnosti dati konkretne rezultate.«

U razgovoru s predsjednicima triju udruga konstatirano je kako je u njihovu budućem radu potrebno: transparentnije financiranje, odnosno raspodjela sredstava udrugama, kvalitetnija izrada projekata, riješiti problem emisije na hrvatskom jeziku na Radio Bačkoj, organizirati zajedničke aktivnosti mjesnih udruga, primjerice tečaj za tamburaše i koreografe, više raditi na suradnji i međusobnom uvažavanju u hrvat-

skoj zajednici, te omogućiti bolju informiranost o svim događanjima u hrvatskoj zajednici.

»Za hrvatsku zajednicu važne su kulturne udruge, koje su nastale iz ničega, a ne ljudi, koji su preko noći dobili važne funkcije, to nisu ničim zaslužili, a čak i štete hrvatskoj zajednici. Želio bih da jedinstvo krene iz Općine Bač, konkretno odavde iz Vajske, a da ovakvi sastanci budu češći. Jednostavno, hrvatska zajednica mora se ujediniti!«, zaključio je sastanak domaćin susreta predsjednik OODZH Bač *Dario Bošnjak*.

Zvonimir Pelajić

BRITANSKI MINISTAR VANJSKIH POSLOVA POZVAO SRBIJU NA USKLADJIVANJE REZOLUCIJE O KOSOVU

Između europske budućnosti i ustavne obveze

Povlačenje rezolucije odbacio srbijanski ministar Vuk Jeremić, a iz ureda predsjednika Borisa Tadića poručeno kako je isključen jedino kompromis glede priznavanja neovisnosti Kosova

Ministar vanjskih poslova Velike Britanije *William Hague* u utorak je, nakon susreta sa srbijanskim šefom diplomacije *Vukom Jeremićem*, ukazao na potrebu sastavljanja rezolucije o Kosovu usklađene između Srbije i Europske Unije, što bi podrazumijevalo povlačenje podnesene srbijanske rezolucije, dok je Jeremić istaknuo kako je za srbijansku vladu povlačenja rezolucije neprihvatljivo.

Hague je na zajedničkoj tiskovnoj konferenciji s Jeremićem ocijenio kako je, kada je riječ o Kosovu, za Srbiju veoma važno da surađuje s visokim predstavnicima EU.

»Što se tiče mog stajališta glede Kosova, rekao bih da je ono isto kao stajalište mogega kolege, njemačkog ministra vanjskih poslova koji je ovdje bio proteklog tjedna, odnosno da bi naš i srbijanski glavni cilj trebao biti osigurati da sve zemlje zapadnog Balkana uđu u EU«, kazao je Hague.

Izrazio je bojazan da će Srbija, ne bude li uspjela ići dalje tim putem te ne bude u stanju »izmiriti prošlost s budućnošću«, biti zastavljena u tom međuprostoru.

»Mi smo se složili da je mjesto Srbije i svih ostalih zemalja zapadnog Balkana u EU i mi u

Velikoj Britaniji veliki smo zagovornici toga puta. Imamo istu viziju budućnosti i sada je pitanje kako je ostvariti. Ovo danas nisu bili pregovori, već razgovori kako bismo se bolje razumjeli, a ono što bismo mi željeli za Srbiju jest da uđe u detaljne razgovore s visokom predstavnicom EU *Catherine Ashton*«, istaknuo je Hague.

Jeremić je kazao kako je Srbija spremna »u najboljoj mogućoj volji« razgovarati sa svim međunarodnim čimbenicima, uključujući i EU, o tome kako postići što širu potporu za rezoluciju što ju je Srbija podnijela u Općoj skupštini Ujedinjenih naroda.

»Ali opcija koja za Vladu Srbije nije na stolu, to je opcija povlačenja rezolucije. Mi to nismo u prilici učiniti, ali spremni smo na konstruktivan način sagledati svačije prijedloge, kroz intenzivan dija-

log i proširenu suradnju sa svim međunarodnim čimbenicima učiniti sve što je u našoj moći da ta rezolucija dobije što je moguće veću potporu u Općoj skupštini UN«, dodao je Jeremić.

U okviru službenog posjeta Beogradu, Hague je u utorak primio i srbijanski predsjednik *Boris Tadić* koji mu je poručio kako je članstvo u EU strateški cilj Srbije te da ona računa na pomoć EU za rješenje pitanja Kosova.

Kako je priopćio ured srbijanskog predsjednika, Tadić je istaknuo da se Srbija zalaže da se do rješenja za Kosovo dode dijalogom Beograda i Prištine, te da je Srbija spremna na kompromis o prijedlogu rezolucije o Kosovu, koji je podnijela Općoj skupštini UN, koji bi bio prihvatljiv i Srbiji i međunarodnoj zajednici.

»Isključen je jedino kompromis glede priznavanja neovisnosti Kosova«, rekao je Tadić, navodi se u priopćenju.

Posjet Haguea, za koji su beogradski mediji najavljivali da će biti pretežno posvećen rezoluciji o Kosovu, uslijedio je samo nekoliko dana nakon što je u Beogradu o toj temi sa srbijanskim dužnosnicima razgovarao njemački šef diplomacije *Guido Westerwelle*.

Kako je ranije najavljivano u srbijanskim medijima, Opća skupština UN-a bi o srbijanskoj rezoluciji o Kosovu trebala raspravljati 9. rujna.

Skup mladeži na Hrvatskom Majuru

Mladež Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini obavještava sve svoje članove i simpatizere, kao i zainteresiranu mladež, da će 4. rujna biti održan skup mladeži pod nazivom »Hrvatski Majur«, koji po treći put organizira Mladež DSHV-a. Skup će otpočeti svečanom svetom misom u 18 sati kod križa na Hrvatskom Majuru, a zatim će na obližnjem salašu obitelji Gabrić uslijediti zabava za sve nazočne.

NIU »HRVATSKA RIJEČ« PREDLAŽE, HNV PODUPIRE

Lazar Merković kandidat za nacionalnu mirovinu

Riječ je o priznanju koje dodjeljuje Vlada Republike Srbije, a isplaćuje se u obliku doživotnog mjesečnog novčanog primanja u neto iznosu od 50.000 dinara

Novinsko-izdavačka ustanova »Hrvatska riječ«, uz potporu Hrvatskog nacionalnog vijeća, predložit će Lazara Merkovića za Priznanje umjetnicima, odnosno stručnjacima u kulturi za vrhunski doprinos nacionalnoj kulturi, odnosno kulturi nacionalnih manjina, temeljem javnog poziva što ga je uputilo Ministarstvo kulture Republike Srbije.

Prijedlog za dodjelu priznanja utvrđuje za to posebno oformljeno povjerenstvo, čije članove imenuje Ministarstvo kulture na razdoblje od godinu dana, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

Na osnovi prijedloga povjeren-

stva, Ministarstvo kulture, u skladu sa sredstvima osiguranim temeljem Zakona o proračunu Republike Srbije, predložit će Vladi Republike Srbije akt o dodjeli posebnih priznanja, na osnovi kojeg ona donosi rješenje o dodjeli posebnih priznanja.

Posebno se priznanje umjetniku dodjeljuje i isplaćuje u obliku doživotnog mjesečnog novčanog primanja, u neto iznosu od 50.000 dinara. Ove, popularno zvane »nacionalne mirovine«, dodjeljuju se četvrtu godinu zaredom, a dosad ih je primilo 369 umjetnika.

Lazar Merković (Subotica, 14. lipnja 1926.) je književnik, pre-

voditelj, leksikograf, pokretač i dugogodišnji urednik časopisa »Rukovet«, nakladnik velikog broja knjiga i drugih publikacija, a sadašnji predsjednik Uređivačkog odbora časopisa »Klasje naših ravni«, kao i član Nakladničkog vijeća NIU »Hrvatska riječ«. Dobitnik je više domaćih i inozemnih odlikovanja: Oktobarske nagrade grada Subotice, nagrade »Pro urbe«, »Dr. Ferenc Bodrogrvari« i Počasni građanin grada Subotice. Za postignute rezultate u prevodenju s mađarskog jezika (preveo preko 60 naslova knjiga i oko 40 drama) dobio je najviše mađarsko državno odlikovanje.

Za svoju književnu djelatnost dobio je najviše hrvatsko odličje u kulturi Danicu s likom Marka Marulića.

D. B. P.

JESENSKI ROK ZA UPIS NA VISOKA UČILIŠTA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Prijeprave dostaviti najkasnije do 10. rujna

Jesenski ispitni rok državne mature u Republici Hrvatskoj počeo je prošloga tjedna, 24. kolovoza, i trajat će do 6. rujna, a rok za prijave za upis na studijske programe visokih učilišta traje do 17. rujna 2010. godine.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa Republike Hrvatske tim povodom obavještava sve srednje škole s četverogodišnjim programom u Republici Srbiji da žurno dostave prijepise ocjena svih razreda te prijepis završnog ispita s prosjekom istoga za učenike koji nisu izašli na ljetni ispitni rok, a žele na jesenskom ispitnom roku upisati se na studijske programe visokih učilišta u Republici Hrvatskoj na kojima je ostalo slobodnih mjesta. Navedene prijepise nužno je dostaviti preporučenom poštom najkasnije do 10. rujna 2010. godine na adresu Središnjeg javnog ureda (pri Agenciji za znanost i visoko obrazovanje), Donje Svetice 38, 10000 Zagreb. Završne svjedodžbe, koje nisu izdane u Republici Hrvatskoj, nužno je dostaviti Odjelu za priznavanje inozemnih kvalifikacija (pri Ministarstvu znanosti, obrazovanja i športa). Navedena se dokumentacija šalje navedenome

odjelu na priznavanje, ali u tome slučaju se Središnjem prijavnom uredu dostavlja potvrda da su javne isprave (svjedodžbe) predane Odjelu za priznavanje inozemnih kvalifikacija, obavještavaju iz MZOŠ-a.

Inače, za jesenski rok učenici su prijavili 12.760 ispita, od kojih se 8929 odnosi na redovite učenike, a 3367 na one koji su ranije završili školovanje. Ispite iz obveznih predmeta (hrvatski jezik, matematika, strani jezici) polagali su prošloga tjedna, a do 6. rujna polažu ispite iz 15 izbornih predmeta, koji su preduvjet za upis na pojedina visoka učilišta. Rezultati državne mature u jesenskom roku trebali bi biti poznati do 17. rujna, a 18. rujna početak će upis na visoka učilišta u Hrvatskoj. Zimski rok državne mature održat će se od 6. do 21. prosinca 2010.

Državna matura ove se godine po prvi put polaže u Hrvatskoj, i to u tri roka – ljetnom, jesenskom i zimskom. Obvezna je za sve gimnazijalce, a učenici četverogodišnjih strukovnih škola moraju je položiti ako se žele upisati na studij.

Od akademske godine 2010./2011. uvjet je za upis na visokoškolske usta-

nove u Republici Hrvatskoj. Ispite vrednuje NCVVO i rezultate ispita unosi u bazu NISpVU

(Nacionalni informacijski sustav prijave na visoka učilišta).

D. B. P.

ZAPOČELE PRIPREME NA IZRADI MEDIJSKE STRATEGIJE U VOJVODINI

Dosadašnju praksu podići na višu razinu

U Skupštini AP Vojvodine održan je konstitutivni sastanak radne skupine za izradu strategije javnog informiranja u pokrajini, koju vodi potpredsjednica Vlade AP Vojvodine i pokrajinska tajnica za informacije Ana Tomanova-Makanova.

»Nove nadležnosti i Statut AP Vojvodine podrazumijevaju i izradu dijela strategije javnog informiranja koji se odnosi na našu pokrajinu i to je naša obveza«, istaknula je Ana Tomanova-Makanova na sastanku 30. kolovoza. Kako je konstatala, ovaj dokument treba utvrditi osnovne smjernice razvoja u medijskoj sferi i ide u prilog poboljšanju dosadašnje prakse na ovom polju.

Polazna ideja ovog razvojnog dokumenta u sferi vojvodanskih medija je i očuvanje javnog servisa Vojvodine. Također, posebna će pozornost biti posvećena i poštovanju stečenih prava, što ima posebnu važnost i u značajnoj mjeri pridonosi ostvarivanju prava nacionalnih zajednica na ovim prostorima. Studija će sadržati pravnu i ekonomsku analizu medijske scene, kao i preporuke bitne za izradu buduće Strategije razvoja medija u Republici Srbiji, čiji će biti sastavni dio, naglasila je Ana Tomanova-Makanova.

Na sastanku s vojvodanskim stručnjacima u području medija, formirane su ekspertske skupine i izabrani koordinatori i članovi koji će biti angažirani na izradi medijske studije za Vojvodinu. Posebne ekspertske skupine formirane su u području tiskanih medija, elektroničkih medija, za digitalizaciju i ekonomsko-pravna pitanja. U okviru ovih radnih skupina, eksperti će se posebno baviti i pitanjima informiranja na jezicima nacionalnih zajednica koje žive u Vojvodini.

ODRŽAN 4. MEĐUNARODNI I REGIONALNI GOSPODARSKI SAJAM U SUBOTICI

Povezivanje kulture, tradicije i gospodarstva

Hrvatske tvrtke prvi put su se organizirano predstavile na ovom sajmu, a broj izlagača iz Mađarske udvostručen u odnosu na prošlu godinu

Sajam je otvorio predsjednik Vlade AP Vojvodine dr. Bojan Pajtić

Na 4. međunarodnom, regionalnom gospodarskom sajmu u Subotici među 136 tvrtki iz Srbije, Mađarske i Rumunjske predstavila su se i 32 izlagača iz Hrvatske: iz Dalmacije, Istre, Slavonije i Baranje, te središnje Hrvatske. Premda su i ranijih godina sudjelovale na ovom sajmu, hrvatske su se tvrtke prvi put organizirano predstavile u Subotici, a bio je to i jedan od najvećih izlazača na vojvodansko tržište.

»U Subotici smo predstavili više od 200 hrvatskih proizvoda koji su većinom autohtoni prepoznatljivi hrvatski brendovi. Ovo nam je tržište jedno od najzanimljivijih zbog tradicije kupovanja naših proizvoda u Srbiji i Vojvodini, kao i zbog povezanosti ljudi i turizma«, kaže *Dražen Miloloža* iz Hrvatske gospodarske komore pri Sektoru za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo. »Naša je intencija da povećamo broj hrvatskih tvrtki na vojvodanskom tržištu, pogotovo autohtonih poljoprivrednih proizvoda koje ljudi prepoznaju a koji se još možda nisu pojavili na tržištu. To su maslinovo ulje,

vina, kulen – proizvodi koji još nisu dovoljno prisutni. Subotički je sajam jedan od naših većih izlazaka na ovo tržište, i zapravo nije tolika intencija da se tvrtke predstavljaju, nego regije i tvrtke u tim regijama i autohtoni proizvodi. Dakle, ovo nije zamišljeno samo kao neki gospodarski sajam već zapravo kao povezivanje kulture, tradicije i gospodarstva.«

SRPSKO TRŽIŠTE ZANIMLJIVO ZA HRVATSKE PROIZVOĐAČE

Hrvatska gospodarska komora po prvi je put bila prisutna na subotičkom sajmu, a uz gospodarstvenike i izlagače bile su prisutne županijske komore iz Virovitice, Siska, Osijeka, kao i direktor predstavništva HGK u Beogradu. Direktorica Sektora za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo u središnjici HGK-a *Božica Marković* ističe kako je ta inicijativa o nastupu na subotičkom sajmu potekla od Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici i konzulice *Ljerke Alajbeg*.

»Na hrvatskom štandu predstavljeno je preko 200 proizvoda hrvatskih proizvođača i zastupljene su sve naše regije, što potvrđuje interes našeg gospodarstva za prisutnošću na ovim prostorima. Odnosi između Srbije i Hrvatske su u stalnom usponu, što potvrđuju i podaci o vanjskotrgovinskoj razmjeni koja je u prošloj godini iznosila 844 milijuna dolara. Tržište Srbije jako je interesantno za hrvatske proizvođače i Srbija se nalazi na trećem mjestu po ulaganjima hrvatskih tvrtki, koja su ukupno iznosila oko 474 milijuna eura. Hrvatske tvrtke su na tržištu Srbije prisutne s preko 200 svojih predstavništava i imaju značajna ulaganja u proizvodnju«, rekla je *Božica Marković*, izražavajući nadu da će Hrvatska sljedeće godine na subotičkom sajmu biti zemlja partner, kao što je to ove godine bila Mađarska.

Tijekom četiri dana sajamskih manifestacija održan je niz stručnih skupova, tematskih rasprava, prezentacija i susreta gospodarstvenika, među kojima i susret predstavnika HGK i Regionalne gospodarske komore u Subotici, čija

je središnja tema razgovora bilo proširivanje suradnje i zajednički nastup na trećim tržištima.

»Komore su na neki način bile predvodnice gospodarske suradnje koju ostvarujemo na svim razinama. Hrvatska gospodarska komora ima svoje predstavništvo u Beogradu, koje je kontinuirano ovdje od 2002. godine, a komore puno surađuju i u okviru CEFTA-e, kao što smo prije surađivali u okviru bilateralnog ugovora kad smo imali ugovor o slobodnoj trgovini sa Srbijom. Nadam se da ćemo surađivati i u okviru Europske Unije, s obzirom na to da će Hrvatska 2012. godine ući u EU, i mislim da upravo na tom polju postoji puno prostora za jednu tehničku stručnu suradnju«, kaže *Božica Marković*. »Hrvatska je prošle godine u vanjskotrgovinskoj razmjeni imala pad, mislim da je to tako i kod vas, i to je u prvom redu bio pad uvoza, što je rezultat recesije koja se još i sada osjeća. Međutim, značajno je istaknuti kako je naša razmjena prošle godine iznosila 844 milijuna dolara, i da je po tom obujmu Srbija negdje na 10. mjestu, što je u stvari jako dobar pokazatelj.«

KOMPATIBILNA GOSPODARSTVA

Predsjednik Regionalne gospodarske komore u Subotici *Slobodan Vojinović* ističe kako sporazum o suradnji sa županijskom komorom u Osijeku postoji još od 1998. te da je tijekom tih godina suradnja u stalnom usponu, a najčešće teme razgovora su zajednička tržišta i pogodnosti CEFTA-e. »Promet između Srbije i Hrvatske je bio oko milijarde dolara, a kad su u pitanju sjevernobačka i osiječko-baranjska regija promet je uvijek bio između 25 i 30 milijuna dolara, i s ove strane taj je promet otprilike jednak – koliki je izvoz toliki je uvoz, dok je, inače, Srbija u deficitu u prometu s Hrvatskom. Situacija se popravlja i na političkoj sceni, mi smo dva puta ugostili predsjednika države Hrvatske, što znači da su odnosi dviju regija zaista zadovoljavajući«, kaže *Vojinović*.

On ističe kako osim suradnje s Osijekom, te razgovorima vođenim

s predstavnicima komora iz Siska, Virovitice i Splita, subotička komora planira uspostaviti konkretniju suradnju s jednom od županijskih komora primorskih regija.

»Hrvatska još uvijek doista uvozi mnogo hrane, pogotovo u vrijeme turističke sezone, a puno njih se sjeća kvalitetnih proizvoda koje smo mi imali i koji i sada mogu biti interesantni za hrvatsko tržište. To znači da, neovisno o tome što imamo dobar i kvalitetan sporazum s Osijekom, možda napravimo takav sporazum s još nekom županijskom komorom iz Hrvatske. Također razgovaramo o problemima koje su imala neka poduzeća kad je u pitanju funkcioniranje CEFTA-e. Čut ćete od nekih poduzeća kako Srbi neće kupovati iz Hrvatske, Hrvati neće kupovati iz Srbije, ili kako neka poduzeća ili proizvođači nemaju logistiku za prodaju itd. Mi smo svjesni toga i u komorskom sustavu smo tu priču otvorili, jer je ona jedna od ključnih za mnoge artikle, mnoge tvrtke i grane gospodarstva. Svjesni smo da ni zajedno ne možemo zadovoljiti tržište, a i da smo zajedno možda je još i to malo da se obranimo od žestoke svjetske konkurencije. Naša su gospodarstva još uvijek kompatibilna, još uvijek su to gospodarstva koja se poznaju i ljudi koji se razumiju, i mnogo je bolje i pametnije biti dobro sa susjedom nego s bratom koji je daleko«, kaže Vojinović te dodaje kako je trenutačno najaktualnija potražnja agrarnih proizvoda iz vojvođanske regije, odnosno umjetnog gnojiva iz kutinske tvrtke, koje traže naši poljoprivrednici.

Štedite u Razvojnoj banci Vojvodine

»Pokrajinska Vlada snažno je podržala održavanje sajma gospodarstva u Subotici, kao što će i ubuduće financirati svaku manifestaciju koja sa sobom donosi nove kontakte, nove poslovne ugovore, nova radna mjesta«, rekao je predsjednik Vlade AP Vojvodine dr. Bojan Pajić otvarajući 4. međunarodni i regionalni sajam gospodarstva u Subotici. On je istaknuo kako je Vojvodina u uvjetima nezapamćene svjetske ekonomske krize uspjela treću godinu zaredom smanjiti nezaposlenost, te da je srpnja ove godine pet tisuća manje nezaposlenih nego u isto vrijeme prošle godine. To je postignuto zahvaljujući programima Vlade Vojvodine za očuvanje radnih mjesta i novo zapošljavanje, programima novih tehnologija i novih materijala, kao i aktivnostima pokrajinskog Fonda za privlačenje stranih investicija i Fonda za razvoj, ali i zahvaljujući naporima koje je Razvojna banka Vojvodine uložila u spasavanje nekoliko desetina gospodarskih tvrtki koje su se našle u teškoj situaciji zbog svjetske financijske krize, rekao je Pajić te pozvao građanke i građane Vojvodine i vojvođanska poduzeća da svoje depozite i uštedevinu usmjere u Razvojnu banku Vojvodine, jer će time imati ne samo bolji standard za svoje obitelji zahvaljujući kamatama, nego i potpomoći razvoj gospodarstva Vojvodine.

Gradonačelnik Subotice Saša Vučinić je rekao kako je zadovoljstvo što se u vrijeme ekonomske krize na subotičkom sajmu gospodarstva pojavio rekordan broj izlagača, te istaknuo kako, istodobno s osnivanjem industrijskog parka Subotice, grad mora imati i odgovarajući prostor za održavanje sajmских manifestacija gospodarstva. Potpredsjednik Vlade Vojvodine i pokrajinski tajnik za gospodarstvo István Pásztor istaknuo je kako Pokrajinsko tajništvo za gospodarstvo već treću godinu financijski pomaže održavanje subotičkog sajma gospodarstva, te pruža pomoć vojvođanskim gospodarstvenicima i poduzetnicima za sudjelovanje na drugim sajmovima.

Pozdravne riječi na svečanosti otvorenja sajma uputili su i državni tajnik Ministarstva za nacionalnu ekonomiju Mađarske zadužen za ekonomske odnose s inozemstvom Zolt Becsei, predsjednik Gospodarske komore Srbije Miloš Bugarin, te Božica Marković iz Hrvatske gospodarske komore. Sajam je uz potporu Grada Subotice, Pokrajinskog tajništva za gospodarstvo i Regionalne gospodarske komore, organiziralo Javno poduzeće »Subotičke tržnice«.

UVIJEK TREBA TEŽITI BOLJEM

Na subotičkom sajmu prvi puta se predstavio i Grad Vukovar. Zamjenik gradonačelnika Dejan Drakulić kaže kako se Vukovar kao jedinica lokalne samouprave predstavio sa svojim programima, poticajnim mjerama za ulaganja potencijalnih investitora, te se s područja grada željela predsta-

viti tvrtka »Borovo Gumi trejd«. »Mi smo ovdje i gosti sajma i organizatori, i želimo se predstaviti kao lokalna samouprava koja je otvorena za sve potencijalne ulagače s obzirom na izuzetan geostrateški položaj i na povoljne uvjete za ulaganje, gospodarsku zonu i uvjete koje imamo za investitore.«

Putem svog Poduzetničkog centra na sajmu se predstavilo i nekoliko tvrtki iz Križevaca, koje se bave

proizvodnjom procesne opreme, opreme za poljoprivredu i građevinarstvo. Pročelnik Upravnog odjela za gospodarstvo i financije Darko Masnec ističe kako grad ima dobre odnose s hrvatskom manjinom u Vojvodini, i kako su prošle godine na križevačkom sajmu sudjelovale neke tvrtke iz Subotice kao i Grad Subotica s Turističkom zajednicom, te kako je sajam u Subotici nastava te dobre suradnje.

»Naš nastup na sajmu bi trebao pomoći većoj robnoj razmjeni, nekih počeka ima, ali ja vjerujem da će se i kroz ovakve promotivne aktivnosti to proširiti. U ekonomiji uvijek treba težiti boljem, neke od ovih naših tvrtki inače već posluju s Vojvodinom, naročito oni koji se bave proizvodnjom opreme za mlječnu industriju, proizvodnjom laktofriza. Imaju ovdje i svoje predstavništvo tako da rade i funkcioniraju, znači da robna razmjena ipak ide. Tu je tvrtka 'Promid' koja se bavi proizvodnjom procesne opreme, prije svega opreme za duhan-sku industriju i mljekarsku, i jedna građevinska tvrtka koja je u hrvatsko-talijanskom vlasništvu, koji se bave proizvodnjom strojeva za formiranje građevinskog željeza«, kaže Masnec.

S. Mamužić

MILIVOJ PRČIĆ, DOBITNIK SUBOTIČKOG GRADSKOG PRIZNANJA »PRO URBE«

Književnost me je pratila cijeli život

Razgovarao: Davor Bašić Palković

*Iako sam svoj radni vijek proveo kao pravnik,
književnost sam najviše volio * Stvarnost nerijetko
zna biti čudnija od fikcije * Imam spreman rukopis
za sedmu knjigu, također zbirku pripovijedaka*

skih književnika. Bio je vijećnik Hrvatskog nacionalnog vijeća u prošlom sazivu toga tijela.

HR: Što vam priznanje »Pro urbe« osobno znači?

Svaka nagrada ili priznanje, pa i ovo, znači čovjeku, te sam svakako počastovan, s obzirom da sam jedan od dobitnika ovog gradskog priznanja. Moje je djelo, kako i piše u obrazloženju nagrade, vezano za ovaj grad. Ovo mi je priznanje dodijeljeno za književno stvaralaštvo. Kako književnost nastaje iz riječi, a od riječi sve dolazi, književnost je, po mojem sudu, značajnija od drugih umjetnosti. Iako sam svoj radni vijek proveo kao pravnik, književnost sam najviše volio. Ponosan sam što mi je objavljeno šest knjiga, od kojih je jedna zbirka pjesama, odnosno poezije u prozi. No, ja sam ipak prozni pisac, uže »specijaliziran« za pisanje kratkih priča.

HR: Zbog čega ste se odlučili baš za pisanje priča/pripovijedaka?

Jorge Luis Borges, jedan od najvećih književnika u povijesti svjetske književnosti, koji iz samo nepoznatih razloga nije dobio Nobelovu nagradu, pisao je kratke priče. Ugledajući se na njega, kratka priča je postala moj fah. Doduše, u posljednje sam vrijeme napisao i dvije duže priče, svojevrzne novele, jednu o mojem služenju Jugoslavenske narodne armije, a drugu o radu u tvrtki »Zorka«.

HR: Iako ste prvu knjigu objavili u relativno poznijim godinama – točnije u petom desetljeću života – vaša sklonost prema književnosti datira zapravo još od rane mladosti...

Da, uvijek sam volio književnost, ona me je pratila cijeli život. Prva ozbiljnija knjiga koju sam, i to kradomice, pročitao bila je »Priče iz 1001 noći«. I moj maturski rad u gimnaziji bio je iz književnosti,

a njegova tema je glasila »Likovi u dramama Miroslava Krleža o Glembajevima«. Međutim, iako sam htio upisati studij svjetske književnosti u Beogradu, prevagnula je želja mojih roditelja koji su smatrali da je pravo bolja opcija. Moj je otac bio odvjetnik i želio je da nastavim tu tradiciju. Pravo nikada nisam posebno volio, više sam ga smatrao »sredstvom za život«. Što se tiče mojih najranijih literarnih uradaka, u ranoj sam mladosti napisao i nekoliko pjesama, a jedna od njih, koliko se sjećam zvala se »Stakleni mostovi«, objavljena je u časopisu »Mladost«. Nažalost, iako sam kasnije pokušavao, nisam uspio pronaći primjerak tog časopisa.

Kasnije, u drugoj polovici 70-ih godina prošloga stoljeća objavljene su mi četiri priče u zagrebačkom »Večernjem listu«. Nikad nisam dobio prvu nagradu na njihovom natječaju, ali samo objavljivanje u listu s tako velikom tirazom značilo mi je puno. Također, objavljivao sam priče i u časopisu »Start«, kao i u subotičkom časopisu »Rukovet«. Inače, jedan od ključnih ljudi koji me je poticao na pisanje je *Lazar Merковиć*, koji je, među ostalim, bio urednik »Rukoveti«.

HR: U vašim pričama ima puno stvarnih događaja i likova, prilično autobiografskih elemenata...

To su sudbine i životi ljudi koje sam imao prilike sresti ili upoznati, njihove priče koje su mi se činile zanimljivima. Naravno, ima onih izmaštanih likova i događaja. Posebice me zanima razdoblje između dvaju svjetskih ratova. U našu su kuću, dok sam bio mali, dolazili različiti zanimljivi ljudi. Unatoč tomu što smo nakon Drugog svjetskog rata bili siromašni, lijepo

Ukupno djelo *Milivoja Prčića* predstavlja kulturnu baštinu grada Subotice, navodi se u obrazloženju nagrade »Pro Urbe«, koja je tom književniku uručena u srijedu, 1. rujna, na svečanoj sjednici Skupštine grada, a u povodu proslave Dana grada.

Milivoj Prčić je rođen 1942. godine u Subotici od oca *Lazara* i majke *Ane*, rođene *Horvacki*. Završio je Pravni fakultet u Beogradu. Radio je kao sudac Općinskog suda u Subotici, novinar zagrebačkog dnevnog lista »Vjesnik«, a bio je i upravnik Gradske knjižnice u Subotici. Kasnije se zaposlio kao pravni savjetnik u »Zorki-Azotari« u izgradnji, a od 1980. godine pa do mirovine 2005. godine radio je kao odvjetnik u Subotici.

Svoju prvu knjigu, roman »Stari zid« objavio je 1992. godine. Uslijedili su: zbirka kratkih priča »Zadnja pošta Subotica« (2001.), monodrame »Salaš u lampašu« (2004.), zbirka kolumni »I nakon desetljeća« (2005.) i zbirka kratkih priča »Južno od tranšeja« (2006.). Godine 2008. objavio je zbirku pjesama »Pisme za nuz sviću« pisanu na dijalektalnoj ikavici bunjevačkih Hrvata. Osim navedenog, objavljene su mu i priče u »Večernjem listu«, »Startu« i »Rukoveti«. Redoviti je suradnik časopisa »Klasje naših ravni«, i to u razdoblju od 1996. godine do danas. Po tekstovima Milivoja Prčića snimljena su dva kratka filma – »Salaš u lampašu« i »Pivaj Bačka veselo«, oba u režiji *Rajka Ljubića*. Član je Društva hrvat-

se živjelo. Imao sam sreće od vrlo pametnih ljudi čuti vrlo pametne priče. Naime, stvarnost nerijetko zna biti čudnija od fikcije, a kako sam to već više puta isticao, najistinitije priče su najnevjerovatnije. Naravno, u svojim pričama izbjegavam koristiti jezik vulgarnosti koji je danas prisutan kod pisaca mlade generacije. Takve eksplicitne sadržaje nastojim dočarati bez grubosti. Jednostavno smatram da time poštujem svoje čitatelje. To su ljudi između 40 i 60 godina starosti, koji kažu da su zadovoljni.

HR: Bavili ste se i pisanjem kolumni u časopisu »Žig« te kasnije i u tjedniku »Hrvatska riječ«...

U »Žigu«, koji je izlazio u drugoj polovici 90-ih godina, pisao sam prilično slobodne tekstove, iako ne smatram da sam bio previše kritičan prema tadašnjoj vlasti. Kada bih predavao svoje tekstove, oni koji su tehnički prelamali »Žig« išli su ranije kući jer su se bojali da će biti uhićeni. Kolumne u »Žigu« su na ovaj ili onaj način govorile o politici, nerijetko protiv besmislenih politike koju su vodili *Slobodan Milošević* i njegova supruga *Mira Marković*. Kasnije sam jedno vrijeme u »Hrvatskoj riječi« pisao kolumnu »T(v)jednik« u kojoj sam se osvrtao na društvenu zbilju iz kuta televizijskog gledatelja.

HR: Kako ocjenjujete stanje u književnosti vojvodanskih Hrvata?

Broj autora koji u Vojvodini pišu na hrvatskom jeziku nije velik i mi se gotovo svi međusobno poznajemo. Najviše se objavljuje poezija, koju baš ne volim mnogo. Od svih hrvatskih književnika u Vojvodini osobito cijenim opus svestranog *Petka Vojnića Purčara*. Drago mi je i da redovito izlazi hrvatski časopis za književnost, umjetnost i znanost »Klasje naših ravni« u kojem, među ostalima, i ja objavljujem svoje priče.

HR: Zbog očitovanja nacionalne samosvijesti tijekom Hrvatskog proljeća, koje je u Subotici imalo karakter kulturnog pokreta, trpjeli ste posljedice. Možete li nam reći nešto više o tome?

U to sam vrijeme radio kao novinar, dopisnik »Vjesnika« iz Subotice. Bio sam tri puta pozivan na informativne razgovore. Služba koja se time bavila tražila je 1972. od mene da se pismeno očitujem o Hrvatskom proljeću. Na kraju je rješenje glasilo da sam ja ipak donekle kriv, te mi je oduzeta putovnica, koju nisam imao punih osam godina. Žalio sam se i

HR: Smatrate li da književnost danas može utjecati na društveni život, odnosno ukazivati na probleme, mijenjati ga?

Danas je čitateljima dostupna golema količina naslova i to iz najrazličitijih dijelova svijeta. No, s druge strane, ima tu svega, a ponajviše, čini mi se, knjiga drugorazrednih sadržaja, poput »Da Vinčijevog koda« koje nude isključivo zabavu. Mislim da mladi danas slabije čitaju. Razlog tome je sigurno pojava elektroničkih medija, od televizije još sredinom 20. stoljeća, do interneta danas. U vrijeme moje mladosti knjige su više čitane, tiraže su bile znatno veće, danas je i 500 primjeraka nešto. U tom smislu, mislim da književnici nemaju neku težinu u današnjem društvu, koje je sve podredilo tržištu i kupnji u mega-marketima. A čini se da i ljudi, jureći da si osiguraju egzistenciju, imaju sve manje vremena za čitanje.

Vrhovnom sudu SFRJ, no na žalbu mi nije bilo odgovoreno.

HR: Dobili ste gradsko priznanje »Pro Urbex«. Kako ocjenjujete stanje u Subotici, gradu koji se konstantno pojavljuje u vašim djelima?

Nažalost, nisam dovoljno upućen u zbivanja. Gospodarska situacija

Nastojim pratiti književna zbivanja koliko je moguće, s obzirom na moje godine i hiperprodukciju naslova. Iznimno poštujem rad već spomenutog *Dragana Velikića*, još od prvoga njegova romana »Astragan« koji vrvi subverzijom. Osim njega, poštujem i *Svetislava Basaru*, kao vrsnog

HR: Pišete na »starinski« način, bez uporabe računala?

Kao pravnik sam se navikao na pisači stroj, a nisam se prilagodio suvremenom dobu računala. Inače, svoje tekstove pišem rukom, i to u krevetu, uvijek u ranim jutarnjim satima. Obvezno u bilježnici na kvadratiće. Poslije ih pretpiska-

Milivoj Prčić prima priznanje »Pro Urbex«

je, kako kažu, veoma loša. A što se kulture tiče, ranije sam pratio kazališna događanja, posebice gostovanja kazališta iz većih kulturnih središta. Nedavno je bio festival »Pisci u fokusu« na kojem je gostovao i *Dragan Velikić*, no, nažalost, tu sam književnu večer propustio.

HR: Pratite li događanja u suvremenoj književnosti?

pisca, čija se ironičnost očituje i u kolumnama u dnevniku »Danas«, koje redovito pratim. Od inozemnih autora, rado se prepuštam čitanju djela *Borgesa*, *Kundere*, *Thomasa Bernharda*... Ne volim znanstvenu fantastiku. No, volim se vraćati i klasicima poput »Čarobnog brijega« *Thomasa Manna* ili pričama *Jaroslava Haška*.

vam, a ponekad mi u tome pomaže supruga.

HR: Radite li na novoj knjizi?

Imam spreman rukopis za sedmu knjigu, također zbirku pripovijedaka, koju sam za izdavanje ponudio NIU »Hrvatska riječ«. Radni naslov te knjige je »Živi, a izgubljeni«. Koliko mi je poznato, ona je u nakladničkom planu i trebala bi biti tiskana krajem ove godine.

U BAČU ODRŽAN III. SUSRET ŠOKADIJE

Revija s okusom patine

*Zajednička manifestacija institucija kulture podunavskih Šokaca »Šokci i baština« nastavljena revijom starinskih frizura i djevojačkih narodnih nošnji * Po prvi put gledateljima izvan Vajske predstavila se nova udruga s hrvatskom odrednicom*

Piše: Ivan Andrašić

Sudionice revije s predsjednicom HKUPD »Mostonga«

U Baču je u petak, 27. kolovoza, treći put zaredom održan »Susret Šokadije«. Organizator je bio HKUPD »Mostonga« iz Bača, a priredba je dio manifestacije »Šokci i baština«, zajedničkoga projekta institu-

Brega, Bačkog Monoštora, Sonte, Bača, Plavne, Vajske, a pokraj njih i jedna predstavica UG »Šokačka grana« iz Osijeka.

Prije najave priredbe pjevački zbor domaćina izveo je himnu institucija kulture hrvatske zajednice bačkog Podunavlja, svečanu pjesmu »Šokadija«, a potom je gledatelje i uzvanike pozdravila predsjednica »Mostonge« Dara Filipović i najavila reviju frizura i nošnji.

SLIČNOSTI I RAZLIKE FRIZURA

Uslijedilo je predstavljanje sličnosti i razlika frizura i nošnji mjesta šokačkog Podunavlja. Platoom su hodale djevojke sa starinski uređenim frizurama, odjevene u starinske narodne nošnje. Pogled na ove djevojke vraćao je gledatelje bar stoljeće u prošlost, podsjećalo ih na bezbrojne noći i pjesme njihovih baka, utkane u njihova ruha. Djevojke su gledateljima pokazale kako s puno ponosa svoju narodnu nošnju nosi onaj tko je nosi u srcu i u genima.

Dara Filipović

cija kulture podunavskih Šokaca za 2010. godinu. Vrijedni su domaćini organizirali reviju starinskih frizura i djevojačkih narodnih nošnji šokačkog Podunavlja. Na reviji su sudjelovale djevojke iz Bačkog

HKPD »Zora« Vajska

Nova udruga s hrvatskim predznakom u Vajskoj

Na manifestaciji III. susret Šokadije u Baču javnosti su se predstavili, po prvi put izvan svojega mjesta, članovi udruge u osnivanju – Hrvatsko kulturno pjevačko društvo »Zora« iz Vajske. Idejni tvorac ove institucije tajnik HNV-a i tajnik HKUPD »Dukat« Vajska-Bođani Željko Pakledinac kaže: »Prezadovoljan sam što smo prvi javni nastup izvan Vajske, mislim uspješan, zabilježili na jednoj ovakvoj manifestaciji. Sada ne bi trebalo govoriti o razlozima osnivanja naše udruge. Dužnosnik sam 'Dukata', pokušavao sam na sastancima predsjedništva isforsirati formiranje pjevačke skupine, no za to nije bilo sluha i odlučio sam se, skupa s Ivanom Šimunovićem i Željkom Hiršmanom, na osnivanje ove udruge. Mislim da nema nikakvih problema da i u maloj sredini poput Vajske rade dvije udruge u okviru naše nacionalne zajednice.«

U kulturno-zabavnom dijelu programa sudjelovali su folklorci HKUPD-a »Mostonga« iz Bača, novoosnovano Hrvatsko kulturno pjevačko društvo »Zora« iz Vajske i pjesnik Josip Dumendžić Meštar iz Bođana. Održavanje ove manifestacije omogućili su Pokrajinsko tajništvo za propise, upravu i nacionalne manjine i Pokrajinsko tajništvo za kulturu AP Vojvodine.

SVE SE MORA SNIMATI I ZAPISIVATI

»Ovakve manifestacije moramo njegovati, sve moramo snimati i zapisivati, jer je sve manje žena koje djevojkama znaju urediti

oglavlje na način kako se to radilo prije stoljeća i više. Isto tako, djevojke nije dovoljno samo odjenuti, moramo ih naučiti i kako se pravilno nosi nošnja. A to ih učimo odmalena, u obiteljima. Onaj kome svoju tradiciju, svoje ruho, svoju pismu nismo usadili u srce još u ranom djetinjstvu, teško da će ikada uspjeti razviti svoju ljubav za ovo bogatstvo. Mi, koji smo poznije dobi, svoja znanja moramo prenijeti mladima, samo na taj način očuvat ćemo ono što smo naučili od naših predaka, samo na taj način očuvat ćemo naš identitet na ovim prostorima«, kaže najstarija od žena koje su opremale djevojke, članica KPZH »Šokadija« iz Sonte Ana Miličić.

Sačuvati bogatstvo zaostavštine

Zahvalna sam svojim suradnicima i svim sudionicima današnje manifestacije na trudu i nastojanjima da sačuvamo sve bogatstvo zaostavštine naših predaka. Samo dosljednim čuvanjem našega naslijeđa uspjeh ćemo sačuvati i naš nacionalni identitet na prostorima na kojima živimo, kazala je Dara Filipović.

Uključivanje u hrvatsko-srpske odnose i vojvođanskih Hrvata

Popravljanje odnosa Srbije i Hrvatske ide uzlaznom linijom i u domeni je vlada dviju zemalja, ali je neophodno sudjelovanje i civilnog sektora te znanosti u tom procesu, ocijenio je državni tajnik u Ministarstvu za dijasporu Srbije Miodrag Jakšić

FOTO: Dušan Stojanović

Sudionici skupa

Organizaciji Centra za demokraciju, povijest i pomirenje (CHDR) iz Novog Sada i Obrovca od 22. do 24. kolovoza u Golubiću pokraj Obrovca, u Hrvatskoj, održan je po treći puta znanstveni skup na temu hrvatsko-srpskih odnosa.

Riječ je, opće je poznato, o složnom društvenom fenomenu, koji se tijekom povijesti odvijao u više područja društvenog života između Hrvata i Srba, to jest hrvatskog i srpskog naroda te njihovih institucija, a u kojemu je sudjelovao veliki broj aktera, s različitim ne samo ulogama i funkcijama, nego i specifičnim težinama i posljedicama.

VIDLJIVOST HRVATA IZ SRBIJE

Međutim, u dosadašnjim je diskursima i raspravama o hrvatsko-srpskim odnosima snažna prevaga, bilo po pitanju učestalosti, bilo značaja ili opsega, bila na strani srpske nacionalne manjine u Hrvatskoj, to jest, gotovo je posve izostajala u tematiziranju ukupnih hrvatsko-srpskih odnosa vidljivost i elaboracija problema hrvatskoga naroda u Srbiji, pa se ovaj skup može tumačiti i kao uključivanje u hrvatsko-srpske odnose i ovdasnih Hrvata.

Naime, na plenarnom dijelu skupa sudjelovali su, osim najviših političkih predstavnika Srba iz Hrvatske – predsjednika Srpskog

narodnog vijeća *Milorada Pupovca* i predsjednika zastupničkog kluba Samostalne demokratske srpske stranke u Hrvatskom saboru *Mile Horvata*, i politički predstavnici Hrvata iz Srbije – predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini i zastupnik u srbijanskoj Skupštini *Petar Kuntić* te dopredsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća *Mata Matarić*. Uz njih, na skupu su bili i političari iz dviju zemalja koji donose odluke vezane za bilateralne odnose i položaj manjinskih zajednica – zastupnik u Narodnoj skupštini Republike Srbije i predsjednik zastupničke skupine prijateljstva s Hrvatskim saborom *Janko Veselinović*, državni tajnik u Ministarstvu za dijasporu Srbije *Miodrag Jakšić*, te gradonačelnik Obrovca *Ante Župan*.

S RBI U HRVATSKOJ

Otvarajući skup, predsjednik parlamentarne skupine prijateljstva Skupštine Srbije s Hrvatskim saborom *Janko Veselinović* rekao je kako još uvijek postoji mnogo otvorenih i neriješenih pitanja u odnosima između dviju zemalja, a da prioritet mora biti otklanjanje posljedica rata.

Popravljanje odnosa Srbije i Hrvatske ide uzlaznom linijom i u domeni je vlada dviju zemalja, ali je neophodno sudjelovanje i civilnog sektora te znanosti u tom procesu, ocijenio je državni tajnik u Ministarstvu za dijasporu Srbije

Miodrag Jakšić, te dodao kako je interes Srbije da se popravi položaj srpskog naroda u Hrvatskoj.

»Ono što najviše treba promijeniti jest da prestanemo biti teret jedni drugima te da nađemo nešto što nam je zajedničko, a to je bolji život svakom čovjeku i državi u cjelini«, istaknuo je među ostalim predsjednik SNV-a *Milorad Pupovac*. Prema njegovim riječima, starije generacije koje imaju iskustva zajedničkog života dvaju naroda moraju prenijeti to iskustvo na mlade, ocjenivši kako još ima mnogo mržnje između Srba i Hrvata. S druge strane, *Mile Horvat* je govorio o problemima kvalitetnog i održivog povratka Srba, stambenom zbriježavanju, problematici zapošljavanja u javnom i ostalim sektorima – kao ključnim problemima Srba u Hrvatskoj.

HRVATI U SRBIJI

Predsjednik Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini *Petar Kuntić* ukazao je na potrebu ubrzane primjene zaključaka međuvladinog Mješovitog odbora za provedbu Sporazuma između Republike Srbije i Republike Hrvatske o zaštiti prava srpske manjine u Hrvatskoj i hrvatske manjine u Srbiji. Govoreći o povijesti djelovanja stranke na čijem je čelu, *Kuntić* je istaknuo kako su »prve godine djelovanja stranke bile u vrijeme rata u Hrvatskoj, državi

našeg matičnog naroda, kojeg je generiralo i vodilo političko vodstvo države u kojoj živimo – Srbije. Cijeli hrvatski narod u Vojvodini bio je u to vrijeme stigmatiziran u većem dijelu javnosti, gotovo sve hrvatsko je bilo svedeno na ustaštvo, a dio je naroda, osobito u Srijemu i jugozapadnoj Bačkoj, trpio i fizičko nasilje. Za dio tih zločina danas se sudi na sudu u Hagu. U isto vrijeme – sve do početka 2002. godine – Hrvatima u Vojvodini nije bio priznat status manjinske zajednice. No, unatoč tomu, Hrvati u Vojvodini za svoje su se interese borili isključivo demokratskim sredstvima i metodama«.

Ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata *Tomislav Žigmanov* govorio je o aktualnom društvenom položaju hrvatske zajednice u Srbiji te iznio glavne probleme s kojima se suočavaju građani hrvatske nacionalnosti u ostvarivanju svojih prava: izostanak dosljedne primjene manjinskih prava, nesukladne politike financiranja, napose u području kulture, neriješeno pitanje informiranja u elektroničkim medijima, nepostojanje udžbenika na hrvatskoj jeziku te podzastupljenost Hrvata u tijelima državne uprave.

Skup je završen prikazivanjem pet dokumentarnih filmova s temom hrvatsko-srpskih odnosa, te položaja Srba u Hrvatskoj, s naglaskom na promicanje unapređivanja položaja nacionalnih manjina i unapređivanje dijaloga među pripadnicima dvaju naroda, kao i naglašavanje pozitivnih primjera, te posjetom manastiru Srpske pravoslavne crkve iz XIV. stoljeća *Krupa*. Za iduću godinu najavljen je skup pod nazivom »Dvadeset godina poslije« s tematikom o 20 godina od početka rata u Hrvatskoj.

Organizaciju skupa pomogli su Srpsko narodno vijeće iz Zagreba, Hrvatsko nacionalno vijeće u Srbiji, Ministarstvo dijaspore Srbije, Komesarijat za izbjeglice Srbije i Fond za pomoć izbjeglicama Vlade Vojvodine.

LJ. K.

HODOČAŠĆE NA MARIJANSKOM SVETIŠTU BUNARIĆ

Pod zagrljajem nebeske Majke

Na sam dan proštenja, 29. kolovoza, kojem je prethodila trodnevnic, svečano euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup i metropolit beogradski mons. Stanislav Hočevar, uz koncelebraciju subotičkog biskupa mons. dr. Ivana Penzeša, te rektora svetišta i župnika župe Marije Majke Crkve mons. dr. Andrije Kopilovića, kao i brojnih svećenika Subotičke biskupije

Marijansko svetište Bunarić posjetilo je proteklog vikenda oko 10 tisuća vjernika, koji su hodočastili Gospi od suza, kako bi izmolili zagovor Majke Božje i zahvalili za primljene milosti.

Bunarić, kao najveće marijansko svetište na našem podneblju okupilo je vjernike Subotičke biskupije i drugih mjesta širom Vojvodine. Hodočastili su vjernici iz Iriga, Sombora, Vajske, Apatina, Bačkog Monoštora, Bačke Topole, Austrije, Mađarske, kao i vjernici Subotice i okolnih mjesta.

Na sam dan proštenja, 29. kolovoza, svečano euharistijsko slavlje predvodio je nadbiskup i metropolit beogradski mons. Stanislav Hočevar, uz koncelebraciju subotičkog biskupa mons. dr. Ivana

Penzeša, te rektora svetišta i župnika župe Marije Majke Crkve mons. dr. Andrije Kopilovića, kao i brojnih svećenika Subotičke biskupije. Nedjeljnom je slavlju predhodila trodnevnic kao duhovna priprava za proštenje, te subotnje svečano bdijenje, koje se sastoji od službe pokore, službe svjetla i svete mise.

NEDJELJNA EUHARISTIJSKA SLAVLJA

Proštenje na Bunariću započelo je dvojezičnom svetom misom kod kapelice u 7 sati, a predvodio ju je kapelan župe Marije Majke Crkve vlč. Ferenc Zórat. Ova jutarnja misa je jedina tijekom godine koja se služi kod najstarije građevine na bunarićkom svetištu, kapelice koja je podignuta 1893. godine. Svečanu

biskupsku svetu misu na mađarskom jeziku predvodio je biskup subotički mons. dr. Ivan Penzeš.

Misnom slavlju u 10 sati, koje je predvodio nadbiskup mons. Hočevar, nazočio je i pravoslavni vladika Porfirije koji se na kraju euharistijskog slavlja obratio nazočnima. Svetište Majke Božje je i ove godine na jednom mjestu okupilo veliki broj vjernika i Katoličke i Pravoslavne crkve.

U svečanoj procesiji do oltara Gospin lik su na ramenima donijeli ovogodišnji bandaš i bandašica Dužijance 2010. – Martin Matković i Martina Dulić, koji su i tijekom mise čitali Božju riječ. Pjevanje su predvodili združeni zborovi župe Marije Majke Crkve i Collegium musicum catholicum pod ravnanjem Mirosława Siantića. Nakon

svete mise vjernici su imali prigodu poljupcima iskazati štovanje Gospi od suza. Gospin lik, koji je srce svetišta, tijekom godine se nalazi u maloj kapelici, koja je prije nekoliko godina natkrivena, te je ovdje tijekom cijele godine moguća tiha molitva. Vjernici dolaze samostalno i mole zagovor Gospe Sirakuške, ili kako je mnogi zovu – Gospe od suza.

U organizaciji Caritasa Majčin su zagovor došli moliti i bolesni i nemoćni vjernici za koje je, kao i za pokojne bunarićke hodočasnike, u poslijepodnevnom satima služena sveta misa koju je predvodio vlč. Josip Leist, župnik s Palića.

Svih ovih dana vjernici su imali priliku i za svetu ispovijed koja je, kako je rekao i rektor svetišta mons. Kopilović, zahvaljujući veli-

kom broju svećenika bila dostupna svima potrebnima.

SUBOTNJE BDJENJE

Kao priprava za Bunaričko proštenje u srijedu je započela trodnevica, koja se sastojala od svete krunice, tumačenja i prigodnog razmatranja krunice. Iskazano je i štovanje Majke Božje kroz najstariji napjev Marijanski Akathistos, tj. kroz molitvu Majci Božjoj, koja se moli na latinskom jeziku. Pobožnost križnog puta, uz propovijed i blagoslov, održana je u petak, 27. kolovoza. Subotnje bdjenje 28. kolovoza je, unatoč kiši, započelo pokorničkim bogoslužjem kojeg su predvodili beogradski nadbiskup Stanislav Hočevar i subotički biskup Ivan Penzeš.

»...Svatko od nas treba birati svoje živote, svoje zvanje, treba birati momente molitve i Svetoga pisma. Ispit savjesti večeras je upravo u tome da se pitamo jesam li ja čovjek biranja, jesam li sposoban svakog momenta, biti toliko nutarnje slobodan pred Bogom, da uvijek upravo u svjetlu Božjem mogu birati ono što je dobro, ono što mislim, ono što želim raditi, riječi koje ću progovoriti, korake koje ću

napraviti, djela koja ću učiniti. Ako nisam znao birati u slobodi u svjetlu Božje riječi, onda sam nažalost, sin tame. Večeras imamo mogućnost da se te tame oslobodimo...«, rekao je nadbiskup Hočevar. Slijedila je osobna ispovijed, te služba svjetla s procesijom sa svijećama, koja je ove godine bila manja zbog vremenskih uvjeta, ali dostojanstvena, jer kako je rekao mons. Kopilović, procesija je znak Crkve koja s vjekom slijedi Boga.

Vrhunac bdjenja bilo je euharistijsko slavlje koje već dugi niz godina predvodi katedralni župnik mons. *Stjepan Beretić*. Njegove su propovijedi sažete u knjizi »Čudesna bunarička noć«, koju je za ovu prigodu objavio Katolički institut za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«. Na bdjenju je kratko sudjelovao i bački episkop Irinej, koji je toga poslijepodneva na Bunariću, u pravoslavnoj kapeli, predvodio večernju službu o svetkovini Velike Gospe. On se na kraju bdjenja obratio okupljenim hodočasnicima, čestitavši im blagdan i izrazivši radost zbog zajedničkog štovanja Presvete Bogorodice na Bunariću.

Ž. Vukov

DIO PROPOVIJEDI NADBISKUPA MONS. STANISLAVA HOČEVARA

Prava spoznaja nanovo rađa

»Hodočasnici smo! Nakon kišovite noći Bog nam daje lahor i ljepotu zemaljskoga raja.« Ovim je riječima nadbiskup beogradski mons. Hočevar započeo prigodnu propovijed na svetišću Majke Božje na Bunariću. »...Majka Božja uznemirena je za sve nas.

Za nas kao pojedince, za nas kao obitelji, kao Crkvu i čitavo društvo i kontinent Europu. Pogledajmo danas u Njzine oči. Neka ovaj blagdan pomogne svima, da prestanu suze u očima naše Nebeske Majke, ali da i mi svojom majčinskom ljubavlju otaremo suze današnjeg čovječanstva. Zašto je naša Majka uznemirena? Zašto tako čusmo od proroka Jeremije, kako je i ona Majka koja plače? Ona plače jer gubi svoju djecu, svoje obitelji, ako nema ljubavi. Želimo o tome razmišljati upravo zato da bismo ozdravili, da bismo u srcima imali radost. Da prestanemo plakati, kako čusmo u riječi Božjoj. Uvjeren sam da je razlog Majčine zabrinutosti upravo u tome jer ne činimo uvijek, kako je činila Ona sama. U evanđelju smo čuli kako, kada su joj došli pastiri, kada je bila u hramu ili prikazala svoga Sina, sve što je čula vjerno pohranjivala u svome srcu, o tome razmišljala, te riječi živjela i po tome usmjeravala svoje korake. Vrijeme u kojem mi živimo ne omogućava nam da bismo tako slušali Božju riječ, niti je tako pohranjivali u svome srcu i o njoj razmišljali. Današnje vrijeme je vrijeme brzih odluka i koraka, vrijeme radikalnih promjena i zato se mi brzo odjeljujemo od svoje prošlosti. Iskorijenjeni iz zemlje Božje riječi, protjerani iz svoje domovine, jer bez Boga ne možemo pravo usmjeravati niti svoje poglede, niti misli, niti želje, niti djela. Nemojmo dozvoliti, braćo i sestre, da u ovo vrijeme povijesno u kojem živimo onemogućavamo da razmišljamo, da upotrebljavamo najdragocjeniji dar koji nam je Bog dao – naš razum. Po našem razumu trebamo se suobličiti svemogućemu Bogu, jer on je sveznajući. I prava spoznaja nanovo rađa, kako kažu duhovni pisci, oni koji spoznaju Boga nanovo se rađaju. Danas želimo obećati našoj Majci da ćemo u osobnom životu, obitelji, župama pronaći vrijeme za razum, da ne uništimo taj dragocjeni dar. Da ne dozvolimo da ljudi upravljaju našim razumom, našim bićem, već da mi sami duboko razmatrajući i slušajući Božju riječ po svojoj savjesti dolazimo do prave spoznaje i pravih odluka...«

SVEČANA SJEDNICA SKUPŠTINE POVODOM DANA GRADA

Subotica na dobrom putu

Iz pozicije pasivnog promatrača i grada koji nema jasne mehanizme da privuče i zadrži zainteresirane investitore, Subotica je upornim radom na pribavljanju građevinskog zemljišta i drugim aktivnostima danas u društvu gradova s povoljnom klimom za ulaganja, rekao je gradonačelnik Saša Vučinić

Svečanost obilježavanja Dana grada, kao i svake godine, započela je podizanjem zastave grada pred svečanim ulazom u Gradsku kuću, a potom nastavljena svečanom sjednicom Skupštine grada na kojoj su istaknutim sugrađanima uručena priznanja Počasni građanin i Pro urbe. Ovogodišnji dobitnici priznanja Počasni građanin su: *Marko Peić*, sakupljač narodnog stvaralaštva i autor »Rečnika bačkih Bunjevaca«, i *Ferenc Deák*, književnik i filmski scenarist. Dobitnici nagrade »Pro urbe« su: dr. *Mirko Šinković*, doktor veterinarskih znanosti i ravnatelj Zoo vrta Palić, skladatelj i aranžer *Gábor Lengyel*, skladatelj i profesor *Zoran Mulić*, novinar *Ljubomir Đorđević* i književnik *Milivoj Prčić*.

Predsjednik Skupštine Slavko Parać započeo je sjednicu obraćajući na nazočnima na sva tri službena jezika – srpskom, hrvatskom i mađarskom. Podsjećajući da su Subotičani, za dobivanje privilegije Slobodnog kraljevskog grada, 1779. godine carici Mariji Tereziji darovali pet tisuća zlatnika i uz to platili visoku cijenu otkupa od 266.666 forinti, Parać je rekao kako je to bilo vrijeme velikog odricanja, solidarnosti, ali i odlučnosti Subotičana, građana tadašnjeg Mariateresiapolisa, da učine preokret radi budućeg napretka grada i boljeg života u njemu.

Osvrnuvši se na današnju situaciju, Parać je izrazio uvjerenje da su godine propuštenih prilika i izgubljenog vremena iza nas, te istaknuo kako je gradska vlast bila prinuđena donijeti teške odluke i preuzeti odgovornost za racionalnije, učinkovitije i odlučnije ostvarivanje razvojnih programa. On je rekao kako je tijekom ove godine Skupština grada na svojim osam sjednica s više od 250 točaka dnevnog reda donijela veoma važne odluke, među kojima one koje se tiču stvaranja uvjeta za razvoj turizma na Paliću, pribavljanje građevinskog zemljišta za gospodarsko-tehnološke parkove, te istaknuo kako je gradu potre-

Podizanje zastave grada

ban novi politički ambijent. »Novi politički ambijent podrazumjeva da stranački sukobi prerastu u rivalstvo, tko će dati veći doprinos realizaciji zajednički utvrđenih postulata, a ne tko će kome nanijeti više štete. To nije moguće bez stabilnih međunacionalnih odnosa, tolerancije i povjerenja«, rekao je Parać ističući, kako su izborom nacionalnih vijeća stvoreni uvjeti za unapređenje položaja nacionalnih manjina. Čestitajući Subotičankama i Subotičanima Dan grada Parać je rekao kako »osiromašeni građani očekuju pri-

liku da pošteno rade i pristojno žive od svog rada. Uvjerem sam da smo na dobrom putu da se njihova očekivanja uskoro počnu ostvarivati.«

U svom pozdravnom govoru gradonačelnik *Saša Vučinić* je podvukao kako se ovogodišnja proslava Dana grada obilježava negdje na sredini mandata ovog sastava Skupštine i Gradskog vijeća, te kako je to razdoblje od dvije godine obilježila ekonomska kriza, slabljenje dinara i manjak sredstava, što je obezvrijedilo i sredstva kojima grad raspolaže u proraču-

nu. On je rekao kako je unatoč tomu grad ipak funkcionirao bez zastoja i smetnji, i uz redovito financiranje svih zakonskih obveza, te kako je taj uspjeh tim veći jer grad nije kreirao nove namete prema građanima, a naknada za korištenje građevinskog zemljišta u dva navrata je pojeftinila po 10 posto, te da je isti korak učinjen i u nekim sferama komunalnih usluga.

Gradonačelnik Vučinić je istaknuo da je Subotica u protekle dvije godine napravila odlučujuće korake da kao grad u svojim potencijalima ne zaostane u odnosu na konkurenciju u Srbiji i u regiji. »Iz pozicije pasivnog promatrača i grada koji nema jasne mehanizme da privuče i zadrži zainteresirane investitore, Subotica je upornim radom na pribavljanju građevinskog zemljišta i drugim aktivnostima koje smo poduzeli danas u društvu gradova koji su dobili certifikat NALED-a kao grad s povoljnom klimom za ulaganja. Prvi smo grad u Srbiji koji je uspješno riješio pitanje konverzije vojne imovine i zemljišta, i na taj način Subotica danas raspolaže s dva milijuna četvornih metara atraktivnog zemljišta, čije je opremanje infrastrukturom u tijeku«, rekao je Vučinić.

On je najavio kako će poslije svečane sjednice biti potpisan memorandum o razumijevanju s Norma Grupom sa sjedištem u

Dobitnici gradskih priznanja

Svečana sjednica skupštine

Frankfurtu, koja će uložiti preko 11 milijuna eura i otvoriti 500 radnih mjesta, što je najveća green-fild investicija u posljednja dva desetljeća. »Na taj način Subotica dobiva najbolju potvrdu da je u stanju svojim snagama i uz potporu republičkih i pokrajinskih vlasti kreirati jednu novu gospodarsku mapu i novu gospodarsku sliku koja će nam nadomjestiti nestanak one slike iz 90-tih godina«, rekao je Vučinić.

On je najavio i nove pregovore sa stranim ulagačima na otvorenju proizvodnih kapaciteta u Malom Bajmoku, komercijalnih sadržaja u vojarni »Petar Drapšin«, završetak izgradnje distributivnog centra »Metro«, otvorenje nove investicije u Bajmoku, te u suradnji s

Elektrovojvodinom početak opremanja zemljišta između Novog Žednika i Čantavira. Ističući kako se poslije niza godina uskoro očekuje završetak izgradnje zaočilaznice oko Subotice, Vučinić je rekao da je završena i studija o čišćenju jezera Palić, da je u tijeku izbor strateškog partnera za izgradnju Toplica Palić, a u suradnji s Vladom Republike

Srbije i Vladom AP Vojvodine očekuje se iznalaženje povoljnog rješenja za završetak rekonstrukcije Narodnog kazališta i bazena u Dudovoj šumi.

Čestitajući nagrađenim Subotičanima na priznanjima Vučinić je rekao kako je »Subotica svakodnevna inspiracija onima koji su već dali svoj doprinos uspješnoj Subotici riječima, slikama, tona-

vima, onima koji razumiju težnje da Subotica postane grad vrhunskih uspjeha, grad koji je u društvu uspješnih, onima zbog kojih Subotica ima razloga za ponos, a mladi prave uzore.«

U ime nagrađenih zahvalio se Ferenc Deák, književnik i filmski scenarist, riječima kako »ovaj grad kojemu je nedavno vraćen historijski status, oslanjajući se na primordijalne zakonitosti i dostojanstvo, određuje svoju suštinu, prepoznaje i imenuje vrijednosti. Ovaj grad se ponaša poput živog organizma, svim svojim kapacitetima bori se za afirmaciju, u građanima svojim atomima pulsira, sadržajno komunicira, usmjeren je prema proširenju svojih intelektualnih i fizičkih granica.«

Svečanoj sjednici nazočio je veliki broj gostiju, među kojima: veleposlanik Republike Hrvatske u Srbiji *Željko Kuprešak*, konzuli Hrvatske i Mađarske u Subotici *Ljerka Alajbeg* i *Lajos Tápi*, predstavnici veleposlanstava Slovačke i Indonezije, predstavnici bratskih gradova Erda, Osijeka i Kotora, predsjednici nacionalnih vijeća Mađara, Hrvata, Bunjevaca i Nijemaca, predsjednici gradova i općina Novog Sada, Sente, Malog Idoša, Kanjiže, Apatina, Bačke Topole i Bečeja, te predstavnici vjerskih, pokrajinskih i gradskih institucija.

S. Mamužić

ZAVRŠEN ETNO KAMP HRVATSKE ČITAONICE

Mašta može svašta

Prošloga je petka svečano zatvoren tematski etno kamp za djecu, koji treću godinu zaredom organizira Hrvatska čitaonica iz Subotice. Tema ovogodišnjeg kampa bila je »Hrvatski bunjevački suvenir«, a na završnoj priredbi izloženi su radovi djece nastali za vrijeme trajanja kampa. U prigodnom programu djeca su recitala i prikazala plesove koje su naučili, a izveden je i skeč koji je pripremljen tijekom kampa.

»Djeca su se upoznivala i družila tijekom pet dana trajanja kampa, a učila su o svome podrijetlu i tradiciji«, kaže ravnateljica Hrvatske čitaonice *Bernadica Ivanković*.

»Imali smo više radionica, djeca su izrađivala razne predmete u tehnici slame, kao što su narukvice, prstenje, minduše, ukrasne kutijice, pravili su lutke i broševe od kukuruzovine, pravili su i bičeve i oslikavali staklo, radili predmete od glinamola, učili narodne plesove, radilo se i s recitatorima, a djeca su uvježbala i jedan skeč. Važno je da smo se ovdje bavili djecom i tijekom ferija.«

Bernadica Ivanković ističe kako je u kampu bilo više radionica.

»Djeca su posjetila Suvenirnicu u subotičkoj Gradskoj kući, kao i tavankutsku galeriju Kolonije naive u tehnici slame, upoznali su se sa suvenirima, a u kamp su svakodnevno dolazili i mladi tamburaši, sastav 'Klasovi', koji su svirali uz ravnateljicu profesorice *Mire Temunović*. Način izrade bičeva djeci je pokazao *Ivan Piuković*, s djecom su bile slamarke *Katarina Skenderović*, *Eržika Gubičak*, *Katarina Hajdu* i *Nedeljka Šarčević*. Svakoga dana u kampu je bila i baka *Veronika Evetović*, a *Lozika Homolja* je pokazala kako se rade predmeti od kukuruzovine.

U kamp su dolazile i *Josipa* i *Zinka Križanović* s kojima su djeca radila predmete od glinamola i slikala na staklu, narodne plesove djeca su učila s *Dajanom Šimić*, a naše glumce je uvježbavao *Marjan Kiš*. U radu s djecom sudjelovale su i članice Upravnog odbora Hrvatske čitaonice *Katarina Čeliković* i *Sanja Dulić*. Prigodna izložba dječjih radova na temu »Hrvatski bunjevački suvenir«, kao i prigodni program prilikom svečanog zatvaranja ovogodišnjeg kampa, pokazali su kako mašta može svašta.

Z. Sarić

PROMIDŽBA DONORSKIH KARTICA I ŽIVOTNIH STILOVA I STAVOVA O OPORUČIVANJU ORGANA U HUMANE SVRHE

Za života odluka, darovanje nakon smrti

Pod sloganom »Transplantacija – šansa za novi život« Klinički centar Vojvodine intenzivno radi na promidžbi oporučivanja organa za transplantaciju, jer je to mnogima jedina nada za produžetak života

U promidžbi oporučivanja organa, aktivnosti koja se u zemlji intenzivno provodi od prošle godine, Subotičani su prošloga tjedna na nekoliko punktova i lokacija imali mogućnost od liječnika dobiti informacije o značajnu liječenja pojedinih teških bolesti, a ponekad i jedinom načinu da se nekome spasi život, i oporučivanju organa za života putem donorskih kartica. Nacionalnu kampanju na lokalnoj razini i na specifičan način podržale su i organizirale udruge »Mladost« i »Nemirna ravnica«, nastojeći da odgovarajuće informacije pruže kompetentni stručnjaci iz ovog područja, te je organizirana i javna tribina na kojoj je o ovoj problematici govorio prof. dr. Zoran Milošević, šef tima za transplantaciju u okviru Kliničkog centra Vojvodine.

»Danas se mogu presađivati skoro svi organi i obavljaju se transplantacije bubrega, jetra, srca, pluća, crijeva, ruke, noge (sporađično, ali su urađene u svijetu), transplantiraju se i razne vrste tkiva koja se koriste s potencijalnih davalatelja, znači, rožnjača, ligamenti, koža, kosti, i naravno matične staničnice, koje u suštini predstavljaju perspektivu i budućnost«, naveo je između ostalog prof. dr. Milošević. U ovom momentu oko 900 pacijenata u Srbiji čeka na transplantaciju bubrega, oko 50-60 transplantaciju jetra, oko pet pacijenata transplantaciju srca.

DONORSKE KARTICE

Transplantacija ili presađivanje organa danas je u svijetu i kod nas prihvaćen i uspješan način liječenja bolesnika s teškim bolestima, posebice organa kao što su bubrezi, jetra i srce. U posljednjim desetljećima na taj se način organi čija je funkcija prestala mogu zamijeniti drugim, od drugog čovjeka davatelja ili darovatelja.

»Kada je riječ o donaciji sa živih srodnih osoba, tada se može dati jedan organ koji je paran, kao što je bubrež, ili dio organa, kao što su

recimo jetra. Na prvom je mjestu tada sigurnost onoga koji donira organ«, kaže prof. dr. Milošević o jednom od načina da se presadi neophodan organ, kada je davalatelj živ i, uobičajeno, u srodničkim odnosima s osobom kojoj daje organ (primjerice roditelj djetetu). Drugi način uzimanja organa, na kojem je naglasak u svim kampanjama koje se provode u brojnim zemljama, našoj također, je korištenje organa za transplantaciju od preminule osobe u stanju moždane smrti. »Da bi se netko proglasio moždano mrtvim postoji niz testova koji su strogo zakonski definirani, obavlja ih tim liječnika različitih specijalnosti, u precizno definiranom vremenskom razdoblju, što se sve komisiji potpisuje«, ističe prof. dr. Milošević. Krajnje pojednostavljeno, moždana smrt predstavlja stanje u kome je mozak nepovratno mrtav, što se, kako je naglašeno, timski i po propisanim parametrima i proceduri utvrđuje.

»Utvrđivanje moždane smrti je trenutak kada je potrebno razgovarati s obitelji i eventualno dobiti suglasnost da se organi umrle osobe mogu transplantirati pacijen-

Što treba učiniti budući darovatelj

Osobe koje žele popuniti donorsku karticu te tako oporučiti organe i tkiva nakon smrti, mogu se javiti u Donorski informacijski centar pri Kliničkom centru Vojvodine na telefon 021/520 141.

tima kojima su neophodni«, iznosi prof. dr. Milošević proceduru koja se odvija u situacijama kada je moguće darovanjem organa pomoći, što je i razlog da se aktivnosti u promociji oporučivanja organa nakon smrti putem odluke za života odvijaju pod sloganom »Šansa za novi život«.

Suglasnost od najbližih srodnika za korištenje organa za transplantaciju od preminulog, po zakonu, liječnici su, ipak, obavezni tražiti bez obzira je li preminuli za života posjedovao donorsku karticu (i time se za života opredijelio za potencijalno donatorstvo) ili ne.

Stručnjaci u ovoj osjetljivoj oblasti zdravstva savjetuju da kada osoba za života odluči darovati organe i tkiva nakon svoje smrti, u želji da se spasi životi teško bolesnih ljudi, poželjno bi bilo da tu odluku potvrdi pismenim putem, tako što će popuniti donorsku karticu. Ovu svoju odluku trebaju prenijeti svojim najbližima prijateljima i obitelji, jer će oni biti prvi kojima će liječnik priopćiti konstatiranu moždanu smrt.

U Europi 65.000 ljudi čeka presađivanje organa

Trenutačno u Europi 65.000 ljudi čeka na transplantaciju organa.

Svakih 11 minuta u svijetu nova osoba se stavi na listu čekanja za neki organ.

Svaki dan 18 osoba u svijetu umre čekajući novi organ.

ISKUSTVA IZ SVIJETA

U cijelom svijetu postoji nerazmjer između rastućih potreba za organima i broja organa na raspolaganju. Razvijene zemlje Zapadne Europe i SAD pokušavaju organiziranjem unutar zdravstvenog sustava, promidžbom, kao i informiranjem šire javnosti, povećati broj organa od umrlih na raspolaganju, kako bi se liječili mnogi teški i na drugi način neizlječivi bolesnici.

Najbolje rezultate u svijetu u prikupljanju organa postigla je Španjolska, zahvaljujući dobro planiranoj organizaciji, uloznim naporima i motivaciji zdravstvenih radnika, uz podršku Ministarstva zdravlja, sudstva, medija i iznad svega španjolske javnosti i društva.

Ovo je jedina zemlja u svijetu u kojoj se lista čekanja na transplantaciju organa neprestano smanjuje. »Na polju donorstva organa u Europi su vodeće Španjolska i Belgija s oko 35 darovatelja na milijun stanovnika. Srbija je trenutno negdje na oko 5 darovatelja na milijun stanovnika, a krenuli smo u intenzivnije aktivnosti prije dvije godine, što znači da je napravljen izvjestan pomak.

Kada je Hrvatska ulazila u europsku mrežu Eurotransplant imala je sedam ili osam donatora na milijun stanovnika, danas imaju skoro 20, zato što je njihov sustav edukacije i donorske mreže značajno uznapredovao. Naravno, tendencija je da i naš sustav profunkcionira, zato su i aktivnosti usmjerene u pravcu da umreže sve regionalne bolnice i domove zdravlja, sve kliničko-bolničke centre u jedinstveni sustav«, kaže prof. dr. Milošević. Očekuje se da će Srbija krajem godine potpisati predugovor o priključenju europskoj organizaciji Eurotransplant.

K. Korponaić

SUBOTIČKA SREDNJA TEHNIČKA ŠKOLA PROMIJENILA NAZIV

Ivan Sarić u novom imenu škole

Ovim činom pokazat ćemo privrženost našem gradu i njegovoj tradiciji, kaže ravnateljica Eržebet Ivanović

U nazivu subotičke Tehničke škole od ove školske godine pridodano je ime Ivana Sarića, darovitog subotičkog kon-

jim aktivnostima i projektima, dala svoj doprinos lokalnoj zajednici i životu grada», rekla je Eržebet Ivanović na prigodnoj svečano-

nastave, posebnu pozornost posvetiti radu s darovitim učenicima »jer često najkreativniji ostaju u sjeni osrednjih i slabih učenika i ljudi, a

pokrajinski tajnik za obrazovanje *Zoltán Jeges*, koji je, inače, svoju nastavničku djelatnost i započeo upravo u subotičkoj Tehničkoj školi prije 41 godinu.

»Bilo mi je izuzetno zadovoljstvo kad sam u pokrajinskoj vladi trebao prenijeti inicijativu da ova škola promijeni naziv i ponese ime Ivana Sarića. To govori o tome da će Subotica uvijek znati cijeniti tradicije tehničkog razvoja i inovativnosti u kojoj je Ivan Sarić bio značajan pionir. Iza njega je plejada izuzetnih inženjera i izuzetnih tehničara koja je djelovala u Subotici i uspješno razvijala grad«, rekao je Jeges.

U ime lokalne samouprave skup je pozdravila pomoćnica gradonačelnika *Ljubica Kiselički*: »Ova škola jest izuzetna i zaslužila je da nosi ime Ivana Sarića. Škola i dan-danas njeguje velike tradicije i vrline vrijednih Subotičana, onoga što je u stvari Subotica uvijek predstavljala u ovom dijelu Europe, u ovom dijelu naše zemlje, a to je vrednoća, posvećenost, požrtvornost i skromnost.«

S. M.

U Novoj općini održana je svečanost povodom promjene naziva škole

struktoru i pronalazača. Istodobno, škola ove godine obilježava i 65 godina od osnivanja, odnosno prva generacija elektrotehničara započela je svoje školovanje u Subotici 1945. godine. Ravnateljica škole *Eržebet Ivanović* ističe kako su u tom razdoblju, od osnivanja do danas, iz Tehničke škole izrasle još dvije škole u Subotici sličnog profila – Politehnička i Kemijsko-tehnološka. Premda je još kasnih 90-ih godina srednja škola uzela naziv Tehnička, Subotičani je i danas najčešće zovu MEŠC (mašinsko-elektrotehnički školski centar). Prijedlog da se nazivu pridoda ime Ivana Sarića potekao je od uposlenika u školi, a potom je provedena neophodna procedura o promjeni naziva i dobivene suglasnosti. Ravnateljica Ivanović kaže kako je radosna što škola s novim nazivom počinje upravo ove godine, kada se obilježava 100 godina od prvog leta Ivana Sarića.

»Ovim činom pokazat ćemo privrženost našem gradu i njegovoj tradiciji. Subotica je oduvijek bila grad vrijednih ljudi i dobrih škola, vjerujem da je naša škola sa svim bivšim i sadašnjim đacima, svo-

sti te istaknula kako će škola, uz odgojni rad i podizanje kvalitete

upravo oni su pokretači razvoja.« Svečanosti je prisustvovao i

Na osnovu članka 48. Zakona o radu čl. 69/b Zakona o socijalnoj zaštiti i osiguravanju socijalne sigurnosti građana čl. 24. Statuta Centra, Upravni odbor Centra za socijalni rad općine Subotica, raspisuje

NATJEČAJ

za izbor i imenovanje direktora

Kandidat pokraj općih uvjeta propisanih zakonom treba ispunjavati i sljedeće posebne uvjete:

- da ima visoko obrazovanje - VII/I struke: socijalni radnik, pravnik, psiholog, pedagog, specijalni pedagog, defektolog, andragog, ekonomist, politikolog i sociolog,
- da ima najmanje 5 godina radnog iskustva u struci
- da nije osuđivan za krivična djela koja ga čine nedostojnim za vršenje dužnosti

Propisana natječajna dokumentacija je sljedeća:

- životopis,
- ovjeren prepis diplome o završenoj školi,
- uvjerenje o državljanstvu,
- potvrda o radnom iskustvu s podacima o poslovima i zadacima koje je obavljao,
- uvjerenje da nije pod istragom, tj. da nije podignuta optužnica za krivično djelo,

Uz propisanu natječajnu dokumentaciju kandidat podnosi i program rada za mandatno razdoblje.

Direktor se imenuje na mandatno razdoblje od 4 godine.

Prijave se podnose zajedno s dokazima o ispunjavanju općih i posebnih uvjeta u roku od 15 dana od dana objavljivanja natječaja, na adresu Centar za socijalni rad općine Subotica, Šantićeva br. 27, s naznakom »Natječaj za direktora«.

Neblagovremene i nepotpune prijave neće se uzeti u razmatranje.

POVIJESNE HRVATSKE GRAĐEVINE (II. DIO)

Neosvojiva uporišta

Među najznačajnije vojne utvrde koje su štitile gradove od turskih napada ubrajaju se one na brdu iznad Senja, na zapadnom prilazu Dubrovniku i nadomak Šibenika

Piše: Dario Španović

Vojne utvrde na području Hrvatske u najvećem su broju koncentrirane na području nekadašnje Vojne krajine, odnosno u graničnom području Hrvatske koje je ustrojeno radi sprečavanja napada Turaka iz Bosne.

Postavljene na strateškim mjestima, s debelim zidovima, mnogobrojnim puškarnicama, mjestima za topove i dobro uvježbanom posadom predstavljale su ne samo utvrde iz kojih je vojska kretala u obranu okolnih područja već i često neosvojiva uporišta na putu neprijatelja.

NEHAJ

Jedna od najvažnijih utvrda koja je hrvatskoj vojsci služila za obranu od Turaka i Mletaka je tvrđava Nehaj na brdu iznad Senja. Tvrđava sagrađena 1558. godine pod nadzorom i po planovima generala Vojne krajine *Ivana Lenkovića* služila je uskocima kao polazište u borbi protiv Turaka. Također je bila i nepremostiva prepreka svim osvajačima koji su kretali prema gradu Senju i njegovoj okolici. Utrda Nehaj sagrađena je od materijala iz porušених kuća i samostana izvan gradskih zidina. Ovi su objekti porušeni po zapovijedi kapetana Lenkovića jer bi u slučaju većeg turskog napada i njihovog zauzimanja poslužili kao uporišta neprijateljskoj vojsci. Sama tvrđava ima kockasti oblik čija je širina zida 23, visina 18 metara, dok je debljina zidova u podnožju približno 3,5 metra a na vrhu oko 2 metra. Tvrđava na svakom kutu ima kulu dok se još jedna, peta kula nalazi na sredini zida iznad uskih dvostrukih ulaznih vrata u tvrđavu.

Budući da je služila kao važno obrambeno uporište tvrđava ima više od stotinu otvora za puške (puškarnice) kao i 11 većih otvora koji su služili za topovsku paljbu. S unutarnje strane u prizemlju su se nalazile prostorije za smještaj vojnika i oružja, na prvom katu su bile časničke prostorije, dok je na drugom katu bilo smješteno 11 topova s vojnicima zaduženim za njih.

Nehaj

S kula tvrđave pružao se izvrstan pogled daleko na kopno i more, otoke Rab, Cres, Krk, na planine Gorskog kotara, Učku i Velebit. Sa svih ovih područja dimnim signalima se upozoravala posada utvrde na dolazak neprijatelja.

LOVRIJENAC

Na zapadnom prilazu Dubrovniku izvan gradskih zidina nalazi se tvrđava koja je predstavljala jednu od najznačajnijih utvrda za obranu grada i simbol dubrovačkog otpora Mletačkoj Republici. Na strmoj i nepristupačnoj klisuri u blizini grada Mletačka Republika je planirala sagrađiti tvrđavu iz koje bi kontrolirala Dubrovnik i koja bi bila osnovna točka za držanje grada pod svojom vlašću. Početkom 11. stoljeća Dubrovčani su predvidjeli ovaj potez Mlečana te su prije njih u roku od samo tri mjeseca sagrađili moćnu utvrdu koja je branila zapadne morske i kopnene prilaze gradu.

Premda se nastanak ove utvrde vezuje za 11. stoljeće, zbog svoje važnosti tvrđava je često ojačavana i nadograđivana, posebice u 14. stoljeću, a kasnije i tijekom 16. i 17. stoljeća.

Specifičnost ove utvrde je debljina njenih zidova prema sjeveru, zapadu i jugozapadu, odnosno prema stranama s kojih neprijatelj može doći, a iznosi od 4 pa sve do impresivnih 12 metara. Debljina zida prema istočnoj strani, odnosno prema gradu Dubrovniku s koje nije postojala opasnost prilaska neprijatelja iznosi samo 60 centimetara. Mala debljina istočnog zida je ostavljena još i iz sigurnosnih razloga – u slučaju da zapovjednik ove moćne utvrde želi svoju volju nametnuti gradu. U tom slučaju Dubrovčani su lako mogli probiti ovaj zid oružjem iz grada i spriječiti tu namjeru.

Utrda je bila naoružana mnogobrojnim topovima, a u prvoj polovici 16. stoljeća (1537. godine) na-

ružana je i velikim moćnim topom pod nazivom »Gušter«, koji je djelo tadašnjeg jednog od najpoznatijih europskih ljevača topova *Ivana Rabljanina*. Na ulaznim vratima u utvrdu koja je branila slobodu Dubrovniku na kamenu su uklesane riječi: »Non bene pro toto libertas veditur auro« – »Sloboda se ne prodaje ni za svo blago svijeta«.

ŠIBENSKE UTVRDE

Nadimak Šibenika nalaze se dvije vojne utvrde koje su branile grad od turskih napada za vrijeme Kandijskog rata. Tijekom Kandijskog rata oko otoka Krete, koji je vođen između 1645. i 1669. između Mletačke Republike i Turskog Carstva, na udaru Turaka iz Bosne našli su se i gradovi u Dalmaciji. Za obranu Šibenika od turskih napada tijekom samo dva mjeseca, kolovoza i rujna 1646. godine, sagrađene su dvije vojne utvrde nadomak grada – utvrda Šubićevac i Sv. Ivan. Utrvrde se nalaze na brdima izvan grada na 80 i 115 metara nadmorske visine, a razdaljina između ovih dviju utvrda iznosi nekoliko stotina metara. Veću utvrdu Sv. Ivan gradio je franjevački inženjer *Antonio Leni* iz Genove. U osnovi ima zvjezdast oblik, a sa sjeverne strane je pojačana jakim nasipom u obliku klijesta. Ove su utvrde branile Šibenik od 20.000 turskih vojnika pod vodstvom Tekil paše tijekom 1647. godine. Pod utvrdom Sv. Ivan poginulo je više od 4000 turskih vojnika.

Lovrijenac

NA ČIKERIJU KRAJ SUBOTICE ODRŽAN SUSRET MLADIH SUBOTIČKE BISKUPIJE - ČIKERIJADA

Dan naporan radosti pun

Koncem rujna mladi Subotičke biskupije već 11 godina zaredom biciklima, ili u novije vrijeme automobilima, dolaze na prostranu livadu pod križem u mjestu Čikerija, kraj Subotice, na okupljanje nazvano Čikerijada. Ove je godine Čikerijada održana 26. rujna, a pošlo se biciklima u jutarnjim satima ispred Crkve Isusova Uskrsnuća u Malom Bajmoku.

Oni koji na ovo okupljanje odlaze biciklima znaju kako to nije laka vožnja. Trećinu puta biciklom treba proći kroz pijesak, a onaj tko je bicikl takvim stazama vozio svjestan je koliko napora treba za pobijediti usputne teškoće. Kada su stigli na odredište svi su uživali u hladovini koje pravi mnoštvo drveća. Kao zahvala što su uspješno stigli i molitva za uspjeh ostatka susreta održana je misa pod križem koji su podigli stanovnici Čikerije. Misno su slavlje predvodili vlč. *Marijan*

Vukov i vlč. Ivica Damjanović. U propovijedi vlč. Ivica Damjanović osvrnuo se na geslo ovogodišnjeg Svjetskog susreta mladih u Madridu: »Ukorijenjeni i nazidani na Kristu, učvršćeni vjerom« (kol 2,7).

Organizator susreta, Pastoral mladih Subotičke biskupije, mladima je osigurao hranu i piće, a kao poslasticu svi su dobili krišku lubenice. Tek je tad počela prava zabava – uz nogomet, odbojku i igre bez granica uživali su do kraja dana. Igre bez granica pripremili su *Nikola Bašić* i *Marko Tikvicki* sa svojim timom.

Poslije, na svršetku, oraspoloženi igrama i uspješnim danom, trebalo je ponovno u bitku s pijeskom.

Bio je to naporan, ali i dan pun radosti, dan kada su mnogi stekli nove prijatelje i dan koji će svi pamtiti.

Antonija Sudarević

Potruga za svojim mjestom

Marija Šeremešić

Iako je vrijeme godišnjih odmora, Udruga građana »Urbani Šokci« aktivno radi i tijekom ovoga ljeta. Na natječaju kojeg je raspisao gradonačelnik Sombora *Nemanja Delić* »Urbani Šokci« su konkurirali s projektom »Lipa

rič«, te su sudionici ovogodišnjeg Somborskog ljeta za mlade. Ova udruga u budućem periodu planira u suradnji s Gradskim muzejom iz Sombora prirediti veliku međunarodnu izložbu »Šokci i baština«, na kojoj će biti izložene šokačke nošnje iz Mađarske (Hercegszántó), iz šokačkih sela u Bačkoj, a moći će se vidjeti i baranjske i slavonske šokačke narodne nošnje. Osim nošnji, bit će izloženi i sakralni predmeti, knjige – molitvenici, krunice, stari upotrebnici predmeti i stare fotografije. Cilj ove udruge je prije svega edukacija.

»Prilikom osnutka odlučili smo da ćemo biti jedna specifična udruga koja neće djelovati kao kulturno-umjetničko društvo«, kaže predsjednica ove udruge *Marija Šeremešić* te dodaje: »Cilj naše udruge je dovesti stručne ljude koji će po određenim oblastima educirati ljude na ovim prostorima, jer je evidentno da imamo jako malo saznanja, osim onih osnovnih, o književnosti Šokaca, o njihovoj

povijesti, stvaralaštvu i tradiciji. Cilj nam je prvo educirati nas same, a onda i ostale kako bi što više saznali o Šokcima, jer se jedino tako može sačuvati taj identitet.«

Međutim, jedan od osnovnih problema je problem prostora iz kojeg bi udruga mogla nesmetano djelovati. Iako postoje već pune dvije godine, svoj prostor još uvijek nemaju, iako im je po riječima predsjednice potrebna samo jedna manja prostorija.

»Nama nije potreban niz prostorija u kojima bi se radilo, jer one se teško održavaju i imaju jako velike financijske zahtjeve. Naša je potreba jedna prostorija s popratnim elementima od toaleta do eventualno jedne male čajne kuhinje. Za sada se snalazimo i registrirani smo na našu privatnu kućnu adresu, što je veliki problem jer ne možemo prikazati troškove. Telefon i internet su osnovna sredstva bez kojih ne možemo raditi. Mi to sve koristimo privatno i naravno

da se ti troškovi ne mogu nivelirati i točno izdvojiti što je što. Sada se uglavnom okupljamo pri crkvi u župi Svetog Križa u Somboru, gdje imamo nesebičnu podršku velečasnog dr. *Marinka Stantića*«, kaže Marija Šeremešić.

Nakon godišnjih odmora u planu je razgovor s gradonačelnikom, gdje bi se vidjelo može li grad pomoći ovoj udruzi. Predsjednica »Urbanih Šokaca« smatra da bi sve hrvatske udruge trebale imati svoje mjesto u Hrvatskom domu. Za sada je tamo samo HKUD »Vladimir Nazor«, iako Hrvatski dom ima dosta veliki prostor.

»Naša je vizija bila da bi se hrvatske udruge trebale naći u Hrvatskom domu. Međutim, mi ne možemo zajedno iz razloga koji meni ni dan-danas nisu jasni. Ne vidim razlog zbog kojeg netko smatra da smo mi jedni drugima konkurencija, kada su naša polja djelovanja različita«, zaključuje Marija Šeremešić.

Z. Gorjanac

SOMBORCI NA 3. FESTIVALU AMATERSKIH KAZALIŠTA U SLAVONSKOM BRODU

Nagrada Lei Jeftić

U tjednu od 23. do 28. kolovoza održan je 3. festival amaterskih kazališta Slavonski Brod 2010. Među šest kazališnih ansambala iz Hrvatske, BiH i Srbije nastupili su i članovi mlađe skupine dramskog odjela HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora, s predstavom »Bubašvaba« autorice *Lee Jeftić*. Mladi Somborci nastupili su 25. kolovoza na ljetnoj pozornici ispred Kazališno-koncertne dvorane »Ivana Brlić Mažuranić« u Slavonskom Brodu, a predstavi je pratilo više od 300 gledatelja. Treba napomenuti kako je ansambl »Vladimira Nazora« bio najmlađi na festivalu, tvorili su ga mladi dobi od 14 do 19 godina.

Predstava »Bubašvaba« radena je po tekstu šesnaestogodišnje *Lee Jeftić*, koja je potpisala i režiju, a tumačila je i glavni lik u ovoj urnebesnoj stori. Ova je mlada Somborka dobila specijalnu nagradu organizatora za najbolji tekst sa suvremenom tematikom.

»Prezadovoljna sam nastupom moje ekipe na ovom festivalu. Baš se i pogodilo da nam ovo bude najbolja izvedba predstave do sada. Nagradi se nisam nadala, pa mi je tim i draža i svakako će mi biti najveća motivacija za daljnji rad«, kaže mlada i perspektivna *Lea Jeftić*.

Na festivalu su prikazane predstave »Dnevnik Adama i Eve« broskog Satiričkog kazališta mladih, »Vila Lala« kazališta »Mika Živković« iz Retkovaca, »Zelena guska i Saloma« Bjelovarskog kazališta, »Zločestobija« Gradskog kazališta mladih iz Viteza i »Pismo iz Galicije« kazališne družine »Štolcer« iz Čakovca.

I. Andrašić

TRADICIONALNO DRUŽENJE ČLANOVA I PRIJATELJA HKPD-A »MATIJA GUBEC« IZ RUME

Nogomet, tambure i dobra zabava

U nedjelju, 29. kolovoza, na rumskom izletištu Borkovac održano je tradicionalno druženje članova i prijatelja HKPD-a »Matija Gubec« iz Rume. Tijekom cijeloga

dana čuli su se zvuci tambure, igran je nogomet, a vrijedni su kuhari za sve nazočne pripremili hranu. Druženje je potrajalo do kasnih poslijepodnevni sati.

N. Jurca

LIJEPA RIJEČ, LEPA REČ I SZÉP SZÓ U SOMBORU

Kad se mladost razmaše

Udruga građana »Urbani Šokci« održala multinacionalnu večer poezije na hrvatskom, srpskom i mađarskom jeziku *
Uz cjelovitu materijalnu potporu gradskih struktura mladi su bili nenadmašni u realizaciji

U četvrtak, 26. kolovoza, u velikoj dvorani Gradske kuće u Somboru održana je manifestacija multinacionalne večeri poezije. Pjesnička večer »Lijepa riječ, lepa reč, szép szó« vjerno je oslikala međusobno uvažavanje mladih Somboraca, pokazala je kako se svoje voli, a susjedovo poštuje. Stihove na hrvatskom, srpskom i mađarskom

U vrlo uspjelejši večeri sudjelovalo je dvadesetak mladih. Interpretirani su stihovi *Miroslava Mike Antića, Stanislava Femenića, Zlate Dasović, Alphonsa de Lamartina, Vladimira Nazora i Petra Kočića*. Poeziju su govorili Lea i Miloš Jeftić, Aneta i Emina Firanj, Dejana Jakšić i Szlako Cynthia. Glazbene točke na flauti izvodila je Jasna Iđuški, gitaru

vantne subjekte u gradu zelenila. U okviru ovoga projekta svoje je mjesto našla i Udruga građana »Urbani Šokci«. Predsjednica UG »Urbani Šokci« Marija Šeremešić prezadovoljna je voljom i angažmanom mladih članova udruge u pripremi i realizaciji ove manifestacije.

»Već ranije su pojedinci iz naše udruge iznosili ideje o uvođenju

vili smo projekt ove multinacionalne večeri. Grad je zdušno podržao ideju, imali smo fantastičnu suradnju, a mladi su bili nenadmašni u realizaciji. To je očiti dokaz kako je potrebno imati malo više povjerenja u mladost i samo joj dopustiti da se razmaše i nesmetano iskaže svoje kvalitete. U programu su sudjelovali učenici koji nastupaju na raznim natjecanjima, kako na

Hip hop nastup

Recitatori

jeziku govorili su mladi članovi udruge i njihovi gosti, učenici gimnazije i somborskih osnovnih škola, uz glazbenu pratnju na violini, gitari, flauti i klavijaturama. Između stihova izvođene su pjevačke numere na svim jezicima, a potom su uslijedili hip-hop nastupi Lee Jeftić, Petera Goretića i skupine Dens cru delirio.

je svirao Josip Pekanović, violinu Viktorija Poganj, a klavijature Tibor Koleszar. Pjesmu Ave Maria pjevala je Tamara Goretić, a Kell meg egy szó Cynthia Szlako.

Projekt za implementaciju lokalnog akcijskog plana za mlade »Somborsko ljeto za mlade 2010«, financiran od Grada Sombora, obuhvatio je ovoga ljeta sve rele-

jednoga segmenta rada vezanog uz suvremeni život mladih u gradu, koji ne bi bio vezan uz tradiciju, a doveo bi nam nove članove. Uostalom, činjenica je da su i ovi mladi isti Šokci koji smo i mi iskusni, no razumljivo mi je i to što oni imaju sklonosti različite od naših. Upravo iz tih razloga na natječaj raspisan od Grada Sombora prija-

hrvatskom, tako i na srpskom i mađarskom jeziku, a kvaliteta je bila na vrlo zavidnoj razini. Poslije ove večeri još sam čvršće uvjeren kako ovakav način zajedničkoga rada oplemenjuje naše duše i znatno doprinosi kvaliteti suživota u sredinama poput Sombora«, kaže Marija Šeremešić.

Ivan Andrašić

HBKUD »LEMEŠ« NA »PIŠKOREVAČKIM SOKACIMA« U HRVATSKOJ

Raskoš iz škrinja naših baka

HBKUD »Lemeš« iz Svetozara Miletića gostovao je u Piškorevcima u Republici Hrvatskoj u nedjelju, 29. kolovoza. Domaćin im je bio KUD »Zora«, koji ima bogatu tradiciju i veliki broj nastupa. Organiziraju »Piškorevačke sokake«, evo, već 16. put. U poslijepodnevnim satima održan je svečani mimohod svih sudionika ovog kulturnog događaja. Šarenilo nošnji, tamburaška glazba i osmijesi na licima sudionika i gledatelja dali su ljepotu ovome susretu.

U programu je nastupilo 9 kulturnih udruga: FA »Bilje« iz Bilja, KUD »Seljačka sloga« iz Zadubravlj, KUD »Seljačka sloga« iz Donje Dubrave, KUD »Slavonija« iz Đurđanaca, KUD »Hrastovačka sloga« iz Hrastovice, RKUD »Darda« iz Darde, KUD »Jakim Hardi« iz Petrovaca i, naravno, domaćini.

HBKUD »Lemeš« se predstavio spletom bunjevačkih plesova pod nazivom »Kolo igra tamburica svira«. Koreografiju je za ovu prigodu uradio Stipan Budimčević.

Program je trajao oko sat i pol i za to su vrijeme gledatelji mogli vidjeti raskoš i bogatstvo koje se krije u škrinjama naših baka.

Lucia Tošaki

Vojvođanska arhitektura u 20. stoljeću

Muzej suvremene umjetnosti Vojvodine (MSUV) od sredine rujna predstavlja projekt »Ideologije i ideali« koji je fokusiran na prikupljanje, analizu i multimedijalnu prezentaciju podataka o arhitektonskim praksama i produkciji tijekom 20. stoljeća u Vojvodini, a cilj je analitički problematički prikaz arhitekture u kontekstu društvenih i ideoloških promjena u Europi i Vojvodini, odnosno ispitivanje međuovisnosti socijalno-političke dinamike društva i arhitektonske produkcije.

Projekt »Ideologije i ideali«, čija je autorica i koordinatorica *Ljubica Milović*, iniciran je monografijom »Arhitektura 20. veka u Vojvodini« autora *Vladimira Mitrovića*, koja će također biti predstavljena na otvorenju izložbe 15. rujna.

Izložba će imati šest segmenata, počevši od »Kontinuiteta«, kao najopsežnijeg, povijesno-analitičkog dijela, koji predstavlja istraživanje kontinuiteta u razvoju pojedinih tipoloških i stilskih cjelina.

Poseban segment izložbe »Frustracije i optimizam«, koji, u

pokušaju pronalaženja preciznije ideološke odrednice za epohu tzv. »tranzicione arhitekture«, predstavlja analizu arhitektonske produkcije u Vojvodini u 19-godišnjem razdoblju u regionalnom (središnja Europa i Balkan) i europskom kontekstu.

Izložbeni segment »Habitat« bavi se nepostojećim idealima u arhitektonskom diskursu Vojvodine.

Tri skupine studenata arhitekture, čiji su rad moderirali suradnici MSUV-a, radili su na alternativnim utopijskim planovima za Novi Sad. Jedna je skupina radila na projektu »Novi Sad Novi Vavilon«, primjenjujući situacionističke utopijske teorije grada, a druga je, na osnovi urbanih utopija japanskih metabolističara, razvila plan »Metaboličkog grada«. Treća je skupina radila na artikulaciji svoje vizije vojvođan-

skog grada 21. stoljeća u projektu »Rehabilitacija Novi Grad«.

Za potrebe projekta »Ideologije i ideali« MSUV je naručio i osam maketa u razmjeri 1:100, koje su monohromatske, izrađene u cjelosti od balze, s ugrađenom rasvjetom.

Objekti koji će biti prikazani su: Sinagoga (Novi Sad), Gradska kuća (Subotica), Skladišta tvornice cementa (Beočin), Dječji dom (Zrenjanin), Spomen zbirka Pavlo

Beljanski (Novi Sad), Policijska stanica (Vrbas) i Stambena zgrada Aleksandra Klemena i Palača NIS (Novi Sad).

Peti dio izložbe je dokumentarni serijal, koprodukcija s Radiotelevizijom Vojvodine, koji treba posredovati između izložbe i publike. Priča o arhitekturi, ispričana kroz razgovore sa stručnjacima, ali i s korisnicima i promatračima objekata, treba olakšati uvid u četvrtu dimenziju arhitekture – životni ciklus objekta.

Izložbu prati i dvojezični (srpsko-engleski) studijski katalog – zbornik tekstova o ideologijama u novijoj srpskoj arhitekturi (*Aleksandar Kadijević*), arhitekturi u posljednja dva desetljeća i pozitivnim aspektima balkanizacije (*Aleksandar Ignjatović* i *Srdan Jovanović Weiš*), secesiji u Vojvodini (*Bela Duranci*), sakralnoj arhitekturi (*Dejan Radovanović* i *Bojan Kojičić*) i o staroj industrijskoj zoni Pančeva (*Jasmina Ilić*).

Izložba će biti otvorena do 16. listopada.

(Seecult.org)

FESTIVAL NACIONALNOG KOLAČA U SRIJEMSKIM KARLOVCIMA

Oživljavanje zaboravljenog

U Srijemskim je Karlovcima tijekom vikenda održan drugi po redu Festival nacionalnog kolača. Ova manifestacija za cilj ima predstavljanje nacionalnih zajednica kroz njihove temeljne činitelje, kao što su nacionalna nošnja, običaji i nacionalni kolač kao središnji element, slastica koja je svjedok svih promjena unutar različitih nacionalnih zajednica i sastavni dio trpeze kroz stoljeća.

Organizator ove manifestacije je Kulturni centar podunavskih Švaba »Karlowitz« iz Srijemskih Karlovaca uz potporu Ministarstva ekonomije i regionalnog razvoja.

Festival je trajao tri dana, od 27. do 29. kolovoza, a počeo je otvorenjem izložbe tradicijske kulture Slovaka iz Gložana. Izložbu lokalnih slikara otvorila je predsjednica Matice slovačke *Katarina Melegova-Melihova*. Najzanimljiviji dio manifestaci-

je je defile sudionika u kojem sudjeluju predstavnici nacionalne zajednice noseći svoju tradicijsku nošnju i u nekoliko se minuta kratkom izvedbom predstavljaju nazočnima.

Drugog dana festivala dodijeljene su nagrade i to za najljepše ure-

đen paviljon, koju je dobila udruga »Vrijedne ruke Novog Sada«, te za najbolji kolač, koju je za kuglof osvojio Kulturni centar podunavskih Švaba »Karlowitz«.

O cilju i geslu festivala predsjednik Kulturnog centra podunavskih Švaba *Stjepan Seder* kaže:

»Ovo je vrlo specifična manifestacija na kojoj se predstavljaju nacionalne zajednice. Predstavljajući u okviru postavljenih paviljona naprave mali postav tradicijske kulture, s tim što je obavezan element tog postava nacionalni kolač. Kod Srba je to suha pita, koja nosi različite nazive, a u Vojvodini je to česnica. Kod podunavskih Švaba to je kuglof, kod Slovaka su to rezanci s makom. Sve se radi u cilju predstavljanja dijela tradicijske kulture. Program je zamišljen tako da svake sljedeće godine druga nacionalna zajednica bude nositelj programa. Oni pokraj postava u paviljonu imaju mogućnost postaviti veliku izložbu i na toj izložbi predstaviti ili jedno seosko domaćinstvo ili nešto tome slično. Prošle su godine nositelji programa bili predstavnici rumunjske nacionalne zajednice«.

Ankica Jukić-Mandić

USRED RAVNE SLAVONIJE

Manifestacija okuplja više od tisuće sudionika iz 10 hrvatskih županija, te susjednih država, Mađarske i Srbije

Protekli je vikend bio u znaku 38. olimpijade starih sportova u Brodancima, tradicionalne manifestacije koja okuplja više od tisuće sudionika iz 10 hrvatskih županija, te susjednih država, Mađarske i Srbije, a njeguje i čuva sportsku i kulturnu baštinu ovoga kraja i promiče gotovo zaboravljene običaje oživljene u jedinstvenoj manifestaciji u Hrvata.

Od 26. do 29. kolovoza smjenjivali su se različiti sadržaji – najprije je otvorena likovna kolonija uz sudjelovanje osam poznatih slikara i sedam još poznatijih kipara, dječja smotra folkloru, revijalno kuhanje čobanca, a prvi puta ustanovljene su i olimpijske noći na sportskom igralištu osnovne škole u Brodancima. Sve je to glavom platio i jedan vol,

pa se tisuće sudionika i posjetitelja sladilo slasnim pečenjem.

KRUNA MANIFESTACIJE

Kruna manifestacije svakako je u nedjelju, kada već u zoru limena glazba i tamburaši zasviraju budnicu pitomim seoskim šorovima, potom je prijam kod načelnika općine u Domu mladeži Brodanci, a u 9 sati je svečani defile svih sudionika od centra sela do olimpijskog stadiona. Goste, sudionike i posjetitelje pozdravili su domaćini, zatim *Marko Barišin*, predsjednik skupštine Olimpijade, a igre je otvorio osječko-baranjski župan *Vladimir Šišljagić*. Unatoč neugodnom vjetru, državnu zastavu, zastavu igara i olimpijsku baklju

na stadion su donijeli padobraneci, članovi Zrakoplovnog kluba Osijek, a olimpijski je plamen zapalio *Drago Puljić*, državni reprezentativac iz Valpova, višestruki prvak u boričkim sportovima i osvajač prvog mjesta u kik-boxingu na Europskom prvenstvu i zlatne medalje na Mediteranskim igrama.

Banga, šinter, čula, tokač, ringlanje, kozana, sikirica, mosor, nandžijanjanje, samo su neki od naziva prastarih disciplina u kojima se ogledalo više od tisuće natjecatelja, a najviše pljeska pobrali su mališani u skoku u vrećama i hodanju na štulama, seniorke u nožičanju a seniori u penjanju na drvo i potezanju konopa. Ruku na srce, konopaši zavrjeđuju divljenje jer svaka ekipa teži i po nekoliko tona

a najlakši konopaš nije ispod metra i pol. Težine, naravno. Nažalost, ždrijeb je htio da se već u kvalifikacijama susretnu dvije ponajbolje ekipe, najbolji mađarski konopaši iz Mohača i prvaci Hrvatske iz Darde, pa su Dardani tako već na samom početku osigurali finale i obranili olimpijsko zlato.

U dosadašnjih 37 olimpijskih natjecanja u Brodancima najuspješniji su bili seniori iz Podravske Sesveta s čak 68 osvojenih zlatnih medalja, u ženskoj konkurenciji najbolje su seniorke iz Josipovca s 38 zlatnih odličja, a kod dječjeg uzrasta prednjače ekipe iz Vuke s 44 olimpijska zlata.

SRIJEMCI NA OLIMPIJADI

Tijekom četiri dana Olimpijade, osim domaćeg kulturno-umjetničkog društva nastupilo je još dva: desetak KUD-ova i desetak tamburaških sastava, čobanac za prste polizat kuhali su osvjedočeni majstori kotlića, a svoj obol ovoj ljepoj manifestaciji dali su i osječki i baranjski umjetnici, koji još od 1973. godine sudjeluju na Koloniji brodanačke Olimpijade, pa je tako i kroz koloniju prošlo stotinjak umjetnika, a svim njihovim radovima zajedničko je to, da su nastali u iskrenoj namjeri i neskrivenoj želji da se likovno uljepša i obogati ova posebna narodna svečanost i jedinstveni nacionalni kulturno-sportski događaj.

Dugi niz godina ovdje sudjeluju i dvije udruge prognanih Srijemaca, Zavičajna udruga Gibarčana iz Osijeka i Zavičajni klub Slankamenaca iz Suhopolja i Virovitice, jer stari sportovi oživljeni u Brodancima istovjetni su onima koji su bili »u modi« diljem Srijema a koje su upražnjavali naši preci. Jedino se tu i tamo razlikuju u nazivlju, pa se za ringlanje kod nas upotrebljavao izraz bacanje potkove u cilj, a kozanu smo mi u Gibarcu zvali džegom. Razlikovala se jedino u vitlanju šibom onoga tko je srušio džegu. I ove su godine Gibarčani i Slankamenci predstavljali Srijem, a za ručak nisu išli po bonove već su pekli slaninu i kobasicu i mastili luk, a na blagdansko-me su se stolu našli listići i gužvare s makom i orasima.

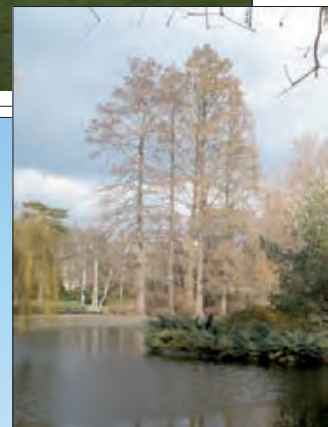
Sve u svemu, još jedan lijepi događaj ispraćen lijepim vremenskim prilikama, kažu, posljednjim ovoga ljeta.

Slavko Žebić

GRAD ŠIROKIH BULEVARA, PARKOVA, KULTURE, SPORTA, SVEUČILIŠTA

NOVI SAD

*Dunavom plovi tambure zvuk
moje ravnice ponos i drug
o tebi pričam najdraži grade
moj mali Novi Sade
(Zvonko Bogdan, pjesma o Novom Sadu)*

Novi Sad je grad širokih bulevara, obilja parkova i zelenila, brojnih mjesta za odmor i razonodu i iznad svega grad dobrih i druželjivih ljudi. Smješten na lijevoj obali Dunava, u najjužnijem dijelu Panonske nizine ovaj grad obiluje etničkim šarenilom – u njemu žive Srbi, Hrvati, Mađari, Slovaci, Rumunji, Rusini, Nijemci i mnogi drugi. Jedan putnik je o Novom Sadu u 18. stoljeću napisao: »Ovaj slobodni grad je znamenit primjer što sve mogu učiniti tolerancija i obrtništvo«.

Sadašnje ime grad je ponio 1. veljače 1748. godine kada je dobio status slobodnog kraljevskog grada. Od tada Neoplanta, Neusatz, Újvidék, Novi Sad raste i razvija se da bi danas bio političko, gospodarsko, kulturno, prosvjetno i svako drugo središte Autonomne Pokrajine Vojvodine.

U 19. stoljeću grad je bio središte srpske kulture i stoga je dobio nadimak Srpska Atena. Početkom 20. stoljeća skoro svaki srpski književnik, pjesnik ili pravnik živio je ili radio u Novom Sadu. U arhitektonskom pogledu ovaj grad obiluje sačuvanim elementima iz razdoblja secesije do arhitektonске postmoderne. Iako su rimokatoličke crkve u manjini, iz povijesnih razloga, središtem grada ipak dominira crkva Imena Marijina kao jedna od najprepoznatljivijih građevina ovog grada, ujedno i najviša crkva u Bačkoj.

Matica srpska, Srpsko narodno pozorište... samo su neki od temeljnih elemenata kulture ovog grada.

Na ovom raskrižju rječnih, drumskih i obrtničkih putova, u 19. su stoljeću nastali sajmovi na temelju kojih je osnovan i Novosadski sajam koji tijekom cijele godine održava razne manifestacije, među kojima je daleko poznat Poljoprivredni sajam.

Novi Sad je grad festivala među kojima su svakako najčuveniji EXIT, Sterijino pozorje, dječji festival »Zmajevе dečje igre« i Nomus, a iznad svega je sveučilišni grad u kome se, uz državno, nalaze i privatna sveučilišta, fakulteti i škole.

Noćni bi život bio nezanimljiv bez kavana i zabava, tamburaša i vina. U posljednje vrijeme vraćajući se salašima Novi Sad se vraća i tradiciji, oživljava zaboravljeno i pruža mladeži nova saznanja o povijesti i drugačijim načinima uživanja.

Novi Sad je i sportski grad, čemu je pomogla izgradnja Sportskog i

poslovnog centra Vojvodina (SPENS) u kome su prostori za sportske i rekreativne druge aktivnosti, gdje se razvija sportski duh mladeži.

Ali i ovaj grad ima svoju slabu točku, a to su njegovi mostovi za koje Novosađani kažu kako ih ima više u Dunavu nego na Dunavu. U bombardiranju 1999. godine pretrpio je veliku štetu i ostao po tko zna koji put bez svojih mostova. Planovi za budućnost grada otkrivaju neke nove mostove koji će se graditi, pa tako imamo i neke nove putove i perspektive.

Novi Sad je sve ovo napisano, ali i puno više.

Ankica Jukić-Mandić

KRONOLOGIJA od 3. do 9. rujna

3. RUJNA 1901.

Na jednom nogometnom susretu po prvi put su naplaćene ulaznice; za sjedenje jedna, a za stajanje pola kune. Sljedeće godine za 18. lokalni derbi između Bačke i Športa tiskano je 300 ulaznica, ali je prodano samo 77. Prihod od susreta Bačke i Ferencvárosa iznosio je 157 kruna i 20 filira, a rashodi 210 kruna i 35 filira.

3. RUJNA 1913.

Od 1. svibnja do 3. rujna teku-

će godine – kako piše u jednom onovremenom izvješću – toplice Palić su imale ukupno 1915 gostiju iz osamdeset gradova i mjesta u zemlji, iz europskih država i Amerike. Osim u kupališnim objektima, gosti su bili smješteni i u 75 privatnih vila i ljetnikovaca.

4. RUJNA 1928.

Premинуo je *Stipan Vojnić Tunić*, pravnik, agilni javni djelatnik i političar. Jedan je od utemeljitelja Bunjevačke školske zadruge 1913. Po završetku Prvog svjetskog rata bio je prvi dogradonačelnik Subotice, narodni poslanik Ustavotvorne skupštine, veliki župan Baje i Pečuha, urednik *Nevena*, te istaknuti član novoosnovane Bunjevačko-šokačke stranke. Rođen je 25. prosinca 1883. godine.

4. RUJNA 1970.

Iznenada je u 57. godini preminuo *Vladimir Đanić*, istaknuti društveno-politički djelatnik i zastupnik u Skupštini SAP Vojvodine. Istoga je dana u Beogradu preminuo *Pajo Ivković Ivandekić*, viši znanstveni savjetnik Ekonomskog instituta u Beogradu i publicist. Završio je studij na dva fakulteta – pravnom i filozofskom, a doktorirao je iz pravnih i političkih znanosti.

4. RUJNA 1979.

Ugovorom sklopljenim između Židovske općine i Skupštine općine Subotica, zgrada Sinagoge, inače spomenik kulture građen u stilu secesije, darovana je gradu.

4. RUJNA 1992.

Tročlano izaslanstvo DSHV-a u sastavu: mr. *Bela Tonković*, mr. *Ivan Poljaković* i odvjetnik *Josip Gabrić*, u svojstvu promatrača nazoči radu Londonske konferencije o sudbini zemalja bivše Jugoslavije. Među ostalim je formirana Radna grupa za manjine sa zadaćom preporučivati nove inicijative i pristupe pitanjima manjima u podgrupama koje se bave posebno s Kosovom, Vojvodinom, Sandžakom i položajem Albanaca u Makedoniji.

5. RUJNA 1429.

U jednom ugovoru o prijateljskom poravnanju, sklopljenom poslije mnogo gloženja i nasilja između Subotičana i kmetova Vastoroka, tj. Oštorka, naziv Subotice je naznačen kao Zabatka. U to vrijeme grad ima status »slobodnog kraljevskog mjesta«, a njegovi su stanovnici nazvani i došljacima: »hospites et incolae regales«.

5. RUJNA 1738.

Na mjestu gdje su razulareni odmetnici *Imrea Tekelije* pobili tridesetoricu muškaraca, mahom djece i staraca, u središtu Subotičkog vojnog šanca, položen je temeljni kamen kapele svetog Roka, zaštitnika od kuge. Kapela je završena i posvećena lipnja sljedeće (1739.) godine, a obnovljena 1773., kada postaje i privremenom župnom crkvom.

5. RUJNA 1944.

Poslije pet dana usiljenog marša kroz okupirani teritorij, u ilegalnu bazu na salašima *Đure* i *Nenada Stevanova* stigao je jedanaestočlani Subotički partizanski odred, s *Jovanom Mikićem Spartakom* na čelu. Odred je oformljen potkraj kolovoza u partizanskim bazama kod Bačke Palanke.

6. RUJNA 1873.

U broju 6 »Subotičkog glasnika« od 6. rujna piše: »U koleri (od 2. srpnja do danas) razboljelo se 1.384, a od ovih se izliječilo 175, umrlo 747,

bolesnih još ostaje 642. Sedam stotina duša je manje u varoši, sedam stotina novih grobova, strašna velika žalost ...«

6. RUJNA 1950.

U Tavankutu je rođena *Ana Gabrijela Šabić*, znanstvenica, pedagoginja i profesorica s područja vjerskog književnog i jezičnog obrazovanja i odgoja. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu završila je hrvatski jezik i književnost i komparativnu svjetsku književnost, gdje magistrira i doktorira s radnjom: »Komparativno istraživanje metodičkih pristupa interpretaciji lirske poezije u Europi«. Pokraj toga završila je i studij na Institutu za teološku kulturu laika Katoličkog bogoslovnog fakulteta. Objavila je knjigu pjesama »Dozivi i odzivi«, udžbenike »Lirska poezija u razrednoj nastavi« i »Učenik i lirika«, te četrdesetak znanstvenih i stručnih radova. Preminula je 1. kolovoza 2000.

7. RUJNA 1464.

Budući da je nakon smrti *Mihályja Szilágyija* Szabadka sa svim svojim »plodouživanjem« prešla je u posjed kralja *Matijaša Korvina*, on ju je darovao *Jánosu Pongrácu* od Dengelenga, kao nagradu za njegove zasluge u ratu protiv Turaka u Bosni. *Pongrác* je umro 22. prosinca 1476. godine, kada njegove posjede, a time i Suboticu nasljeđuje njegov sin *Mátyas*.

7. RUJNA 1863.

U ljeto ove godine nezapamćena je suša pogodila subotički atar. Bunari su presušili, a trava na pašnjacima i usjevi potpuno su uništeni. Radi ublažavanja posljedica suše grad od Nacionalne banke u Beču uzima zajam od 300.000 forinara. Oskudica i bijeda pogodili su 21.000 Subotičana.

7. RUJNA 1897.

Uz veliku pompu u Subotici otpočnje s radom električna željeznica – tramvaj! Vožnja na relaciji od grada do Palića trajala je oko 30 minuta. Usporedo s puštanjem u promet električnog tramvaja, proradila je i novopodignuta elektrana na ugali. Unatoč neslaganju izrazi-

te većine Subotičana vlasti su im, ipak, uskratile i ukinule tramvajski promet 2. travnja 1974. godine.

8. RUJNA 1653.

Prigodom pastoralnog obilaska Bačke župe, beogradski biskup *Mate Benlić* je u Bajmoku, u crkvi svetog Franje, krizmao 378 osoba. Pišući o svom putu po Bačkoj, on navodi da je između Bajmoka i Đurđina bila podignuta nova crkva od drvene grade.

8. RUJNA 1938.

Rođen je *Károly Ács*, pjesnik, esejist, prevoditelj, publicist i novinar. Objavio je desetak zbirki pjesama, deset slikovnica za djecu, pet antologija jugoslavenske i vojvodanske mađarske poezije. Preveo je dvadesetak knjiga najistaknutijih srpskih i hrvatski spisatelja: *Miloša Crnjanskog*, *Danila Kiša*, *Miroslava Krležu*, *Vladimira Nazora* i drugih.

8. RUJNA 1955.

U Subotici je u 70. godini preminuo dr. *Artúr Munk*, liječnik i romanopisac. Kao liječnik na brodu »Karpattija«, koji je prvi stigao na mjesto sudara »Titanika« s ledenim brijegom, sudjelovao je u spašavanju brodolomnika. Napisao je pet romana od kojih su najpoznatiji »Hinterland« i »Zahvaljujem se ...«. Rođen je 25. svibnja 1886. godine.

9. RUJNA 1785.

U Subotici je izbio požar širih razmjera kada je pod naletom vatrene stihije do temelja izgorjelo jedanaest kuća. Tom je prigodom stradao i dvor župnika *Stipana Ranića*.

9. RUJNA 1858.

Umro je *Bogoboj Atanacković*, odvjetnik i prozni pisac. U svojim djelima, od kojih su najznačajnija »Dva idola« i »Bunjevka«, prikazao je domoljubna i socijalna stremljenja južnoslavenskog življa u Bačkoj i Vojvodini. Rođen je 22. lipnja 1826. godini u Baji.

9. RUJNA 1897.

Započeo je redoviti promet subotičkom gradskom željeznicom od 6 sati ujutro do 10 sati navečer. Zarada, toga prvoga dana, iznosila je preko 300 forinara.

Umjetnost u Vojvodini 2000-2010: jedno subjektivističko sagledavanje

NOVI SAD – Autorska izložba *Save Stepanova*, likovnog kritičara i direktora Centra za vizualnu kulturu Zlatno oko, posvećena umjetnosti u Vojvodini u posljednjih deset godina, predstavlja od 30. kolovoza u Muzeju suvremene umjetnosti Vojvodine u Novom Sadu radove četrdesetak umjetnika najrazličitijih umjetničkih orijentacija, opredjeljenja i stavova.

Izložbom »Umjetnost u Vojvodini 2000-2010: jedno subjektivističko sagledavanje« Stepanov je nastojao načiniti rekapitulaciju relevantnih pojava u umjetnosti u Vojvodini od 2000. godine do danas. Prema navodima Stepanova, na kraju prvog desetljeća 21. stoljeća moguće je konstatirati kako tijekom tog desetljeća nije bilo dominirajućih trendova i pojava, odnosno – prevladavao je fenomen usporednog djelovanja najrazličitijih načina interpretiranja i tumačenja doba tranzicije...

Od demokratskih promjena 2000. godine pojavila se, kako navodi, problematika preispitivanja identiteta jedinice i društva u novim i drukčijim političkim i socijalnim zbivanjima.

Istovremeno, prema njegovim riječima, tijekom prvog desetljeća novog stoljeća dešava se i svojevrsna tranzicija unutar samog bica umjetnosti, koja sve više postaje uvjetovano procesom razvoja elektroničkih medija, što je umjetnosti dalo obličje svojevrsne interpersonalne komunikacije.

Organizator izložbe je Centar za vizualnu kulturu Zlatno oko, a projekt su podržali Uprava za kulturu grada Novog Sada i Pokrajinsko tajništvo za kulturu Vojvodine. Izložba će biti otvorena do 10. rujna.

Izložba »Tri subotičke gradske kuće (1751.-1910.)«

SUBOTICA – U povodu proslave Dana grada, u vestibulu Gradske kuće večeras (petak, 3. rujna), bit će otvorena izložba »Tri subotičke gradske kuće (1751.-1910.)« koju priređuje Historijski arhiv Subotice. Bit će izloženi dokumenti koji svjedoče o projektiranju, izgradnji i trajanju subotičkih gradskih kuća. Otvorenje izložbe je u 19 sati.

Jubilarna likovna kolonija »Colorit«

SOMBOR – U organizaciji HKUD-a »Vladimir Nazor« iz Sombora u subotu, 9. rujna, bit će održana 10. jubilara likovna kolonija »Colorit«. Do sada je bio običaj da se ove likovne kolonije organiziraju na salašima članova i prijatelja društva, a ove godine slikari će se okupiti u vikend naselju »Korlatoš« u Bezdanu, u vikend kući »Sveta Ilić«. Organizatori očekuju sudjelovanje oko 15 slikara iz Sombora, Subotice i drugih mjesta.

Likovna kolonija »Sonta 2010.«

SONTA – Likovna kolonija »Sonta 2010.«, u organizaciji likovnog odjela KPZH »Šokadija«, bit će održana na lokaciji popularnog sončanskog izletišta Staklara na samoj obali Dunava. Za razliku od prethodnih, ovogodišnja kolonija, peta zaredom, bit će dvodnevna, umjetnici će se kraj velike rijeke družiti 11. i 12. rujna. Očekuje se sudjelovanje 12 slikara iz Novog Slankamena, Subotice, Sombora, Livna (BiH) i Belog Manastira (Republika Hrvatska). Izložba slika s

ove kolonije bit će održana u prostorijama Šokačkog doma u Sonti.

I. A.

Smotra hrvatskih tamburaških sastava u Ljutovu

LJUTOVO – Smotra hrvatskih tamburaških sastava u Ljutovu bit će održana 12. rujna u Domu kulture u Ljutovu. Početak je u 18 sati. Manifestacija se održava po drugi put, a ove će godine na smotri sudjelovati šest tamburaških sastava s područja Vojvodine, ali i susjednih država.

Smotra dječjih pjevača i zborova

SUBOTICA – Smotra dječjih pjevača i zborova bit će održana u petak, 10. rujna, od 20 sati u Velikoj vijećnici Gradske kuće. Program ovogodišnje, VI. smotre činit će 16 točaka, u kojima će nastupiti djeca dobi od 7 do 15 godina, iz Subotice i okolnih mjesta, uz glazbenu pratnju Dječjeg festivalskog tamburaškog orkestra, pod ravnanjem prof. Mire Temunović.

Predstavljen program 45. vinkovačkih jesen

VINKOVCI – Tijekom 45. vinkovačkih jeseni, koje će biti održane od 10. do 19. rujna pod geslom »Stan do stana pokraj šume stoji«, posjetitelji će imati prigodu pogledati pedesetak folklornih, kulturnih, gospodarskih, sportskih i zabavnih događaja, rečeno je na sastanku članova organizacijskog odbora te priredbe, piše Hina.

Vinkovačke jeseni tradicionalno će početi folklornim večerima na kojima će se od 10. do 15. rujna na Trgu Vinkovačkih jeseni predstaviti šezdesetak kulturno-umjetničkih društava iz Vukovarsko-srijemske županije. Dječje Vinkovačke jeseni održat će se 12. rujna, kada će u defileu gradskim ulicama proći 55 dječjih folklornih skupina te se predstaviti pjesmama i plesovima krajeva iz kojih dolaze.

Svečano otvorenje 45. vinkovačkih jeseni, koje se održavaju pod visokim pokroviteljstvom predsjednice Vlade RH *Jadranke Kosor*, bit će 17. rujna. Državna smotra izvornoga hrvatskog folklora, uz nastupe 40 najboljih hrvatskih folklornih skupina odabranih na lokalnim i regionalnim smotrama, održat će se 18. i 19. rujna.

Posljednjeg dana 45. vinkovačkih jeseni - 19. rujna gradskim će ulicama u svečanom defileu i reviji konjskih zaprega proći članovi 80-ak kulturno-umjetničkih društava iz Hrvatske i iseljništva, koja njeguju izvornih hrvatski folklor. I ove će se godine u sklopu manifestacije održati Vinkovački jesenski sajam gospodarstva i obrtništva, Nacionalna izložba voćnih rakija i likera te Sajam tradicijskih obrta i rukotvorina.

Upis djece u HKC »Bunjevačko kolo«

SUBOTICA – Folklorni odjel HKC-a »Bunjevačko kolo« organizira i ove godine audiciju za upis novih članova. Učlanjuju se djeca dobi od 5 godina pa naviše. Zainteresirani se mogu javiti svakog dana na telefon ureda broj 555-589, ili doći osobno u prostorije HKC-a »Bunjevačko kolo«, Preradovićeve 4, od 9 do 14 sati i od 18:30 do 20 sati.

Glasovi orgulja u ravnici

Ovim koncertom, koji će biti izveden i u drugim mjestima, ZKVH želi predstaviti dio hrvatske kulturne baštine o kojoj se premalo zna i koja na ovim prostorima nije bila vidljiva više desetljeća

Priredivanjem koncerata orguljaške glazbe hrvatskih autora iz Vojvodine, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata započinje promociju vrhunskog glazbenog stvaralaštva. Riječ je o programu pod nazivom »Glasovi orgulja u ravnici«, koji čine odabrane skladbe iz opusa *Stanislava Prepreka*, *Albe Vidakovića* i *Josipa Andrića*. Prvi koncert iz serijala - koji bi trebao biti izveden diljem Vojvodine, a potom i u Hrvatskoj te Mađarskoj - održan je u ponedjeljak, 30. kolovoza, u katedrali-bazilici svete Terezije Avilske u Subotici.

»Program ovoga koncerta koncipiran je ne samo na način izričajno-autorske i tematsko-glazbene raznolikosti, već se nastojala sačuvati i umjetnička izvrsnost. Njegovim izvođenjem želimo na jedan reprezentativni način predstaviti onaj dio naše kulturne baštine o kojoj se premalo zna i koja na ovim prostorima nije bila vidljiva više desetljeća«, kaže *Tomislav Žigmanov*, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata.

VIDAKOVIĆEVE FUGE

Izbor skladbi za koncert »Glasovi orgulja u ravnici« sačinili su prof. *Đuro Rajković* i prof. orgulja *Saša Grunčić*, koji je ujedno bio i izvođač programa.

Saša Grunčić

»Preludij i fuga u C-duru Albe Vidakovića (1914.-1964.) skladani su u polifonim stilu s primjenom baroknih izražajnih sredstava. Za fugu je značajna tema velikog luka i virtuozni međustavci«, pojašnjava prof. *Đuro Rajković* u tekstu kojim je opisao program koncerta. »Fantazija i fuga u f-molu djelo je osobitog nadahnuća. Posjeduje dramske akcente i lirski ton folklornog obilježja. Fuga ima odlučnu temu, skladana je modernim harmonijama i majstorskim polifonim vođenjem glasova. Posjeduje širok zamah, snažnu gradaciju i snažan završetak«.

PREPREKOVA SUITA

Suita za orgulje *Stanislava Prepreka* (1900.-1982.), bilježi prof. *Rajković*, djelo je skladatelja izvornih i originalnih glazbenih zamisli i rješenja. »Skladana je u postregrovskom stilu i doista je remek-djelo svjetske orguljaške literature 20. stoljeća. I u ovom djelu dolazi do punog izražaja Preprekov osebnost glazbeni izraz. Premda naziv 'suite' podsjeća na djela plesnog i lakšeg izražaja, ovo je djelo duboke sadržajnosti. Sam vizualni uvid u fakturu ovog orguljskog djela ukazuje na bujnost orguljskog sloga; svaki od tri sloja živi samostalno tvoreći prepleteno tkivo zvukovnih kom-

binacija. Mada u svakom stavku postoji tonalno središte, harmonijske strukture su veoma slobodne, ponekad bliske atonalitetnosti«, ističe prof. *Rajković*.

Uvertira za operu »Dužijanca« *Josipa Andrića* (1894.-1967.), aranžirana za orgulje, značajno je djelo nastalo na bačkom glazbenom folkloru, odnosno na motivima »Bunjevačkog momačkog kola« i motivima popijevke o žetvi »Ej, što je lipo žito«. Zasluga za

upoznavanje navedene Andrićeve uvertire pripada mladom orguljašu *Saši Grunčiću*, koji ju je aranžirao za orgulje prema klavirskom izvratku, zapisao je, među ostalim, prof. *Đuro Rajković* u tekstu o koncertu. Koncert »Glasovi orgulja u ravnici«, održan je u okviru proslave Dana Grada Subotice, a pod generalnim pokroviteljstvom Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost »Ivan Antunović«.

D. B. P.

Zadovoljni koncertom

Prof. *Đuro Rajković* iz Novog Sada, koji je sačinio izbor skladbi, nije krio zadovoljstvo nakon održanog koncerta, posebice izvedbom mladog subotičkog orguljaša. »Bilo je iznimno divno, osjećao sam se kao da sam na koncertu u nekoj europskoj metropoli, u kojoj nastupa orguljaš europskog ranga. Najviše sam strahovao kako će mladi *Saša Grunčić* izvesti Preprekovu suitu za orgulje, koju ovoga puta nije izveo u cijelosti, bez petog stavka - tokate, koja je izuzetno zahtjevnja. S obzirom na ono što smo imali prigode čuti, mogu reći kako sam impresioniran glazbeničkom zrelošću *Saše Grunčića*, imajući u vidu da se radi o mladom glazbeniku. Ponajviše su me impresionirali njegov smisao i inventivnost u registraciji. Mislim da smo ovim koncertom uspjeti prikazati ove dragulje vojvođanskog orguljskog stvaralaštva«, rekao je u izjavi za HR prof. *Đuro Rajković*. Orguljaš *Saša Grunčić* izražava zadovoljstvo što mu je pružena prilika sudjelovati u ovom projektu, te ističe raznolikost sadržaja programa budući da su sva tri zastupljena autora skladala u različitim stilovima. »Vidaković je romantičar, Preprek je vrlo kasni romantičar, već s elementima ekspresionizma i kasnog vagnerizma. Zastupljen je i *Josip Andrić* koji je uglavnom skladao u duhu narodnog stvaralaštva i pretežitopisao skladbe za tambure«, objašnjava *Saša Grunčić*, koji radi kao profesor orgulja i korepetitor u srednjoj Muzičkoj školi u Subotici.

IMPRESIJE O POSTAVU SLIKA CILIKE DULIĆ KASIBA U ZAVODU ZA KULTURU VOJVOĐANSKIH HRVATA

Čovjek u središnjici umjetničkoga interesa

Slike naše istaknute naivne (nikako u pejorativnomu smislu) umjetnice *Cilike Dulić Kasiba* postavljene su odnedavno na zidovima odaja Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Ono što potpisniku ovih redaka pada u oči upravo je ona tanušna nit koja ju izdvaja iz obilja kvalitetnih kolegica, i općenito slikar/ica, koje za središnju tematiku svojih djela imaju dom, ognjište, salaše, ravničarsku tematiku i mijenjanje godišnjih doba u kući, na salašu, prirodnom okruženju.

No, za razliku od velikana naive iz Hrvatske, pa sve do onih iz okruženja i dijaspore, djela *Cilike Dulić* prije svega vidim kao radove koji oslikavaju život ljudski, onaj svakidašnji, na kojemu dominiraju radost i tuga obiteljskoga okružja, svakidašnje situacije ili prela, blagdanska okupljanja, ukopi, disnatori... Suma summarum, čovjek, točnije – ljudi, obitelj, salašari, seljani inkorporirani u nutrinu života koji je onakav kakav jest, niti fantazmagoričan, poput djela *Ivana Lackovića Croate*, niti, hajmo se otisnuti dalje u svijet i povijest, *Breugela*. Radije bih načinio, možda naizgled presmjelo, ali na drugi pogled ne toliko blasfemičnu paralelu s djelima *Vincenta Van Gogha* iz njegova razdoblja crtanja života flandrijske svaki- dašnjice i tamošnjeg življa (ponajviše mislim na »Ljude koji jedu krumpir«).

Jest, *Cilika Dulić* je, kako rekoh, svojim slikama i temati- kom izgradila u svijetu naivne umjetnosti stilski i tematski hvale vrijedan prepoznatljiv slikarski Welltanschauung, svjetonazor i osobenu stilistiku, koja od nje čini, da ponovim, neku vrst ranog Van Gogha naših prostora.

Da zaključim, priznanja koja je ona počela dobivati još koncem 60-ih minula stoljeća, a osobito tijekom 70-ih godina stoljeća za nama, pokazatelj su da se iz takozvane »provincije« i »mikro-kulturnosti« i te kako može dostići svjetska razina. Štoviše.

Sjeta, tiha melankolija za minulim i životom koji se ni u kom smislu više neće vratiti, nači-

nom življenja kojemu se svakim danom nazire konac, poput one Heraklitove kako »u istu rijeku ne možete dvaput zakoračiti«, kao da, poput kakvoga renesansnoga »sfumatta« lebdi na, i u njenim djelima, što im daje dodatnu vrijednost. Oduvijek sam cijenio naivno slikarstvo, bilo ono »svjetsko«, bilo ono s naših podneblja, osobito

hrvatsko, tako i ono poteklo s ovih prostora. U prilog tomu, da u takvom sudu nisam osamljen, govori i činjenica kako su slike *Cilike Dulić Kasiba* zastupljene u zbirakama više galerija i muzeja, ali i u privatnomu vlasništvu.

Premda rođena 1932. godine, ova umjetnica još nije kazala sve što je naumila u svojem djelova-

nju. I hvala Bogu što je to tako. U pustinji istinskih vrijednosti kulture našega življa umjetnici poput nje vrijedni su i značajni poput zrnca vode u Sahari.

Ne smetnimo to s uma i cijenimo kako nju, tako i njezine kolege u ufanju i borbi za umjetničke dosege najviše razine.

Robert Tilly

Badnje veče, 1971.

Sahrana na groblju, 1969.

SEPTEMBARSKI BROJ NA KIOSCIMA

JEZIČNI SAVJETNIK

Ogroman ili golem?

Piše: Miranda Glavaš-Kul

Sredinom 19. stoljeća veliki broj hrvatskih književnika počinje rabiti pridjev *ogroman* istiskujući uobičajeni *golem*. Uzmemo li u obzir vrijeme prodora navedene riječi u hrvatski književni jezik, već su nam, same po sebi, mnoge stvari jasnije. Kao što nam je jasno da smo dotad imali svoju riječ za taj pojam, a ona je – *golem*. Pogledamo li u Bibliju, pronaći ćemo deset različitih oblika pridjeva *golem*, dok pridjev *ogroman* ne ćemo pronaći ni jedanput. Prisjetimo li se poznatog stiha iz još poznatijeg epa »Smrt Smail-age Čengića« *Ivana Mažuranića*: »Boj se onoga tko je viko bez golema mrijeti jada!«, potvrdit ćemo opravdanost naše sumnje.

U »Velikom rječniku hrvatskoga jezika« *Vladimira Anića* uz *golem* možemo pronaći pojmove *ogroman*, rus., češ.; pridjev, koji je vrlo velik, izrazito velik; *golem*

i *ogromnost* – 1. svojstvo onoga što je ogromno, 2. izrazita, napadna veličina, 3. neprikladnost zbog pretjerane veličine; *golemost*. Uz to navodi i pojmove *golemaš* – veliki gazda, krupan posjednik zemlje, onaj koji ima velik posjed ili posjede; *golemaštvo* – 1. ukupnost svojstava velikih posjednika u ljudskom društvu, 2. pren. a. uvećavanje i pretjerivanje u stjecanju, isticanju zasluga, megalomaniji i sl., b. pretjerivanje u strahu od bolesti, hipohondrija te *golemost* – svojstvo onoga što je golemo.

Slavko Pavešić u »Jezičnom savjetniku« (Zagreb, 1971.) navodi kako se pridjev *ogroman* uvriježio, no da je imenicu *ogromnost* bolje izbjegavati jer se nije toliko proširila.

U »Razlikovnom rječniku srpskog i hrvatskog jezika« *Vladimira Brodnjaka* iz 1991. godine pojam *ogroman* (ogromna, ogromno)

okarakteriziran je kao rusizam koji valja zamijeniti pojmom *golem* (*golema*, *golemo*). Isti autor navodi kako prilog *ogromno* u značenju veoma mnogo, neobično mnogo; ogromno vam hvala – u hrvatskom

jeziku ne postoji. Slijedom navedenoga možemo zaključiti kako nam rusizam *ogroman* nije nužan jer imamo stariju riječ koja pokriva isto značenje.

RUŽICA CINDORI, »PAMUČNO ZVONO«, DRUŠTVO HRVATSKIH KNJIŽEVNIKA - OGRANAK U RIJECI, 2010.

Zbirka duboko proživljenih pjesama

Čitajući novu knjigu pjesama *Ružice Cindori* »Pamučno zvono« ponovno nas iznenađuje svježina autoričina nadahnuća, slike u kojima prebiva tajna poetskog svijeta, poput soka u slatkom voću jezika. Tiha, doista pamučna nenametljivost njene misaonosti, utkane duboko i snažno u odmjerjen, ritmičan protok svake poetske cjeline, potvrđuju da je pred nama još jedna zbirka dojmljivih i duboko proživljenih pjesama, na kakve smo već navikli iščitavajući poeziju *Ružice Cindori*.

No ono što donosi novost i svjedoči o nesumnjivom, kvalitativnom skoku u njenom poetskom zrenju, je čistoća, jasnoća i nova snaga poanti, blistavijih no ikad, u kojima svaka pojedina pjesma doživljava svoj katarzični let. Kao da njeno »Pamučno zvono«, vješto i nadahnuto zaljulano u ovim stihovima prigušenim emocijama, odjednom poleti iz tihog gibanja u nezaboravan, neodoljiv zvuk ideje, koja na kraju svake pjesme zapjeva punim i pročišćenim glasom, zapisala je u recenziji knjige *Maja Gjerek*.

Ružica Cindori rođena je u

Ludbregu 1961. Na Filozofskom fakultetu u Zagrebu diplomirala je komparativnu književnost i filozofiju, a potom pohađala poslijediplomski studij informacijskih znanosti, smjer bibliotekarstvo. Dugo je radila kao knjižničarka, a sada je tajnica Društva hrvatskih književnika. Pjesme, članke i ogledе objavljuje u zbornicima i periodici te na Hrvatskom radiju.

Objavila je zbirke pjesama »Lomače zelenila« (1984.), »Rez, nezacijeľjen« (1989.), »Krugovi Udaljenost.« (1997.), »Ludbreški listopad« (2002.), »Strpljivost« (2006.) i »Grad, šuma, otok« (2006.), koja je kao najbolji pjesnički rukopis nagrađena nagradom Dobriša Cesarić. Na pjesničkom festivalu »Slavenski zagrljaj« u Varni nagrađena je nagradom »Dimcho Debelyanov«. Pjesme su joj prevedene na više jezika (francuski, španjolski, ruski, bugarski, makedonski). (Moderna vremena Info)

Sitno

Onkraj televizije žudiš za stvarnošću. Sasvim je drugačija zemlja kad iskoračiš na nju nakon duge vožnje automobilom. Izoštavaš svoj vid za puževe kućice i različite nijanse modrine. Hoće li se u svijet ikada vratiti ono sitno? Palac smo izvježbali za brzu izmjenu dvodimenzionalnih utopija. Nesposobni za povratak u skroviti vrt koji sva osjetila sažima u skladnu cjelinu.

BLAŽENA MAJKA TEREZIJA

Misionarka ljubavi

Na poseban način 5. rujna se sjećamo i blažene Majke Terezije, koja je rođena u Skoplju u albanskoj katoličkoj obitelji, a pravo ime joj je *Agnes Gonxha Bojaxhiu*. Iako je rođena 26. kolovoza 1910., osobno je smatrala 27. kolovoz svojim rođendanom, jer je na taj dan krštena.

Dobila je mnogobrojna priznanja, zahvale, nagrade za mir, razne počasne nagrade i da je u životu činila samo dobro govori podatak da je do 1996. godine bila u 517 radnih misija u više od 100 država.

Misionarski rad sa siromašnima započela je

1948. godine, zamijenivši svoju tradicionalnu redovničku haljinu jednostavnim bijelim pamučnim sarijem ukrašenim plavim obrubom. Dobila je indijsko državljanstvo i otputovala izvan Kalkute u predgrađe i brinula za ljude u potrebi. Osnovala je katoličku redovničku zajednicu Misionarke ljubavi u indijskoj Kalkuti 1950. godine. Preko 45 godina služila je siromašnima, bolesnima, siročadi i umirućima. Misionarke ljubavi od početne male zajednice vremenom su prerasle u zajednicu koja broji 5000 redovnica u oko 600 misija, škola i skloništa u 120 država svijeta. Papa *Ivan Pavao II.* proglasio je Majku Tereziju blaženom 19. listopada 2003. godine.

Misija je, prema njenim riječima, bila briga za: »gladne, gole, beskućnike, osakaćene, sljepce, gubavce, sve one ljude koji se osjećaju neželjenima, nevoljenima, zanemarenima od društva i koji su postali teret društvu«. Terezija je napisala u svoj dnevnik da joj je prva godina bila ispunjena teškoćama. Nije imala prihoda, prosila je za hranu i potrepštine. Prvih nekoliko mjeseci suočila se sa samoćom i napasti da se vrati u udobnost samostana.

Majka Terezija otvorila je prvi dom za umiruće 1952. godine u prostoru dobivenom od grada Kalkute. Uz pomoć indijskih dužnosnika napušteni hinduistički hram pretvoren je u besplatni

hospicij za siromašne. Ona ga je nazvala Dom čista srca. U tom hospiciju bili su neizlječivi bolesnici, kojima je pružena medicinska skrb i prilika da preminu dostojanstveno, a ne napušteni na ulici. Uskoro je Majka Terezija otvorila dom »Shanti Nagar« (Grad mira) za one koji pate od gubavosti. Misionarke ljubavi uspostavile su niz domova u Kalkuti, gdje su dijelile lijekove, zavoje i hranu. Godine 1955. otvoren je dom »Nirmala Shishu Bhavan« (Dječji dom bezgrješnog srca), kao utočište za siročad i mlade beskućnike. Otvorili su se domovi i izvan Kalkute u drugim indijskim gradovima. Prva kuća izvan Indije otvorena je u Venecueli 1965. godine s pet redovnica. Slijedile su kuće u Rimu, Tanzaniji i Austriji 1968. godine, a tijekom 1970-ih i u desecima drugih država u Aziji, Africi, Europi i SAD-u.

U travnju 1996. pala je i slomila ključnu kost. U kolovozu 1996. bolovala je od malarije i ponovno imala tegobe sa srcem. Operirala je srce, ali bilo je jasno da je njeno zdravlje narušeno. Liječila se u SAD-u. Odstupila je s čelnog mjesta Misionarki ljubavi 13. ožujka 1997. Umrla je u Kalkuti 5. rujna 1997. godine. Pokopana je uz državne počasti odobrene od Vlade Indije u znak zahvalnosti za njenu pomoć siromašnima svih religija u Indiji.

Pripremila: Ž. V.

FESTIVAL HRVATSKIH DUHOVNIH PJESAMA

U nedjelju peti HosanaFest

Festival hrvatskih duhovnih pjesama »HosanaFest«, po peti puta zaredom, bit će održan u nedjelju, 5. rujna, u Dvorani sportova u Subotici. Ovogodišnji moto festivala je »To je vjera naša, njom se dičimo!«. U natjecateljskom dijelu programa bit će izvedeno 15 skladbi, od kojih će biti birana najbolja pjesma po mišljenju stručnog žirija, glavna nagrada – najbolja pjesma po mišljenju izbodača, a i publika će izabrati najbolju pjesmu. Zatim se bira najbolji tekst, a od ove će godine članovi Zajednice »Hosana« također birati najbolju pjesmu po njihovom mišljenju.

Kao i prošle godine, festival je dobrotvornog karaktera te je prihod od prodaje ulaznica namijenjen za život i rad Humanitarno-terapijske zajednice za pomoć ovisnicima »Hosana«, koja djeluje na području Subotičke biskupije.

Program HosanaFesta započinje još u subotu, 4. kolovoza, kada će u 11 sati biti doček gostiju sudionika festivala u župnoj crkvi Isusova Uskrsnuća (Gajeva 2), zatim slijedi smještaj po obiteljima, dok je u 13 sati susret sudionika u zajednici »Hosana« (u Starom Žedniku).

Mladi će imati priliku upoznati zajednicu i život u njoj. Ujedno, tamo će biti priređen i rad po skupinama, kao i druženje. U 17,30 bit će sveta misa, te večera i odlazak na generalnu probu u Dvoranu sportova.

U nedjelju, 5. kolovoza, mladi imaju organiziranu zajedničku svetu misu u župnoj crkvi sv. Marka u Starom Žedniku, zatim ručak kod domaćina. Nakon tonske probe u 20 sati započinje HosanaFest 2010.

Ulaznice za festival mogu se kupiti po cijeni od 200 dinara kod organizatora ili u nekim župnim crkvama. Osim u preprodaji, ulaznice će se moći kupiti i pri samom ulasku u Dvoranu sportova, prije početka programa.

Ž. V.

RADIO MARIA

NOVI SAD 90,0 MHz - SUBOTICA 90,7 MHz
SOMBOR 95,7 MHz - PLANDIŠTE 89,7 MHz
LESKOVAC 107,4 MHz

Kontakt:
NOVI SAD
Koste Abraševića 16
Redakcija: 021/4790529
Program: 021/4790464
SMS: 063/598441
radiomarija.srbija@gmail.com
www.radiomarija.rs

Kontakt:
SUBOTICA
Starine Novaka 58
Redakcija: 024/692255
Program: 024/692259
SMS: 063/445523
mariaradio@tippnet.rs
www.mariaradio.rs

POMOŽITE RADIO MARIJI!

Broj računa: 160-324873-16
Banca Intesa a.d., Prima: Udruženje Marija,
21000 Novi Sad, Koste Abraševića 16

CRKVA NE MOŽE BITI MAJKA LAŽNIMA

Kršćani u izlogu

Piše: mons. dr. Andrija Kopilović

Često se spominje poslovice »Vuk dlaku mijenja, a ne i ćud«. Prošli smo razne »izme«, društveno-političke diktature, od najgrubljeg fašizma, komunizma, apsolutizma i ulazimo ponovno u neki »izam«, gdje je sve veća razlika između bogatih (manjine) i siromašnih (većine). Začuduje činjenica da se ti moćni i bogati polako pojavljuju na svim prvim mjestima, pa i u crkvi. Jasno da vjernici na takve reagiraju i pomalo se srde što su »promijenili dlaku«, ali vjerojatno ćud nisu. Stoga su bili »vjerni« prošlosti, pa su i sadašnjosti, a žele se boriti i za budućnost. Jasno da se tako lako obećava, ali teško ispunjava obećanje koje nije izašlo iz uvjerenja i promjene srca.

Sljedeća priča koju sam negdje čitao dobro će ilustrirati da se lakše mogu prepoznati oni koji mijenjaju samo dlaku – vanjštinu – ali ćud ne – nutrinu.

VANJŠTINA NE PREDSTAVLJA NIŠTA

Jedne hladne noći budistički lama pronađe na svom pragu miša koji se tresao od studeni. Lama uzme miša, ugrije ga i zamoli da ostane s njim. Od toga časa mišu se život umnogome poboljšao. No usprkos tomu, životinja nije bila sretna. Lamu je to zabrinulo. »Što te muči, mali prijatelju?«, upita. »Ti si tako dobar prema meni i lijepo mi je u tvojoj kući. Ali tu je mačka.« Lama se nasmija. Nije mogao zamisliti da bi kućni mačak, mudra i dobro ugojena životinja, mogao krenuti u lov na miševe. Lama odgovori: »Onaj stari mačak sigurno ti neće učiniti ništa nažao, prijatelju moj! On nikada ne bi ni pomislio ništa zla jednom mišiću. Ne boj se, ja ti to jamčim posve sigurno.« »Vjerujem ti, no on je jači od mene«, zacvilio je mišić. »Ipak me je strah. Ti imaš veliku moć, pretvori me u mačku. Tada se više neću bojati te strašne zvijeri.« Lama slegne ramenima. Činilo mu se da to nije dobra zamisao. No kako je miš uporno molio, reče: »Neka ti se ispuni želja, mali prijatelju!« Istoga časa miš se pretvori u velikog mačka. Kada je osvanuo nov dan, otmjeni domaći mačak izađe iz lamine sobe. Čim je miš-mačak opazio domaćeg mačka, pobježe u laminu sobu i sakrije se pod krevet. »Što se dogodilo, prijatelju?«, upita iznenađeni lama. »Nije

valjda da se još uvijek bojiš mačka?« Miš-mačak se zastidi veoma i zamoli: »Molim te pretvori me u psa, u velikog psa s ostrim zubima koji glasno laje.« »Kad već hoćeš, neka ti bude!« Kad je pao mrak i zapalile se uljanice, veliki crni pas izađe iz lamine sobe. Stao je na kućni prag i susreo mačka koji je dolazio iz kuhinje. Mačak se gotovo onesvijestio od straha kad je vidio psa. No pas se još više uplašio. Zavijajući od straha, pobjegao je u laminu sobu. Mudrac pogleda uplašenoga psa i reče: »Što ti se dogodilo? Jesi li susreo nekog drugog psa?« Pas-miš bi bio najradije propao u zemlju od stida. Uspio je samo zamoliti: »Pretvori me u tigra, molim te. U velikog i strašnog tigra!« Lama udovolji njegovoj želji, i sljedećega jutra velik i strašan tigar izađe iz lamine sobe. Prošetao je po cijeloj kući plašeći sve koji su ga vidjeli. Kad je izašao u vrt vidje mačka gdje dolazi iz kuhinje. Čim je spazio tigra, mačak se brzo uspeo na stablo i zatvorio oči misleći: »Gotov sam, mene više nema!« Kad je pak tigar vidio mačka, još brže je nego mačak pobjegao u kut lamine sobe. »Kakvu si to strašnu zvijer vidio?«, upita ga lama. »Ja ... ja se bojim ... mačka!«, promrmľao je tigar drhteći od straha. Lama prasnu u grohotan smijeh. »Sad vidiš i ti, mali moj prijatelju«, pouči on miša, »vanjština ne predstavlja ništa. Ti izvana izgledaš strašno poput tigra, ali bojiš se mačka, zato što je tvoje srce ostalo srce običnoga miša.«

PRVO TREBA PROMIJENITI SVOJE SRCE

Što sam htio reći ovom pričom? Crkva je kao zajednica Majka i za onu najvjerniju djecu, kao i za onu koja su zalutala. Crkva je Majka za pravedne i grešne jednako. Jedino ne može biti Majka za lažne. Lažni sinovi i kćeri ne pripadaju tom majčinstvu. Međutim, tu promjenu i nutrine, dakle i naravi u nadnarav čini Bog. Ne spada na nas da odlučujemo, a pogotovo sudimo, ali spada na nas da budemo oprezni i da molitvom upućenom Duhu Svetom molimo da ljudi obraćenja budu oni koji će prvo promijeniti svoje srce u kršćansku narav da bi bili autentični kršćani a ne tek »kršćani u izlogu«.

Crkva je kao zajed-

nica Majka i za onu

najvjerniju djecu kao

i za onu koja su zalu-

tala. Crkva je Majka

za pravedne i greš-

ne jednako. Jedino

ne može biti Majka

za lažne. Lažni sinovi

i kćeri ne pripadaju

tom majčinstvu.

TOPLO PREDJELO – KUGLICE OD RIŽE

Potrebno: 50 g maslaca, 80 g luka, 200 g riže, prstohvat šafrana, 500 ml vode, žlica vegete, 50 g naribanog parmezana, 200 g svježeg sira, 1 žlica svježeg narezanog bosiljka, 80 g brašna, 1 jaje i ulje za prženje.

Priprema: Na maslacu kratko pirjajte luk, dodajte rižu pa sve zajedno pirjajte još oko minutu. Dodajte šafran i vruću vodu i kuhajte sve skupa oko 5 minuta. Posudu s rižom maknite s vatre, dodajte naribani parmezan, dobro ocijeđeni svježi sir i bosiljak pa promiješajte i ohladite. Ostavite pokriveno oko 2 sata. Izmiješajte 50 g brašna i jaje pa dodajte pripremljenoj smjesi i od nje oblikujte kuglice. Uvaljajte ih u preostalo brašno i pržite u duboku ulju oko 5 minuta. Pržene kuglice stavite na kuhinjski ubrus kako bi upio suvišnu masnoću.

Savjet: Za ovo jelo upotrijebite rižu okrugloga zrna, a jelo možete poslužiti uz zelenu salatu kao predjelo ili kao prilog.

GLAVNO JELO - PUNJENE I POHANE PALAČINKE

Palačinke su širom svijeta poznate kao izvrstan i odličan desert, mada se često koriste i kao glavno jelo, osobito radi izuzetnog okusa i velike mogućnosti kombinacije punjenja. Jedna od takvih kombinacija je i ova:

Potrebno za 4 osobe:

Za palačinke: 30 dag brašna, 2 jaja, 5 dcl mlijeka, malo soli

Za nadjev: 10 dag šunke, 10 dag goude, 3 manja krastavca, 2 vrećice majoneze od tune

Za pohanje: mrvice, brašno, 2 jaja, malo mlijeka, ulje za prženje

Priprema: Jaja lagano umutiti, dodati brašno, mlijeko i sol, te sve sjediniti kako bi dobili glatku smjesu od koje pečemo palačinke na laganoj vatri s obje strane. Šunku, sir i krastavce narežemo na manje komadiće. Palačinke punimo na način da prvo namažemo majonezom, gore stavimo šunku, sir i krastavce. Palačinke zarolamo i tako punjene uvaljamo u brašno, zatim u jaja koja smo razrijedili s malo mlijeka i na kraju u mrvice. Stavljamo na vruće ulje i pržimo ih otprilike 8 minuta na jednoj i drugoj strani.

Palačinke možete služiti i tople i hladne.

DESERT - MAJMUNSKI KOLAČ

Potrebno za tijesto: 6 jaja, 6 žlica šećera, 1 žlica kakaa, 5 žlica brašna i 1/2 praška za pecivo.

Za kremu: 2 jaja, 7 žlica šećera, 2 žlice gustina, 2 dl mlijeka, 1 vanilin šećer, 3 banane, 200 g maslaca ili margarina, 2 šlag pjene ili 4 dl biljnog vrhnja.

Priprema: Pjenasto umutiti cijela jaja sa šećerom, postupno dodati kakao i brašno pomiješano s praškom za pecivo. Tijesto izliti u namašten i pobrašnjen pleh i peći na 180 stupnjeva. Gotov i prohladen biskvit premazati kremom, koju možete pripremati dok se biskvit hladi. Jaja, šećer, vanilin šećer i gustin promiješati s malo mlijeka i ukuhati u preostalo kipuće mlijeko. Kuhati oko 10 minuta da se zgusne i ostaviti da se prohladi. U ohlađenu kremu dodati pjenasto izrađen margarin i izrezane banane. Kremu premazati šlag pjenom ili tučenim biljnim vrhnjem.

OČNA KUĆA

optika i ordinacija
na jednom mjestu

551-045

Subotica
Maksima Gorkog 20

KOD GLAVNE POŠTE

Polazak u vrtić

Za većinu djece vrtić predstavlja prvo odvajanje od roditelja, nepoznat prostor u kojem ga roditelj ostavlja nepoznatim ljudima.

Svakodnevnim dolaskom u vrtić dijete će naučiti dnevni raspored (dolazak u vrtić - odlazak roditelja - boravak u grupi - povratak roditelja i odlazak kući). Na toj osnovi dijete gradi povjerenje u roditelja, odnosno stječe sigurnost u roditelja koji će doći po njega i odvesti ga iz vrtića u sigurno okruženje. Dakle, za većinu djece polazak u vrtić predstavlja stres, koji se manifestira kroz niz emocionalnih, tjelesnih i ponašajnih reakcija do kojih dolazi kod procjene situacije kao opasne i/ili uznemiravajuće. No, to nije pravilo i neka će djeca vrtić prihvatiti s oduševljenjem bez ikakvih problema.

Prvih dana boravka u vrtiću dijete može: oštro protestirati, plakati, biti pasivno, odbijati kontakt s odgojiteljima ili suprotno tome biti samo uz odgojitelja. Tražiti svoju duđu, bočicu, deku; odbijati hranu ili slabo jesti; kratko i nemirno ili uopće ne spavati; ljutnju, što ne može izmijeniti situaciju, može iskazivati vrištanjem, zvanjem mame i tate, agresijom usmjerenom na drugu djecu, odgojitelje, stvari itd..

Ponašanje roditelja koje će olakšati djetetovu prilagodbu na vrtić: roditelji prije svega trebaju imati pozitivan stav prema vrtiću, povjerenje u osobe koje će se

brinuti za dijete, a ukoliko tako nalažu pravila, roditelji mogu prvih dana boraviti uz dijete. Jako je važno dijete redovito dovesti u vrtić, pa čak i ako se ono tome protivi. Možete mu olakšati tako da mu donesete stvar uz koju je dijete emocionalno vezano (duđu, flašicu, dekiću, omiljenu igračku i sl.).

Kada ostavlja dijete u vrtiću roditelj treba: objasniti djetetu kako će svakako doći po njega kad završi posao, da vrtić ne radi cijeli dan i da tete također imaju svoje obitelji. Objasniti djetetu da su tu odgojiteljice koje će se brinuti o njemu dok mama ili tata ne dođu. Ostaviti dijete u vrtiću bez previše opraštanja, jer u protivnom roditelj ostavlja dojam nepovjerljive i nesigurne osobe što nepovoljno utječe na dijete. Ne treba viriti kroz prozor ili čekati na hodniku da se dijete umiri, samo ga se zbuni tako. Često je i roditeljima isto toliko teško kao i djeci, no djeca će se zabaviti s prijateljima i zai-grati, a roditelj će se smiriti tek kada dijete odvede doma. No, bez obzira na sve, svoje emocije u tome momentu trebate ostaviti po strani. Jer ako i vi prolazite teškoće pri razdvajanju od djeteta, tko će onda ostati pribran pomoći djetetu u nošenju s njegovim emocijama, strahom, izgubljenosti i bespomoćnosti? **Što može otežati odvajanje:** nesiguran, uplakan roditelj, roditelj koji, ne oprostivši se od djeteta, doslovno pobjegne, roditelj koji od svog djeteta traži dopuštenje za

odlazak (»Mogu li sada otići?«), roditelj koji se dugo zadržava na vratima sobe i/ili stalno viri kroz prozor i sl. Djeca svojim ponašanjima pokazuju tendenciju kopiranja osjećaja roditelja. Dijete koje osjeća roditeljevu nesigurnost i nepovjerenje i samo je nesigurno i nepovjerljivo. **Što možete napraviti prije polaska u vrtić:** privikavajte dijete, neka ostane kod bake ili kod neke druge osobe na nekoliko sati, kako bi shvatilo da to što vi odlazite ne znači da se nećete vratiti; prošetajte se uz vrtić, pogledajte djecu koja se tamo igraju, govorite o vrtiću s veseljem i iščekivanjem; ukoliko je moguće prije početka redovitog odlaska u vrtić u dogovoru s odgojiteljicama posjetite vrtić i dijete ostavite na sat – dva, da se upozna s odgojiteljicama i djecom. Ukoliko je dijete manje, naučite ga jesti samostalno žlicom te piti iz čaše, kako bi bilo što samostalnije u vrtiću i što manje ovisilo o drugima.

Adaptacija djece traje određeno vrijeme. Kod starije djece to je nešto kraće, kod mlađe duže. Budite spremni i strpljivi s djetetom, prilazite mu s razumijevanjem, jer je njemu to vrijeme jako teško, uporno ga uvjeravajte kako ga volite najviše na svijetu i da to što morate raditi ne znači da ga volite manje. Dogovarajte se, pitajte što vas zanima, sugerirajte kako pristupiti djetetu kada je u nekom neraspoloženju i obavezno odgojiteljima naglasite ukoliko je dijete alergično na nešto. I uvijek imajte na umu kako vrtić treba biti lijepo mjesto puno igre i zabave i da će sve teškoće prilagodbe proći. Jedino je važno zadržati pozitivan stav prema vrtiću, ali i prema sebi. Jer nijedan roditelj nije loš roditelj ako mora raditi. To što ostavljate svoje dijete u vrtiću da razvija nove vještine i znanja shvatite kao izazov, a ne kao kaznu.

Poliklinika za vašu porodicu

www.badawi-su.com

POLIKLINIKA

Badawi

Pedijatrija	Kardiologija	Budwig protokol	Tehnika emocionalne slobode-EFT
Ginekologija	Ultrazvuk	Akupunktura	Masaža
Urologija	Gastroskopijska	Biorezonanca-SCIO	Bahove kapi
Neurologija	Laboratorija	Detox	Bioptron
Gastroenterologija	Alergotest	Ellman-Radiotalasna hirurgija	Magneti i ostalo...

Kraj odmora –

Veliki pozdrav svim malim i velikim čitateljima!

Iako je već počela škola, neki od vas se još uvijek dobro sjećaju predivnog odmora i morskih valova. Učenici hrvatskih odjela, njih 112 iz osnovnih škola »Vladimir Nazor« iz Đurđina, »Ivan Milutinović« iz Subotice i Male Bosne, »Sveti Sava« iz Subotice, »Matko Vuković« iz Subotice, Gimnazije »Svetozar Marković« iz Subotice, kao i učenici iz Bačkog Monoštora, posljednje dane odmora proveli su na moru u Novom Vinodolskom. Oni su skupa sa svojim nastavnicima i učiteljicama od 12. do 20. kolovoza boravili u hostelu »Vilaa Rustica« u odmaralištu Crvenoga križa. Po riječima nastavnika Stipana Stantića djeca su uživala. Preko dana su se kupali i uživali u morskim čarima, te imali razne zanimljive i kreativne radionice, a u večernjim satima također imali organiziran program. Bila su to razna natjecanja, plesovi, pjesme, karnevali i prije svega druženje.

Ove godine učenici su plaćali boravak na moru, dok je put financiralo Hrvatsko nacionalno vijeće.

Sigurna sam da vas ne trebam podsjećati da je škola počela, vi to ipak najbolje znate, no za neke je ovo bio doista veliki svečani početak. Iako je ove godine malo prvašića u hrvatskim odjelima, oni su svi dočekani na velika vrata škole. S njima se skupa raduju i vesele njihovi roditelji i učiteljice.

nice gdje su ih čekali prigodni darovi.

Prvih dana male školarce očekuje upoznavanje s učiteljicom, školom, s pravilima ponašanja i prostorom, kao i s predmetima i obvezama. Očekuje ih najljepše doba života.

Svim prvašima, kao i svim ostalim velikim đacima želimo sretan početak i uspješnu školsku godinu.

početak škole

Početak škole je za svako dijete veliki korak, znači da ste već stariji za jednu godinu, idete u stariji razred i polako imate sve više obveza i odgovornosti. Ipak, 1. rujna je najveći za prvašiće. Njima je sve to velika novina i rekretnica u životu. Svi vi koji ste prije godinu, dvije ili tri bili prvašići znate što očekuje male početnike. Vaš je zadatak, kao starijih i ozbiljnijih (bar bi trebalo), pomoći prvašićima i olakšati im početak. Pokažite im gdje se što nalazi u školi, možete im pomoći kada prelaze cestu i na mnoge druge načine. Svakako se potrudite biti im od koristi, a ne rugati im se da su najmlađi u školi. Pa i vi ste bili, zar ne?

Kao što sam rekla, svi su oni na svečani način dočekani u školi. Ove smo godine posjetili OŠ »Matko Vuković« u Subotici, gdje su prvašići dočekani pjesmom i recitacijama. Prigodan program prvašićima pripremili su stariji učenici skupa s učiteljicom Anom Čavrgov, koja je ove godine dočekala i svoje male đake - prvaše u hrvatskom odjelu. U ime škole djecu i roditelje je pozdravila Sonja Konkolj, zamjenica ravnateljice škole, koja je djeci poželjela uspjeh i sreću, a roditeljima puno strpljenja. Kada su učiteljice prozvale svoje nove đake, svi su skupa s roditeljima otišli u učio-

PRIČA O FOTOGRAFIJI

Trojica braće Bačlija

Ovoga puta u našoj rubrici imamo lijepu fotografiju na kojoj se nalaze trojica braće Bačlija. Fotografija je nastala za vrijeme mađarske okupacije Bačke (1941.-1944.) u avliji njihova oca *Vece Bačlije* i majke *Marije*, rođene *Tumbas*, u kući koja se nalazila na adresi Braće Radića broj 174. Ova je kuća kasnije, na žalost njezinih nekadašnjih ukućana, srušena jer je na tom mjestu, na prostoru današnje Prozivke, kasnije izgrađena zgrada od deset katova.

Na slici se nalaze s lijeve na desnu stranu braća *Josip* (rođen 1936. godine), u sredini je *Grgo* (1939.) zahvaljujući kome smo i dobili ovu zanimljivu fotografiju, a desno je *Antun* (1938.). Svi su još hvala Bogu u životu, a imaju i četvrtog brata *Blaška* koji je rođen kasnije, 1943. godine. »Upravo po toj odrednici se i može identificirati godina i vrijeme nastanka ove fotografije. Ona najvjerojatnije potječe iz 1942. godine kada sam ja imao oko 3 godine, a Blaško tada još nije bio rođen«, pojašnjava Grgo Bačlija. »Moja starija braća ispod svojih nogica drže jariće od naše tadašnje 'hraniteljce' mlijekom zvane Šikana, kako smo je mi kao djeca prozvali, jer je imala veliko vime i sise s jednom mužom od oko 3 litre mlijeka u jutarnjoj i večernjoj muži. Iza mog starijeg brata nazire se lik djeteta u 'bekešu' *Josipa Bačlije*, brata od strica koji se nije htio 'slikati' bez

donjih gaćica, jer su tada djeca na periferiji grada i salašima imala takvu vrstu 'garderober' kako bi što lakše mogla obaviti veliku i malu nuždu jednostavnim podiza-

kosu za košenje trave, odnosno korova. U to se vrijeme sirotinja hranila kozjim mlijekom i sirom, kojeg je moja mati jednom tjedno spravljala od nekoliko litara

na ljeti kada su sva djeca s Bajnata počevši od Svetog Josipa 19. ožujka pa zaključno do Miholja 29. kolovoza išla bosa po ulicama, pa čak i u školu, jer neki nisu imali

Josip, Grgo i Antun

njem 'mini suknjice' i kako je ne bi zagadili mokraćom, odnosno izmetom. Iza likova djece nazire se drveni 'keriteš' – ograda od polutrulih dasaka, te travnjak na kojem nema niti nijedne travke jer su koze to redovito i svakodnevno pokosile svojim sitnim zubima, pa nije trebalo koristiti nikada veliku

mlijeka, ali bez daljnje prodaje jer se sve to potrošilo za večernje ili jutarnje objede.»

Grgo Bačlija dodaje kako tijekom fotografiranja drži kućnog ljubimca, avlijanera kojeg su zvali Caco, dok njegova dva brata poziraju s jarićima. »Braća i ja smo bosonogi jer je fotografija snimlje-

čak niti obuću u tim ratnim godinama, nestašici, gladi i bijedi.

Fotografiju je snimila sestra Bačlijinog oca *Krista*, koja je bila udana za časnika jugoslavenske vojske i koji je u to vrijeme imao fotoaparat.

D. P.

www.supijace.co.rs

OD NJIVE DO TRPEZE.

JKP СубОТИЧКЕ ПИЈАЦЕ
Szabadkai Piacok KK
JKP Subotičke pijace

Kamp Hrvatske čitaonice

Rujan

Iako datumski nije, ljeto je s dolaskom rujna na neki način već gotovo. Ukoliko nas vremenske prilike posluže bit će, naravno, još puno lijepih, toplih dana i prividni ugođaj ljeta trajat će još neko vrijeme. Ako tako i bude, taj će privid biti okrnjen cijenama koje svakodnevno skaču bez obzira na godišnja doba...

Izlog đonova

Miroslav Ćiro Blažević

Kada je i gdje rođen Miroslav Blažević?
Po kome je dobio nadimak Ćiro?
Gdje je započela njegova trenerska karijera?
Koji je bio prvi klub koji je trenirao nakon povratka u Jugoslaviju?
Koje je godine osvojio povijesni naslov prvaka države s Dinamom?
Na čelu koliko reprezentacija se nalazio kao izbornik?
Gdje trenutačno obavlja trenerski posao?

Roden je u Travniku 10. veljače 1935. godine. Po jednom lutku iz predstave koja je odigrana u njegovom rodnom gradu. U Švicarskoj, a prvi klub je bio Vevey (1963.). NK Rijeka 1979. godine. 1982. godine nakon 24 godine čekanja. 4 (Švicarska, Hrvatska, Iran, BiH). U Kini (Shanghai Shenhua).

Idu slon i mrav pustinjom, kad slon odjednom zaplače.

- Zašto plačeš? - upita mrav.

- Žedan sam.

- Nemoj plakati, prijatelju. Evo ti moja čaturica pa se okrijepi malo. Ali ostavi mi jedan gutljaj.

Napala banda puževa kornjaču i nakon pola sata stiže policija na očevid.

- Što se dogodilo? - upita pozornik.

- Ne znam. Sve se tako brzo dogodilo – odgovori kornjača

- Zašto si danas bila bez oklopa? – upita jedna kornjača drugu.

- Pobjegla sam od kuće!

NOGOMET

MEĐUOPĆINSKA LIGA SOMBOR – APATIN – ODŽACI – KULA

Podjela plijena u Sonti

U nedjelju, 29. kolovoza, odigrane su utakmice drugog kola Međuopćinske nogometne lige Sombor – Apatin – Odžaci – Kula. Znatno pomlađena ekipa sončanskog NK Dinamo ugodila je nogometaše OFK Šikara iz Sombora. Dinamovci nisu mogli poželjeti bolji početak, već u 2. minuti zgoditkom agilnog Šarca materijalizirali su početnu inicijativu. Primljeni zgoditak razbudio je gostujuću momčad, tako da su u nastavku brojni gledatelji uživali u vrlo zanimljivoj, dinamičnoj, obostrano napadačkoj igri, uz veliki broj stvorenih prilika. Što zbog nespretnosti napadača, što zbog dobrih intervencija obojice vratara, rezultat se nije mijenjao sve do 64. minute, kad su gosti poravnali. Domaći navijači obrađovali su se novoj prednosti u 80. minuti. U šesnaesteru Šikare s leđa je sapleten napadač Dinama Valentin Mihaljev, a isti je nogometaš sigurno i zabio opravdano dosuđen jedanaesterac. Minutu prije kraja utakmice pričuveni igrač gostiju Trajčevski neometan je ubacio loptu u mrežu domaćina i tako osigurao svojoj ekipi podjelu plijena. Sudačka trojka iz Apatina, Dubajić, R. Kuti i Desnica odlično je obavila svoj posao, a za propuštenim prigodama mogu žaliti obje ekipe.

Dinamo: Klecin, Rakin, Krstin, Mihaljev I., Ileš, Šarac, Dekan (Karajkov) Andrašić (Vuković) Vidaković M., Mihaljev V., Vidaković K. (Vučićević). Ostali rezultati: Aleksa Šantić – Jedinstvo (Ribarevo) 0:0, Lipar – OFK Metalac 5:0, Rusin – Terekveš 2:1, Sloga – Dinamo (Bački Breg) 1:0, Graničar – Dunav (Bački Monoštor) 4:0 i Panonija – Omladinac 2:1 I. A.

Poraz u nadoknadi vremena

SUBOTICA – Nogometaši Bačke 1901 izgubili su na svom stadionu kod Somborske kapije u derbiju 3. kola Vojvodanske lige od Proletera s 2:1, piše portal subotica.info.

Od samog početka meča Subotičani su bili bolji i stvarali prilike. Stalnim napadima pritiskali su obranu Proletera i u 22. minuti susreta dolaze u vodstvo poslije sasvim opravdano dosuđenog jedanaesterca kojeg sigurno zabija Trešnjić. Pred kraj

prvog poluvremena u 37. minuti susreta poslije gužve ispred vrata Tumbasa, gosti uspijevaju izjednačiti rezultat na 1:1.

U drugom poluvremenu terenska inicijativa Bačke, koja je stvarala šanse ali bez pravih prilika za pogodak. Kako se meč približavao kraju tako su domaći sve više stezali obruč oko vrata Proletera na kojem je siguran u obranama bio vratar David Lukić. U posljednjim trenucima utakmice u 92. minuti sudac je dosudio novu najstrožu kaznu za Subotičane. Ponovno je loptu na bijelu točku namjestio Trešnjić, međutim ovaj put je slabo pucao i lopta se od vratara Lukića odbila u polje. Nakon obrane svog vratara igrači Proletera su jurnuli u protunapad u kome je na ivici šesnaesterca srušen jedan igrač. Gosti su idealno izveli slobodan udarac i loptu smjestili u mrežu u suprotan kut od vratara Tumbasa. Proleter je tako do pobjede došao u 94. minuti osvojivši sva tri boda u meču i s maksimalnih 9 bodova iz tri kola nalaze se na vodećoj poziciji Vojvodanske lige grupa Istok.

Bačka 1901: Tumbas, Guberinić, Trešnjić, Jovetić, Babić, Vojnić-Zelić, Stipančević, Perović, Antonić (Rajkovača), Lukač, Kitanović (Andrašić). Proleter: Lukić, Ilić, Nikolić, Čečarić, Miković, Teofilović, Tomić, Mošesku (Šuljagić), Đorđević, Lukić (Nastanović), Babić (Timić).

Međunarodna utakmica u Maloj Bosni

MALA BOSNA – Prvi put od osnutka lokalnog nogometnog kluba, u Maloj Bosni je odigrana jedna međunarodna utakmica. Naime, domaći su nogometaši odigrali utakmicu protiv ekipe iz Republike Hrvatske NK Dunav iz Dalja. Po kišovitoj vremenu ekipe su pokazale sve ono za što su se spremale tijekom ovih priprema i oko 150 navijača je moglo uživati u ovoj nogometnoj predstavi, piše portal subotica.info.

Utakmica je bila prijateljska, a završena je rezultatom 4:4 (2:3). Pogotke za domaću ekipu postigli su: Daniel Vojnić Hajduk (2), Sanel Bratanović i Slavko Mandić, a za gostujuću ekipu Kristijan Antunović, Dražen Beretić, Zdenko Šarić i Dino Putnik.

Mala Bosna: 1. Boban Poljaković 2. Igor Skenderović 3. Ivica Tot Kiralj 3. Dušan Ivić 5. Nikola Marki 6. Stipan Skenderović 7. Sanel Bratanović 8. Marko Vujić 9. Slavko Mandić 10. Predrag Pisarić 11. Daniel Vojnić Hajduk 12. Stojan Mijić 13. Nikola Kovačević 14. Davor Nimčević 15.

Miroslav Crvenković 16. Kristijan Vuković 17. Marinko Demšedi 18. Petar Bajić 19. Ninoslav Sarić.

Dunav: 1. Đorđe Ilinčić 2. Dalibor Vidić 3. Zdenko Šarić 4. Vedran Putnik 5. Dragomir Sekeruš 6. Bojan Dujković 7. Dražen Beretić 8. Zoran Ušćebrka 9. Milan Marković 10. Kristijan Antunović 11. Marko Borojević 12. Nikola Ilinčić 13. Mladen Nikolić 14. Ivan Koučalija 15. Nemanja Mijodanić 16. Slađan Nenić 17. Dino Putnik 18. Nikola Prodanović.

Pobjeda Spartaka

SUBOTICA – Nakon dva remija u prva dva kola, nogometaši Spartak Zlatibor vode ostvarili su prvu ovosezonsku pobjedu u Jelen Super ligi pobjeđivši ekipu Čukaričkog u trećem kolu rezultatom 2:0, piše portal subotica.info.

Spartak Zlatibor veda je u vodstvo od 1:0 došao u 48. minuti, kada se uporni Torbica izborio za loptu na sredini terena zatim uposlio Mirića koji se sjurio k protivničkom голу s desne strane i idealno uposlio Ubiparipa koji se nalazio na pravom mjestu i samo postavio nogu da lopta mirno završi u vratima. Nakon vodstva napadi domaćih nisu prestajali. Pokušavali su udarcima iz daljine Bošković i Torbica povisiti vodstvo, imao je nekoliko prigoda i Ubiparip. U samoj završnici utakmice u 83. minuti novi gol za »plave golubove« postiže Vidak Bratić koji je na dodavanje Adamovića udarcem glavom prebacio vratara Ščekića za konačnih 2:0.

Spartak Zlatibor veda: Aleksić, Stevanović, Šarac, Simović (60. Avrić), Milanković, Bratić, Torbica, Veselinov (46. Bošković), Ubiparip, Antonić, Mirić (78. Adamović).

Čukarički: Ščekić, Jevđenić (76. Petrović), Dragičević, Trninić, Živanović Kiso, Krčmarević, Morariu, Radojević (61. Udovičić), Stojanović (71. Kovačević), Stojmirović.

Turnir posvećen Stevanu Vilotiću

SUBOTICA – Sjećanje na Stevana Vilotića - čika Čeleta u Subotici ne blijedi, a turnir posvećen jednom od utemeljivača kvalitetnog rada u mladim selekcijama održat će se po sedamnaesti put, od 5. do 8. septembra, a uz sudjelovanje reprezentacija (do 19 godina) Srbije, Mađarske, Izraela i Ukrajine. Organizator turnira je Fudbalski Savez Srbije uz veliku pomoć grada Subotice i fudbalskih klubova Spartak Zlatibor veda, Bačka 1901, Tavankut i Čantavir.

Renovirane prostorije Sportskog saveza

SUBOTICA – Resor za mladež i sport grada Subotice renovirao je prostorije Sportskog saveza Subotice. Kako je istaknuo predsjednik Upravnog odbora SSS-a Milan Mileusnić, nakon dugih 30 godina pro-

storije Sportskog saveza danas konačno imaju izgled kakav i zaslužuju. Grad Subotica je u adaptaciju i tehničko opremanje uložio 150.000 dinara. Član Gradskog vijeća Nemanja Simović ističe kako su za iznimno dobre sportske rezultate subotičkih sportaša u posljednjih nekoliko godina zaslužni i sportski djelatnici u Sportskom savezu Subotice u okviru kojeg rade i 23 trenera a Sportski savez svake godine dodjeljuje 44 stipendije najtalentiranijim sportašima grada Subotice. Prostorije u Savezu koriste skoro svakodnevno svi sportski klubovi za održavanje konferencija za medije i druge sastanke. Obavljeni su neophodni ličilački i parketarski radovi. Osigurana su nova računala i printeri tako da će Sportski savez Subotice sigurno i ubuduće biti kvalitetan servis za sve subotičke klubove.

ATLETIKA

Dva druga mjesta za Dijanu Šefčić u Senti

SENTA – Natjecatelji Atletskog kluba Spartak sudjelovali su na međunarodnom turniru Tisa kup u Senti. Seniori su bili uspješni: Dijana Šefčić osvojila je dva druga mjesta u bacanju kugle i diska, Arpad Šinko drugo mjesto u bacanju kugle, a Robert Senci treće mjesto u bacanju koplja. U kategoriji starijih juniora Jovana Ilić osvojila je prvo mjesto na 100 i 400 metara, Kristijan Sokol prvo na 800 i drugo na 400 metara, Dragoslava Radonjić na 100 metara na cilj je stigla treća, dok je osvojila drugo mjesto na 400 metara. U konkurenciji pionira Marko Rašković osvojio je prvo mjesto u bacanju koplja. Što se tiče juniora prvo mjesto u bacanju koplja osvojio je Dejan Dević, dok je Vanja Drešević osvojio treće mjesto u bacanju koplja. U konkurenciji veterana, Silvester Kasiba osvojio je drugo u bacanju kladiva i treće mjesto u bacanju diska.

TENIS

Tenisači Spartaka uspješni

SUBOTICA – Na terenima Teniskog kluba Spartak protekloga je vikenda održan teniski turnir za igrače i igračice od deset godina. Na glavnom turniru bilo je 40 dečaka i 20 djevojčica među kojima 19 Spartakovih mladih natjecatelja. Uspjeh su ostvarili mladi tenisači Spartaka – Miloš Vuković treće, Nemanja Subanović drugo, dok je Kristian Juhas osvojio prvo mjesto. Igran je i utješni turnir, a mlada tenisačica Kristina Kukaras osvojila je prvo mjesto.

**MILENIJUM
OSIGURANJE**

- Registracija i osiguranje motornih vozila
- Najpovoljnije osiguranje imovine,
- Kasko osiguranja motornih vozila i radnih mašina plaćanjem na 12 rata
- Osiguranje robe u transportu i osiguranje nezgode
- Putna zdravstvena osiguranja
- Sigurna i brza isplata štete
- Postanite i Vi član velike porodice "Croatia osiguranja" D.D. iz Zagreba

"Milenijum osiguranje" A.D.O. Beograd - Filijala Subotica
24000 Subotica, Karađorđev put 38, telefon: +381 (24) 555-867 i 552-406
E-mail: mios@tippnet.co.yu
Radno vreme: od 8 do 16 časova

POGLED S TRIBINA

Hrvatska i Srbija u Europi

Zahvaljujući aktualnom prvaku Dinamu, od koga se očekivao i ulazak u Ligu prvaka, ali prije svega Hajduku, od kojeg se nije pretjerano očekivalo da bi mogao preskočiti dvije uzastopne rumunjske barijere (Dinamo i Unirea), hrvatski klupski nogomet imaće tijekom cijele jeseni dvostruko europsko članstvo. Po prvi puta u povijesti samostalne Hrvatske dva će nogometna kluba igrati skupa u Ligi Europe (nekadašnji kup UEFA) i ljubitelji nogometa u Hrvatskoj imaju prilike navijati i za svoje momčadi, a ne biti samo pasivni navijači drugih klubova. Veliki je to uspjeh, osobito u godini koja je donijela razočaranje izostankom sa Svjetskog prvenstva u Južnoj Africi. Dinamo je Europu izborio s momčadi prepunom »stranaca«, dok je Hajduku to uspjelo s domaćim mladim nadama, koje već konkuriraju i za reprezentativne selekcije. Bilo kako bilo, slijedi nekoliko zajamčenih euro ispita na kojima će Poljud zasigurno biti ispunjen do posljednjeg mjesta, dok će Dinamov Maksimir ovisiti o volji Bad Blue Boysa i nastavku njihova bojkota voljenog kluba.

Ne smijemo zaboraviti i pohvaljujemo još jedan povijesni uspjeh nogometaša beogradskog Partizana, koji su na penal ruletu u Bruxellesu uspjeli osvojiti najveću premiju i Srbiji donijeti toliko željeni nastup u Ligi prvaka, najcjenjenijem i najprestižnijem klupskom nogometnom natjecanju na svijetu. Stiže lijepa nogometna jesen prepuna dobrog nogometa u kojoj ćemo konačno i mi biti dio Europe...

D. P.

NOGOMET

Večeras Latvija-Hrvatska

Prva utakmica kojom hrvatska nogometna reprezentacija počinje kvalifikacijski ciklus za Europsko prvenstvo, koje će se 2012. održati u Poljskoj i Ukrajini, bit će igrana večeras (petak) kada Vatreni gostuju u Rigi kod Latvije. Emisija uoči susreta počinje u 19:30 na Drugom programu HRT-a, a prijenos susreta počinje u 19:55.

Hrvatska nogometna reprezentacija je u punom sastavu. Reprezentaciji su se u ponedjeljak priključili *Eduardo*, kapetan *Darijo Srna* i *Tomislav Dujmović*, a u utorak je stigao i *Stipe Pletikosa*, koji je i službeno postao član engleskog Tottenhama.

Inače, zagrebački nadbiskup kardinal *Josip Bozanić* primio je u utorak u Nadbiskupskom duhovnom stolu u Zagrebu vodstvo Hrvatskog

nogometnog saveza, stručni stožer i igrače hrvatske reprezentacije uoči početka kvalifikacija za Europsko prvenstvo.

U svojem govoru kardinal Bozanić je zahvaljujući na radosnom susretu i darovima istaknuo važnost sporta i sportaša za sliku Hrvatske u svijetu ističući da su oni najbolji hrvatski veleposlanici. Na kraju svojeg govora uručio je svim članovima HNS-a, igračima i stručnom vodstvu medaljicu s likom Majke Božje Bistričke.

NOGOMET

Dinamo doveo Beqiraja

Hrvatski nogometni prvak zagrebački Dinamo objavio je kako je angažirao crnogorskog reprezentativnog napadača *Fatosu Beqiraja*, dosadašnjeg člana Budućnosti iz Podgorice.

Dvadesetdvogodišnji Beqiraj treće je novo ime koje je Dinamo doveo u završnici ljetnog prijelaznog roka. Prije Beqiraja Modre su pojačali portugalski branič *Tonel* i mladi slovački napadač *Jakub Sylvestr*.

Beqiraj je prije mjesec dana odigrao svoju drugu utakmicu za seniorsku reprezentaciju Crne Gore u prijateljskoj utakmici protiv Sjeverne Irske, a prije toga je nastupao za mladu reprezentaciju.

Beqiraj je ovog ljeta u pretkolima Europske lige postigao za Budućnost dva pogotka, a kako je Budućnost ispala u drugom pretkolu, imaće pravo nastupa za Dinamo u Europskoj ligi. Sveukupno je Beqiraj u 80 nastupa za Budućnost postigao 40 pogodaka.

ATLETIKA

Pripreme za Kup kontinenata

Najbolji atletičari Sjeverne i Južne Amerike u Makarskoj pripremaju se za skorašnji nastup na Kupu kontinenata, koji će se 4. i 5. rujna održati na splitskom Poljudu. Njih dvadeset od ukupno osamdesetak sportaša, koliko će ih na poljudskom stadionu nastupiti, došlo je iz Kube, Meksika, Jamajke, Haitija, Kanade, Sjedinjenih Američkih Država. Nastupit će u ukupno četrdeset disciplina.

Svjetski prvak na 400 metara s preponama Amerikanac *Bershawn Jackson* iznimno je zadovoljan uvjetima za trening u Makarskoj, a u Splitu očekuje svoj osobni rekord.

Kup kontinenata posljednje je veliko svjetsko natjecanje u atletici ove godine. Sportaši obiju Amerika smatraju ga dobrim uvodom za Svjetsko prvenstvo, koje će se sljedeće godine održati u Daegu u Južnoj Koreji.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće
- Subotica, Karađorđev put 2,
- Telefon (danonoćno):
(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na
Internetu: www.funero.co.rs
e-mail: funero@funero.co.rs
Mogućnost odloženog plaćanja.
Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun
za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prvi ATP bod

Razgovor vodio: Dražen Prčić

Prolaskom kroz kvalifikacije i pobjedom u prvom kolu Futuresa u Somboru, mladi tenisač Spartaka osvojio prvi profesionalni bod u karijeri

Zahvaljujući uspjesima *Ivaniševića, Ljubičića, Đokovića* i ostalih profesionalnih tenisača s naših prostora, danas se već svi »dobro razumiju« u sve tajne bijelog sporta, ali velika većina još uvijek ne shvaća koliko je teško započeti profesionalnu karijeru. Za ulazak na ATP ranking ljestvicu potrebno je prvo pobijediti u 3 kvalifikacijska susreta, što je već jedan manji turnir, a potom sve to potvrditi pobjedom u prvom kolu glavnog ždrijeba. Sve to je, iz drugog puta, uspjelo *Bojanu Temunoviću* (1989.), mladom tenisaču TK Spartaka iz Subotice, na nedavnom Futures turniru u Somboru. Pobjedom u prvom kolu glavnog turnira protiv Makedonca *Tomislava Jotovskog*, Bojan je postao tek četvrti tenisač svoga kluba koji je uspio upisati svoje ime na ljestvicu najboljih tenisača svijeta.

»Na putu do plasmana u glavni ždrijeb pobijedio sam redom *Lazića* (7:5, 7:5), potom *Teofanovića* (6:2, 6:4) i na koncu *Draguljevića* (6:0, 6:0) i uspio po drugi puta u svojoj dosadašnjoj karijeri izboriti

plasman. Nažalost, susret prvog kola protiv Jotovskog sam otvorio katastrofalno i ubrzo sam gubio set (6:1 i 3:1), čemu je u velikoj mjeri doprinijelo moje igranje s novim žicama koje mi nikako nisu odgovarale. Na sreću, one su ubrzo pukle i s drugim sam reketom počeo igrati znatno bolje i polagano se rezultatski vraćati u meč. Kroz glavu su mi se počele javljati misli kako ću ponovno upropastiti odličnu šansu i vođen inatom dobio sam drugi set 7:5 i vratio se u meč. U trećem sam setu opet pao i ušao u novu rezultatsku dramu, gubeći 2:5, ali sam se nekako uspio vratiti i izboriti tie break u kojemu sam doživio još veću nevolju i morao spašavati 2:5 i 3:6, tj. tri vezane meč loptek, pojašnjava Bojan svoju nedavnu somborsku dramu.

ISPUNJENJE IGRAČKOG SNA

Pobjedom u susretu prvog kola Bojan je uspio osvojiti toliko željeni bod i upisati svoje ime među svega 1400 tenisača koji se nalaze na svjetskoj ATP ranking ljestvici. »Nakon sve drame u tom nezabornom meču, na koncu sam imao i ja prvu meč loptu koju sam propustio, ali sam ipak uspio drugu, na 9:8 za mene, realizirati letećim volejom i pobijediti u dosad najvažnijem susretu u karijeri. Danas, kada se toga prisjetim, mislim kako mi je ipak bilo suđeno pobijediti u tom susretu koji je pobjedničkim

ishodom donio nagradu za sav uloženi trud i godine svakodnevnog treniranja tenisa. Fizički gledano, unatoč svakodnevnim naporima i igranju jakih susreta koji se moraju odigrati tijekom kvalifikacija u kojima svi 'grizu' najviše, nisam osjećao toliko umor koliko sam bio psihički umoran od svih doživljenih drama, ali pobjedom i osvajanjem prvog ATP poena na sve sam zaboravio. Danas sam mnogo jači na psihološkom planu i budem li nastavio tako, vjerujem kako će ubrzo uslijediti još pobjeda koje će mi donijeti nove bodove na svjetskoj ranking ljestvici.«

IGRAČKI RAZVOJ

Neosporan talent uz gotovo idealne tjelesne proporcije u Bojanovom slučaju često »kviri« njegov neobuzdani temperament po kojemu je već poznat na brojnim teniskim terenima.

»Tako je, ali kada je to jače od mene i ta psihička nestabilnost me je često koštala znatno boljih rezultata. Opet, s druge strane, u meni uvijek postoji velika količina inata koja kada eksplodira može učiniti rezultatsko čudo, kakvo se upravo dogodilo u Somboru. Igrački gledano, čeka me još mnogo treniranja i rada na usavršavanju pojedinih segmenata igre bez kojih nema niti napretka na ATP ljestvici. Izdvojio bih i vrijeme treniranja i sparingiranja s proslavljenim rumunjskim tenisačem *Andrejom Pavelom*, s

kojim sam jedno vrijeme igrao u Phoenixu (Arizona, SAD), gdje jedan dio godine živim s mojim ocem *Goranom*, nekadašnjim nogometašem subotičkog Spartaka.

PLANOVI

»Čeka me nastup u kvalifikacijama Futuresa u Osijeku, a potom odlazak na seriju turnira koje ću igrati na brzoj podlozi u Francuskoj. Bude li onako kako sam zamislio i uspijem li osvojiti još nekoliko ATP bodova mogao bih 2011. godinu dočekati među 1000 najboljih svjetskih tenisača, što bi mi otvorilo mogućnost igranja Futures turnira bez maltretiranja kroz kvalifikacije.«

Aradski i Szakál

Doprinos osvajanju prvog ATP poena Bojana Temunovića dali su i Ilija Aradski, prijatelj i suigrač iz momčadi, te teniski trener Lajos Szakál, koji već godinama volonterski sudjeluje u njegovim treninzima.

Potpora kluba

»Zahvaljujući Spartaku, koji mi osigurava terene za trening i žice za igru, uspio sam napraviti najveći rezultat u svojoj dosadašnjoj karijeri«, kaže Bojan Temunović.

Subotica-trans

SUBOTICA-TRANS obavlja putnike na međunarodnoj autobusnoj liniji, Subotica – Zagreb, važe cijene prijevoza s nizom pogodnosti:

- djeca do 6 godina voze se besplatno
- djeca od 6 do 12 godina imaju popust 50% (cijena povratne karte iznosi 1.225 din.)
- studenti uz prikaz studentske legitimacije (koja se dobiva na autobusnoj stanici) uživaju popust od 20% (povratna karta je 3.332 din., a u jednom smjeru 1.960 din.)

POPUSTI VAŽE ISKLJUČIVO ZA IZRAVNU LINIJU OD SUBOTICE DO ZAGREBA U OBA SMJERA I VAŽE 30 DANA.

VAŠ SUBOTICA-TRANS

Tel.: 024/555-566

PETAK
3.9.2010.

HRT 1

05.40 - Najava programa
05.45 - Trenutak spoznaje
06.45 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - ZABA - 90 sekundi
09.15 - Divlji u srcu 3, serija
10.00 - Vijesti
10.09 - Vrijeme danas
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Fotografija u Hrvatskoj
10.25 - Preživjeti Aljasku, dokumentarni film
11.15 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - More ljubavi
13.15 - Ljetna slagalica
14.10 - Vijesti s prijevodom za gluhe
14.19 - Vrijeme sutra
14.20 - Sutra je novi dan 2, serija
15.05 - Zbog komada zemlje, dokumentarni film
15.25 - Škrinja: Lopoč
16.25 - Luda kuća 1, humoristična serija
17.00 - Vijesti
17.10 - Hrvatska uživo
18.30 - Čarolija 10, serija
19.20 - Vrijeme
19.30 - Dnevnik
20.04 - ZABA - 90 sekundi
20.10 - Hidalgo, američki film
22.25 - Dnevnik 3
22.55 - Vijesti iz kulture
23.05 - Dr. House 3, serija
23.55 - Imagine me and you, film
01.25 - Vrana: Opaka molitva, američki film
03.00 - Zvezdane staze: Enterprise 4, serija
03.45 - Studio 60 na Sunset Stripu, serija
04.30 - Palača, serija
05.15 - Skica za portret
05.20 - Dokumentarni film
05.40 - Ljetna slagalica
06.30 - More ljubavi, telenovela

HRT 2

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
07.55 - Najava programa
08.00 - TV vrtić
08.15 - Na kraju ulice
08.30 - 101 dalmatinac, crtana serija
08.55 - Šaolinski obračun, crtana serija
09.15 - Dexterov laboratorij,

crtana serija
09.40 - Glazbeceda
09.50 - Izazovi
10.05 - Na prvi pogled, serija za djecu
10.30 - Zamjena za tatu, američki film
12.00 - Crtani film
12.10 - Beverly Hills 2, serija
12.55 - Beverly Hills 2, serija
13.40 - Fawlt Towers 1, humoristična serija
14.10 - Državnik novog kova 1, humoristična serija
14.40 - Zvezdane staze: Enterprise 4, serija
15.25 - Palača, serija
16.10 - Životna prekretnica, američki film
18.05 - Transsibirskom željeznicom: Crna zmajeva rijeka i Zabranjeni grad, film
18.50 - Mučke 7a, humoristična serija
19.40 - Garaža
20.10 - Večeras...
20.15 - EP u vaterpolu - emisija
20.40 - Zagreb: EP u vaterpolu: Hrvatska - Španjolska, prijenos
22.00 - EP u vaterpolu - emisija
22.20 - Vijesti na Drugom
22.25 - Vrijeme
22.30 - Skrivena riječ, mini-serija
00.05 - Studio 60 na Sunset Stripu, serija
00.50 - Mučke 6a, humoristična serija
01.40 - Mučke 6a, humoristična serija
02.30 - Mučke 6b, humoristična serija
03.55 - Kraj programa
-- -- - Nogomet, kvalifikacije za EP: Latvija - Hrvatska, prijenos

07.20 Naši najbolji dani, serija
08.10 Bumba, crtana serija
08.30 Fifi, crtana serija
09.00 Dona Barbara, serija
10.50 U ime ljubavi, serija
12.50 IN magazin
13.35 Hitni slučaj, serija
14.30 Dona Barbara, serija
16.25 U ime ljubavi, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 U ime ljubavi, serija
18.30 IN magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Robin Hood: Princ lopova, igrani film
22.35 Duhovi Marsa, film
00.20 Gothika, igrani film
02.10 Male noćne price, show
03.40 Potraga za ubojicom, igrani film
05.05 Opasna avantura, film
06.40 IN magazin
07.20 Kraj programa

06.35 Ne daj se, Nina!, drama
07.25 Miffy, animirana serija
07.35 YooHoo i prijatelji, animirana serija
07.55 RTL ritam zona - Urban, glazbena emisija
10.05 K.T.2, serija
10.35 Ekkluziv, magazin (R)
11.55 Punom parom, kulinarski izazov
11.40 1001 noć, serija
12.20 Nestala, telenovela
13.10 Los Victorinos
14.00 Andeo i vrag, telenovela
15.35 Cobra 11, serija
17.15 Bibin svijet, serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.10 Ne daj se, Nina!, humorna drama
20.00 1001 noć, serija
21.25 Erin Brockovich, igrani film, drama
23.40 Vijesti, informativna emisija
23.55 Noćne ptice, igrani film, akcijski triler
01.35 Astro show, emisija uživo

SUBOTA
4.9.2010.

HRT 1

07.15 - Najava programa
07.20 - Glas domovine
07.45 - TV kalendar
08.00 - Vijesti
08.10 - Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Bez imena na metku, američki film
09.25 - Dokumentarni film
10.00 - Vijesti
10.09 - Vrijeme danas
10.10 - Vijesti iz kulture
10.20 - Kućni ljubimci
10.55 - Normalan život, emisija o obitelji
12.00 - Dnevnik
12.15 - TV kalendar
12.35 - More ljubavi, telenovela
13.20 - Prizma, multinacionalni magazin
14.05 - Duhovni izazovi
14.35 - Fotografija u Hrvatskoj
15.00 - Reporteri - izbor: Mumbai (Traffic)
16.00 - Znanstvene vijesti
16.10 - Euromagazin: Barentzova regija - sjeverno prijateljstvo
16.45 - Vijesti
16.54 - Vrijeme sutra
16.55 - Kulturna baština
17.10 - Jelovnici izgubljenog vremena
17.30 - Prirodni svijet 3, dokumentarna serija
18.20 - Lijepom našom: Donji

Andrijeveci
19.15 - Vrijeme
19.16 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.10 - Požega: Zlatne žice Slavonije 2010.
22.05 - Vijesti
22.30 - X-Men, američki film
00.15 - Filmski vikend
sMichelle Pfeiffer: Ispod površine, film
02.20 - Noć kulturnih filmova - Mario Bava: Lisa eil diavolo casa dell'esorcismo, film
03.50 - Noć kulturnih filmova - Mario Bava: Tri lica straha, film
05.25 - Jelovnici izgubljenog vremena
05.45 - More ljubavi, telenovela

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
08.10 - Najava programa
08.15 - Žutokljunac
08.45 - Vrijeme je za Disneyja: Little Einsteins
-- -- - Vrijeme je za Disneyja: Moji prijatelji Tigar i Pooh
09.30 - Cijele note, serija za djecu
09.55 - Cijele note, serija za djecu
10.20 - Slučaj za ekipu BARZ, serija za djecu
10.45 - Slučaj za ekipu BARZ, serija za djecu
11.10 - Sportske igre mladih
11.25 - Briljanteen
12.15 - Hrvatski pisci na TV ekranu - Ivan Slamnig: Priča o Zvezdani
12.45 - 4 zida
13.20 - KS automagazin
13.50 - Vatrene kočije, britanski film
15.50 - Nogomet, U-21: Srbija - Hrvatska, 1. poluvrijeme
16.45 - Split: Atletika - Kontinentalni kup, prijenos
17.00 - Nogomet, U-21: Srbija - Hrvatska, 2. poluvrijeme
17.50 - Split: Atletika - Kontinentalni kup, prijenos
20.45 - Večeras...
20.55 - Sportski program
22.10 - George Gently 2, mini-serija
23.45 - Mučke 6b, humoristična serija
01.05 - Mučke 7a, humoristična serija
02.05 - Kraj programa
-- -- - Istanbul: SP u košarci, prijenos 1/8finala

ERIN ROKOVICH
RTL TELEVIZIJA
PET, 3.9.
U 20:25 SATI

»Erin Brockovich« donosi jedan od mogućih odgovora na pitanje: kako bi izgledala »Zgodna žena« da se nije pojavio galantni Richard Gere? Prema Stevenu Soderberghu, lijepa bi Julia postala samohrana majka troje djece, s pozamašnim minusom na računu i prometnom nesrećom čije troškove mora snositi, iako je nije skrivila. Tračak svjetla za mladu ženu dolazi iz najmanje očekivanog pravca - sudskog sraza s mega-korporacijom... Nakon izgubljenog sudskog spora,

07.20 Radio, igrani film
09.05 Dora istražuje, serija
09.30 Timmy Time, serija
09.55 Chuggington, serija
10.10 Ben 10: Alien Force, crtana serija
10.25 Vjerovali ili ne, serija
10.55 Dodir s neba, serija
11.55 Frikovi, serija
12.55 Smallville, serija
13.55 Robin Hood: princ lopova, igrani film
16.25 Nad lipom 35, show
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Nad lipom 35, show
17.40 Lud, zburjen, normalan, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Unakrsna vatra, film
21.50 2012: Sudnji dan, igrani film
23.25 Evolucija, igrani film
01.15 Ezo TV, tarot show
02.45 Diabolique, igrani film
04.30 Incognito, igrani film
06.20 Kraj programa

06.50 Nestala, telenovela
07.35 Miffy, animirana serija
08.15 2 glupa psa, crtana serija
08.40 Bakugan, crtana serija
09.05 Ne daj se, Nina!, humorna drama
11.05 Jedna od dečkiju, serija
11.35 Vragolija, igrani film, romantična komedija
13.05 Tajni klub, igrani film, akcijska komedija
14.40 Kako dobiti nogu, igrani film, komedija
16.10 Erin Brockovich, igrani film, drama
18.30 Vijesti
19.05 Zvijezde Ekstra: Heidi Klum, zabavna emisija
20.00 Lassie, igrani film
21.35 Munjeni i zburjeni,

Erin Brockovich (Julia Roberts) zapošljava se kod svojeg odvjetnika, Eda Masryja (Albert Finney), kao recepcionistica. Erin uskoro otkriva kako se u malom kalifornijskom mjestu Hinkley odigrava prljava rabota: velika tvrtka, »Pacific Gas & Electric« panično pokušava prikriti ekološku katastrofu velikih razmjera.

igrani film, komedija
23.20 Đavolje utočište, igrani film, fantastični triler
01.10 Astro show, emisija uživo

**NEDJELJA
5.9.2010.**

06.40 - Najava programa
06.45 - TV kalendar
07.00 - Euromagazin
07.30 - Duhovni izazovi
08.00 - Vijesti
08.10 - Koncert klasične glazbe
09.25 - Rijeke Hrvatske: Male rijeke, dokumentarna serija
09.55 - Vijesti iz kulture
10.00 - Vijesti
10.04 - Vrijeme danas
10.05 - Frostov pristup 14, mini-serija
11.40 - manjinski MOZAİK
12.00 - Dnevnik
12.15 - TV kalendar
12.30 - Plodovi zemlje
13.25 - Rijeka: More
14.00 - More-ljudi-obale: Der Duftjäger, dokumentarni film
14.45 - Skica za portret
15.05 - Mir i dobro
15.40 - Vijesti
15.45 - Vrijeme sutra
15.50 - Billy Elliot, britansko-francuski film
17.35 - Popevke za navek - Krapina 2009., snimka
18.35 - Nevolje jednog Branimira, serija za djecu
19.05 - Baltazar, crtana serija
19.15 - Vrijeme
19.16 - LOTO 6/45
19.30 - Dnevnik
20.10 - Stipe u gostima 2, TV serija
20.50 - Bogovi su pali na tjebe, bocvanski film
22.40 - Vijesti

22.55 - Vijesti iz kulture
23.05 - Filmski vikend s Michele Pfeiffer: San Ivanjske noći, američko-talijansko-britanski film
00.50 - Buđenje mrtvih 7, mini-serija
01.40 - Buđenje mrtvih 7, mini-serija
02.30 - Fotografija u Hrvatskoj
02.40 - Popevke za navek - Krapina 2009., snimka
03.40 - Ritam tjedna, glazbeni magazin
04.20 - Plodovi zemlje
05.10 - Rijeka: More

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
08.00 - Najava programa
08.05 - Jura Hura, serija za djecu
08.35 - Trolovi, crtana serija
09.00 - Kikkerdril, nizozemski film za djecu
10.20 - Biblija
10.30 - Zavjetna misa - Ludbreg
12.35 - Putovanja željeznicom: Vlakom kroz Luksemburg, dokumentarna serija
13.20 - Mladi lavovi, američki film
16.05 - Večeras...
16.10 - Magazin LP
16.40 - Atletika, Split: Kontinentalni kup
20.30 - EP u vaterpolu - emisija
20.40 - Zagreb: EP u vaterpolu: Hrvatska - Italija, prijenos
22.00 - EP u vaterpolu - emisija
22.20 - Video na(d)zor
22.50 - Zakon!, humoristična serija
23.25 - Prikraseni 3, humoristična serija
23.50 - Ritam tjedna, glazbeni magazin
00.30 - Opera pod zvijezdama 2008.
02.15 - Kraj programa
--- - Istanbul: SP u košarci, prijenos 1/8finala + emisija prije i nakon utakmice

06.35 Dodir s neba, serija
07.25 Dora istražuje, crtana serija
07.50 Timmy Time, crtana serija
08.00 Chuggington, crtana serija
08.15 Ben 10: Alien Force,

crtana serija
08.30 Brza blagajna, serija
09.00 Automotiv, auto-moto magazin
09.30 Magazin Lige prvaka
10.00 Heroji, serija
12.00 Radio, igrani film
13.55 Kauboj, igrani film
15.35 Evolucija, igrani film
17.00 Vijesti Nove TV
17.10 Evolucija, igrani film - nastavak
17.40 Lud, zbunjen, normalan, serija
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Nad lipom 35, humoristično-glazbeni show
21.05 Superman, igrani film
23.40 Red Carpet, showbiz magazin
01.00 Televizijska posla, serija
01.30 Nezamislivo, igrani film
03.00 Incognito, igrani film
04.50 Red Carpet, showbiz magazin
06.00 Automotiv, auto-moto magazin
06.30 Kraj programa

07.35 Zvijezde Ekstra: Heidi Klum, zabavna emisija
08.25 Miffy, animirana serija
09.00 2 glupa psa, crtana serija
09.25 Bakugan, crtana serija
09.50 Ne daj se, Nina!, humor na drama
09.50 Jedna od dečkiju, humoristična serija
13.00 Tajni klub, igrani film, akcijska komedija
14.30 Kako dobiti nogu, igrani film, komedija
16.05 Lassie, igrani film, obiteljski
17.40 Discovery: Bez cenzure - Napad morskog psa, dokumentarni film
18.30 Vijesti, informativna emisija
19.05 Ekzkluziv, magazin
20.00 Cijena straha, igrani film, triler
22.00 CSI: Miami, kriminalistička serija (dvije epizode)
23.40 Dozvola za ubojstvo, igrani film, akcijski
01.10 Munjeni i zbunjeni, igrani film

**PONEDJELJAK
6.9.2010.**

05.40 - Najava programa
05.45 - Mir i dobro
06.15 - Drugo mišljenje
06.45 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti

07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - ZABA - 90 sekundi
09.15 - Divlji u srcu 3, serija
10.00 - Vijesti
10.09 - Vrijeme danas
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Kamen na kamen, dokumentarni film
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.15 - TV kalendar
12.30 - More ljubavi, telenovela
13.15 - Ljetna slagalica
14.10 - Vijesti s prijevodom za gluhe
14.19 - Vrijeme sutra
14.20 - Sutra je novi dan 2, serija
15.05 - Španjolska fronta, dokumentarni film
15.35 - Škrinja
16.20 - Luda kuća 2, humoristična serija
17.00 - Vijesti
17.10 - Hrvatska uživo
18.30 - Čarolija 10, serija
19.20 - Vrijeme
19.30 - Dnevnik
20.04 - ZABA - 90 sekundi
20.10 - Potrošački kod
20.40 - TV Bingo Show
21.20 - Povijesne serije dramskoga programa: Tudinac
22.15 - Dnevnik 3
22.55 - Dr. House 3, serija
23.45 - Noći Godarda: Bande a part, francuski film
01.20 - Zvezdane staze: Enterprise 4, serija
02.05 - Studio 60 na Sunset Stripu, serija
02.50 - Škrinja
03.35 - Potrošački kod
04.05 - Ljetna slagalica
04.55 - More ljubavi, telenovela

07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
08.05 - Najava programa
08.10 - TV vrtić
08.25 - Na kraju ulice
08.40 - 101 dalmatinac, serija
09.00 - Šaolinski obračun, crtana serija
09.20 - Dexterov laboratorij, crtana serija
09.40 - Na glasu
09.50 - Brlog
10.05 - Na prvi pogled, serija za djecu
10.30 - Lud za tobom, američki film
12.10 - Beverly Hills 2, serija
12.55 - Beverly Hills 2, serija
13.40 - Faulty Towers 2, humoristična serija
14.10 - Državnik novog kova 1, humoristična serija
14.40 - Zvezdane staze:

Enterprise 4, serija
15.25 - Zagreb: EP u vaterpolu (Ž), prijenos
16.45 - Opasni Johnny, film
18.15 - Divlji zapad Irske - Connemara, film
19.00 - Mučke 7a, serija
19.50 - Garaža
20.00 - Večeras...
20.05 - Večernja škola
20.40 - Vijesti na Drugom
20.50 - Bitange i princeze 2, humoristična serija
21.30 - Vraćanje duga, film
23.15 - Studio 60 na Sunset Stripu, serija
00.05 - Ljetni retrovizor: Dva i pol muškarca 4, humoristična serija
00.25 - Ljetni retrovizor: Momci s Madisona 2
01.10 - Ljetni retrovizor: Kineska plaža 3
01.55 - Kraj programa
--- - Istanbul: SP u košarci - 1/8finala

06.55 Naši najbolji dani, serija
07.45 Bumba, crtana serija
08.05 Fifi i cvjetno društvo
08.30 Roary, crtana serija
09.00 Dona Barbara, serija
10.50 U ime ljubavi, serija
12.50 IN magazin
13.35 Hitni slučaj, serija
14.30 Dona Barbara, serija
16.25 U ime ljubavi, serija
17.00 Vijesti Nove TV
17.20 U ime ljubavi, serija
18.30 IN magazin
19.15 Dnevnik Nove TV
20.05 Najbolje godine, serija
21.05 Neraskidive veze, film
22.50 Večernje vijesti
23.05 Unakrsna vatra, film
00.45 Seks i grad, serija
01.15 Ezo TV, tarot show
02.15 IN magazin
03.05 Bračne vode, serija
03.30 Veliki film, igrani film
05.10 Seks i grad, serija
05.35 Bračne vode, serija
06.00 Kraj programa

06.50 Miffy, animirana serija
07.05 YooHoo i prijatelji, animirana serija
07.20 RTL ritam zona - Pop hitovi, glazbena emisija
09.30 Ekzkluziv, magazin
10.25 Punom parom, kulinarski izazov
11.05 1001 noć, dramska serija
12.30 Nestala, telenovela
13.20 Los Victorinos
14.10 Andeo i vrag, telenovela
15.45 Cobra 11, kriminalistička serija (dvije epizode)
17.30 Bibin svijet,

humoristična serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.10 Ne daj se, Nina!,
humorna drama
20.00 1001 noć, serija
20.45 Komandos, igrani film
22.20 Ralje 2, igrani film
00.00 Vijesti
00.10 Cijena straha, igrani film
02.35 Astro show,
emisija uživo

**UTORAK
7.9.2010.**

05.40 - Najava programa
05.45 - Normalan život,
emisija o osobama s
invaliditetom
06.45 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.10 - Dobro jutro, Hrvatska
07.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - ZABA - 90 sekundi
09.15 - Divlji u srcu 3, serija
10.00 - Vijesti
10.15 - Kamen na kamen,
dokumentarni film
11.10 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.30 - More ljubavi,
telenovela
13.15 - Ljetna slagalica
14.10 - Vijesti s prijevodom
za gluhe
14.19 - Vrijeme sutra
14.20 - Sutra je novi dan 2,
serija
15.05 - Najljepše od Dunava,
dokumentarni film
15.35 - Škrinja
16.20 - Luda kuća 2,
humoristična serija
17.00 - Vijesti
17.10 - Hrvatska uživo
18.30 - Čarolija 10, serija
19.30 - Dnevnik
20.04 - ZABA - 90 sekundi
20.10 - Boje turizma
21.00 - Sicko, američki film
23.05 - Dnevnik 3
23.45 - Dr. House 3, serija
00.35 - Noći Godarda: Udana
žena, francuski film
02.10 - Bez traga 6, serija
02.55 - Zvezdane staze:
Enterprise 4, serija
03.40 - Studio 60 na Sunset
Stripu, serija
04.25 - Ljetna slagalica
05.15 - More ljubavi,
telenovela

07.00 - Panorame turističkih
središta Hrvatske
08.05 - Najava programa
08.10 - TV vrtić
08.25 - Na kraju ulice

08.40 - 101 dalmatinac, serija
09.00 - Šaolinski obračun,
crtana serija
09.20 - Dexterov laboratorij,
crtana serija
09.40 - Navrh jezika
09.50 - Program za djecu
10.05 - Na prvi pogled, serija
za djecu
10.30 - Ima li života drugdje?,
američki film
12.00 - Strani dokumentarni
film
12.25 - Beverly Hills 2, serija
13.10 - Beverly Hills 2, serija
13.55 - Fawltly Towers 2,
serija
14.25 - Državnik novog kova
1, humoristična serija
14.55 - Zvezdane staze:
Enterprise 4, serija
15.40 - Palača, serija
16.25 - Putovanje u Alsaceom,
dokumentarni film
17.15 - EP u vaterpolu
17.45 - Europsko prvenstvo u
vaterpolu - 1/4finale
19.10 - Mučke 7b, serija
20.00 - Večeras...
20.05 - Nogomet, kvalifi-
kacije za EP - emisija
20.20 - Nogomet, kvalifi-
kacije za EP: Hrvatska
- Grčka, 1. poluvrijeme
21.15 - Vijesti na Drugom
21.20 - Vrijeme
21.25 - Nogomet, kvalifi-
kacije za EP: Hrvatska
- Grčka, 2. poluvrijeme
22.20 - Nogomet, kvalifi-
kacije za EP - emisija
22.50 - Bez traga 6, serija
23.30 - Ubojica murjaka, serija
00.15 - Studio 60 na Sunset
Stripu, serija
01.00 - Ljetni retrovizor: Dva
i pol muškarca 4,
humoristična serija
01.20 - Ljetni retrovizor:
Momci s Madisona 2
02.05 - Ljetni retrovizor:
Kineska plaža 3, serija
02.50 - Kraj programa
--- -- - Istanbul: SP u košarci
- 1/4finale
--- -- - 20.40 Zagreb: EP u
vaterpolu - 1/4finale

06:00 Naši najbolji dani, serija
06:50 Hitni slučaj, serija
07:45 Bumba, crtana serija
08:05 Fifi i cvjetno društvo,
crtana serija
08:30 Roary, crtana serija
09:00 Dona Barbara, serija
10:50 U ime ljubavi, serija
12:50 IN magazin
13:35 Najbolje godine, serija
14:30 Dona Barbara, serija
16:25 U ime ljubavi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:20 U ime ljubavi, serija
18:30 IN magazin

19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Najbolje godine, serija
21:05 Tajni život, igrani film
22:50 Večernje vijesti
23:05 Neraskidive veze, film
00:45 Seks i grad, serija
01:15 Ezo TV, tarot show
02:15 IN magazin
03:05 Bračne vode, serija
03:30 Iznenada, prošlog ljeta,
05:20 Bračne vode, serija
05:45 Kraj programa

07.35 Miffy, animirana serija
07.50 YooHoo i prijatelji,
animirana serija
08.05 RTL ritam zona - Priča
o..., glazbena emisija
09.05 RTL ritam zona - Top 40
domači, glazbena emisija
10.15 K.T.2,
kriminalistička serija
10.45 Ekkluziv, magazin (R)
11.05 Punom parom,
kulinarski izazov
11.45 1001 noć, serija
12.30 Nestala, telenovela
13.20 Los Victorinos,
telenovela
14.05 Andeo i vrag, telenovela
15.45 Cobra 11, kriminalistička
serija (dvije epizode)
17.25 Bibin svijet,
humoristična serija
18.30 Vijesti
18.55 Ekkluziv, magazin
19.10 Ne daj se, Nina!,
humorna drama
20.00 1001 noć,
dramska serija
20.45 Seks guru, igrani film,
komedija
22.30 CSI: NY, kriminalistička
serija
23.25 Vijesti
23.45 Komandos, igrani film,
akcijski
01.10 Astro show,
emisija uživo

**SRIJEDA
8.9.2010.**

05.50 - Najava programa
05.55 - Među nama (R)
06.45 - TV kalendar
07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
07.05 - Vijesti
07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
08.35 - Vijesti
08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
09.10 - ZABA - 90 sekundi
09.15 - Divlji u srcu 3, serija
10.00 - Vijesti
10.09 - Vrijeme danas
10.10 - Vijesti iz kulture
10.15 - Strune soweta - dvije
godine iz života pro-
jekta kasične glazbe,
film

11.15 - Oprah show
12.00 - Dnevnik
12.15 - TV kalendar
12.30 - More ljubavi 13.15 -
Ljetna slagalica
14.10 - Vijesti s prijevodom
za gluhe
14.19 - Vrijeme sutra
14.20 - Sutra je novi dan 2,
serija
15.05 - Turska: Raskrižje
Europe i orijenta,
dokumentarni film
15.30 - Škrinja
16.20 - Luda kuća 2, serija
17.00 - Vijesti
17.10 - Hrvatska uživo
18.25 - Čarolija 10, serija
19.15 - Vrijeme
19.16 - LOTO 7/39
19.30 - Dnevnik
20.04 - ZABA - 90 sekundi
20.10 - Turner & Hooch,
američki film
21.50 - Klasici hrvatskog
dokumentarizma
22.45 - Dnevnik 3
23.15 - Vijesti iz kulture
23.25 - Dr. House 3, serija
00.15 - Noći Godarda: Kine
skinja, francuski film
01.50 - Zvezdane staze:
Enterprise 4, serija
02.35 - Studio 60 na Sunset
Stripu, serija
03.20 - Palača, serija
04.05 - Ljetna slagalica
04.55 - More ljubavi,
telenovela

07.00 - Panorame turističkih
središta Hrvatske
08.00 - Najava programa
08.05 - TV vrtić
08.20 - Na kraju ulice
08.35 - 101 dalmatinac,
crtana serija
08.55 - Šaolinski obračun,
crtana serija
09.15 - Dexterov laboratorij,
crtana serija
09.40 - Ta politiká
09.50 - Program za djecu
10.05 - Na prvi pogled,
serija za djecu
10.30 - Mala Miss Norveške,
norveško-švedski film
11.55 - Beverly Hills 2, serija
12.40 - Beverly Hills 2, serija
13.25 - Fawltly Towers 2,
humoristična serija
13.55 - Državnik novog kova
1, humoristična serija
14.25 - Zvezdane staze:
Enterprise 4, serija
15.10 - Palača, serija
15.55 - Frank, američki film
17.30 - Strani dokumentarni
film
18.25 - Mučke 7b,
humoristična serija
20.00 - Večeras...
20.05 - Večernja škola
20.40 - Vijesti na Drugom

20.50 - Bitange i princeze 2,
humoristična serija
21.30 - Tristan+Izolda,
američko-njemačko
-češko-britanski film
23.35 - Studio 60 na Sunset
Stripu, serija
00.25 - Ljetni retrovizor: Dva
i pol muškarca 4,
humoristična serija
00.45 - Ljetni retrovizor:
Momci s Madisona 2,
serija
01.30 - Ljetni retrovizor:
Kineska plaža 3, serija
02.15 - Kraj programa
--- -- - Istanbul: SP u košarci
- 1/4finale

06:00 Naši najbolji dani, serija
06:50 Hitni slučaj, serija
07:45 Bumba, crtana serija
08:05 Fifi i cvjetno društvo,
crtana serija
08:30 Roary, crtana serija
09:00 Dona Barbara, serija
10:50 U ime ljubavi, serija
12:50 IN magazin
13:35 Najbolje godine, serija
14:30 Dona Barbara, serija
16:25 U ime ljubavi, serija
17:00 Vijesti Nove TV
17:20 U ime ljubavi,
serija - nastavak
18:30 IN magazin
19:15 Dnevnik Nove TV
20:05 Najbolje godine, serija
21:05 Indiana Jones i ukleti
hram, igrani film
23:10 Večernje vijesti
23:25 Tajni život, igrani film
01:05 Seks i grad, serija
01:35 Ezo TV, tarot show
02:35 IN magazin
03:25 Bračne vode, serija
03:50 Božja službenica Agnes,
igrani film
05:25 Bračne vode, serija
05:50 Kraj programa

07.25 Miffy, animirana serija
07.40 YooHoo i prijatelji,
animirana serija
08.00 RTL ritam zona - Retro,
glazbena emisija
10.10 K.T.2, kriminalistička
serija
10.40 Ekkluziv, magazin
11.00 Punom parom,
kulinarski izazov
11.45 1001 noć, dramska
serija
12.25 Nestala, telenovela
13.15 Los Victorinos,
telenovela
14.05 Andeo i vrag, telenovela
(dvije epizode)
15.40 Cobra 11, kriminalistička
serija (dvije epizode)
17.20 Bibin svijet,
humoristična serija

- (dvije epizode)
- 18.30 Vijesti, informativna emisija
- 18.55 Ekkluziv, magazin
- 19.10 Ne daj se, Nina!, humorna drama
- 20.00 1001 noć, dramska serija
- 20.45 11. sat, znanstveno-fantastična serija (dvije epizode)
- 22.25 CSI:NY, kriminalistička serija
- 23.15 Vijesti, informativna emisija
- 23.25 Seks guru, igrani film, komedija
- 01.05 Astro show, emisija uživo

ČETVRTAK 9.9.2010.

- 05.40 - Najava programa
- 05.45 - Riječ i život, religijski program
- 06.45 - TV kalendar
- 07.00 - Dobro jutro, Hrvatska
- 07.05 - Vijesti
- 07.40 - Dobro jutro, Hrvatska
- 08.35 - Vijesti
- 08.40 - Dobro jutro, Hrvatska
- 09.10 - ZABA - 90 sekundi
- 09.15 - Divlji u srcu 3, serija
- 10.00 - Vijesti
- 10.09 - Vrijeme danas
- 10.10 - Vijesti iz kulture
- 10.15 - Odjevna Odiseja, dokumentarna serija
- 10.40 - Odjevna Odiseja, dokumentarna serija
- 11.10 - Oprah show
- 12.00 - Dnevnik
- 12.15 - TV kalendar
- 12.30 - More ljubavi, telenovela
- 13.15 - Ljetna slagalica
- 14.10 - Vijesti s prijevodom za gluhe
- 14.19 - Vrijeme sutra
- 14.20 - Sutra je novi dan 2, serija
- 15.05 - Tina ide na sjever, dokumentarni film
- 15.35 - Škrinja
- 16.20 - Luda kuća 2, humoristična serija
- 17.00 - Vijesti
- 17.10 - Hrvatska uživo
- 18.30 - čarolija 10, serija (R)
- 19.20 - Vrijeme
- 19.30 - Dnevnik
- 19.56 - Sport
- 20.01 - Vrijeme
- 20.04 - ZABA - 90 sekundi
- 20.10 - Apokalipsa: Drugi svjetski rat, dokumentarna serija
- 21.05 - Otvoreno
- 22.10 - Kratki susreti
- 22.45 - Dnevnik 3
- 23.25 - Dr. House 3, serija
- 00.15 - Nakon vjenčanja, dansko-švedski film
- 02.15 - Zvezdane staze: Enterprise 4, serija
- 03.00 - Studio 60 na Sunset Stripu, serija
- 03.45 - Palača, serija
- 04.30 - Ljetna slagalica
- 05.20 - More ljubavi, tele novela
- -- - Hrvatski gospodarski forum
- -- - Hrvatski gospodarski forum
- -- - Prva postrojba Domovinskog rata, dokumentarni film

- 07.00 - Panorame turističkih središta Hrvatske
- 07.55 - Najava programa
- 08.00 - TV vrtić
- 08.15 - Na kraju ulice
- 08.30 - 101 dalmatinac, crtana serija
- 08.55 - Crtana serija
- 09.15 - Dexterov laboratorij, crtana serija
- 09.40 - Abeceda EU
- 09.50 - Iznad crte
- 10.05 - Na prvi pogled, serija za djecu
- 10.30 - Mladi magičar, kanadsko-poljski film
- 12.10 - Beverly Hills 2, serija
- 12.55 - Beverly Hills 2, serija
- 13.40 - Fawltly Towers 2, humoristična serija
- 14.10 - Državnik novog kova 1, humoristična serija
- 14.40 - Zvezdane staze: Enterprise 4, serija
- 15.25 - Palača, serija
- 16.10 - Stocker Ace, film
- 17.40 - Strani dokumentarni film
- 18.25 - Mučke 7b, serija
- 19.30 - Garaža
- 20.00 - Večeras...
- 20.05 - Večernja škola
- 20.40 - Vijesti na Drugom
- 20.45 - Vrijeme
- 20.50 - Bitange i princeze 2, humoristična serija
- 21.30 - Empire Records, američki film
- 23.00 - Studio 60 na Sunset Stripu, serija
- 23.45 - Ljetni retrovizor: Dva i pol muškarca 4,

- humoristična serija
- 00.05 - Ljetni retrovizor: Momci s Madisona 2
- 00.50 - Ljetni retrovizor: Kineska plaža 3, serija
- 01.35 - Kraj programa
- -- - Istanbul: SP u košarci - 1/4finale
- -- - Zagreb: EP u vaterpolu - 1/2finale

- 06:00 Naši najbolji dani, serija
- 06:50 Hitni slučaj, serija
- 07:45 Bumba, crtana serija
- 08:05 Fifi i cvjetno društvo, crtana serija
- 08:30 Roary, crtana serija
- 09:00 Dona Barbara, serija
- 10:50 U ime ljubavi, serija
- 12:50 IN magazin
- 13:35 Najbolje godine, serija
- 14:30 Dona Barbara, serija
- 16:25 U ime ljubavi, serija
- 17:00 Vijesti Nove TV
- 17:20 U ime ljubavi, serija - nastavak
- 18:30 IN magazin
- 19:15 Dnevnik Nove TV
- 20:05 Najbolje godine, serija
- 21:05 Karate kid 4, igrani film
- 23:05 Večernje vijesti
- 23:20 Indiana Jones i ukleti hram, igrani film
- 01:20 Seks i grad, serija
- 01:50 Ezo TV, tarot show
- 02:50 IN magazin
- 03:40 Bračne vode, serija
- 04:05 Utrka s vremenom, igrani film
- 05:35 Bračne vode, serija
- 06:00 Kraj programa

- 07.35 Miffy, animirana serija
- 07.50 YooHoo i prijatelji, animirana serija
- 08.10 RTL ritam zona - Dalmatinski libar, glazbena emisija
- 08.05 RTL ritam zona - Top 40 strani, glazbena emisija
- 10.15 K.T.2, serija
- 10.45 Ekkluziv, magazin
- 11.05 Punom parom, kulinarski izazov
- 11.50 1001 noć, dramska serija
- 12.30 Nestala, telenovela
- 13.20 Los Victorinos, telenovela
- 14.10 Andeo i vrag, telenovela
- 15.45 Cobra 11, kriminalistička serija
- 17.25 Bibin svijet, humoristična serija
- 18.30 Vijesti, informativna emisija
- 18.55 Ekkluziv, magazin
- 19.10 Ne daj se, Nina!, humorna drama
- 20.00 1001 noć, dramska serija
- 20.45 CSI, kriminalistička serija
- 22.25 CSI: NY, kriminalistička serija
- 23.20 Vijesti, informativna emisija
- 23.30 11. sat, znanstveno-fantastična serija
- 01.05 Astro show, emisija uživo
- 02.05 CSI: NY, kriminalistička serija

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku »Dnevnik« emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17,45 minuta na Drugom programu Radiotelevizije Vojvodine. Osim novosti iz života hrvatske manjinske zajednice, emisija donosi i informacije o događajima u zemlji i okruženju.

Emisija »Izravno« - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture »Svjetonik« nedjeljom od 16,30 sati.

GLAS HRVATA

Radijska emisija »Glas Hrvata« u produkciji HKUD »Vladimir Nazor« iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 18 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku »Zvuci bačke ravnice« emitira se četvrtkom u 19 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom »Glas domovine«, emitira se na HRT1 petkom od 14,35 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18,00 - 19,00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov prilog »Bolja Srbija« • Agencijske vijesti iz RH • Kronologija - Dogodilo se na današnji dan • Jezični savjetnik »Govorimo hrvatski«

19,00 - 19,30

• Poetski predah • 'Populame melodije' - zabavna glazba (ponedjeljkom) • 'Na valovima hrvatske glazbene tradicije' - narodna glazba (utorkom) • 'Veliki majstori glazbe' - ozbiljna glazba (srijedom) • 'Rock vremeplov' (četvrtkom) • 'Minute za jazz' (petkom)

19,30 - 20,00

• 'Europski magazin' - magazin Radija Deutsche Welle (ponedjeljkom) • 'Kultuma povijest' (utorkom) • 'Znanjem do zdravlja' (srijedom) • 'Razmišljanje dopušteno' (četvrtkom) • 'Tjedni vodič' (petkom)

20,00 - 20,30

• »Razgovor s povodom« (ponedjeljkom) • 'Stazama agrara' (utorkom) • »Otvoreni studio« (srijedom) • »Kultur café« - magazin iz kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • »Vodič za moderna vremena« - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20,30 - 21,00

• Narodna glazba • Blic vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA:
Subota

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana, zabavna glazba
• 18,15 'Vojvodanski tjedan'
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,00 'Vjerska emisija', duhovna glazba
• 20,00 'Omladinska emisija', narodna glazba
• 20,55 Odjava programa

Nedjelja

• 18,00 Najava programa, Vijesti dana
• 18,10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti, zabavna glazba)
• 18,30 Kronologija - Dogodilo se na današnji dan
• 19,30 'Putnici kroz vrijeme' emisija za djecu Hrvatskoga radija
• 20,00 'Hrvatima izvan domovine' - emisija Pitomog radija iz Pitomače (RH)
• 20,55 Odjava programa

104, 4 Mhz

www.kviskoteka.hr

POREKLO SLOVA	KRALJ I SPUTNIKOM ZALUDU	PODZAHV POGRNICA	MUNA ZUJANČA ZUKANA	OKRUGLO SLOVO	HRANA KNEZA	SLAVNA DOVOLAD- NA JAZZ- PUKVAČA, ČA, SARE	KNUŽEV- NIK MAJLER	"EAST"	BURNJAK SCATISSA, RINCO	POJANJA NA VOJE	AMERIK INERJAK	VOČALJACI I VINOČ- PACI	RACIJALNA TIPKA ZA NOVU REDAK
KLIMAT OLIJAJOM DE HAVIL- LAND													
AGRESIJA I BABELON- SKI BOG NEBA				JEZIK IDRITA "ROMAN DAMAGE ROMANT"				UPRAVO ISAS GRADJE KOD VA- SAZIJONA					
NEČIJA PREKUPA NOVINARI NAPOČOM KRIŠČAR													
NEKRETNOST, MLADENKA KRAČIJA						PRIPROV JEŠT DUKE SUDJEŠT NAS KRAJ- JEVSKA			FILMSKA NORMA ... VARIJATI U FORMAL- NOSTI				
PRVO SLOVO ABECEDICE		ROBERT REDFORD ARGENTIN- SKA HERO- JINJA JEVA			GABRILO ODMILA ČETVRTAST GRUP UČA- ZIO						"DOCTOR" LUDI IZ VINICE		
OPILJA RUŽA				PATULJAST BRODSKI KONJAC REMER, DINAST					KOLIKO GOŠT IMA DUGO- VRAĆIO OTROG				ZARADITI (TURLI USČARITI)
TRIMSKA ČETVRTICA			SVANOBRO VEŠELJE KOKLEŠKI GRADJE				TANAKO HKO POK, PARA VAGUTYLA					URAN STUČATI (PUCI)	
BIJELA NO- GOMETAS HALJUNJA SAD U ENG- LESKOJI													
BRISKA SLIKAR IZ LUKA													
ČOVJEK KOJI PRO- GNOZIRAJE LOŠE BUDO- ĆE (FOL)													
ISTAKNUTI NACELASTI													
VRESTA OPILA				OPROŠĆE U MALOU PREDST AGORAMA				VRESTA MINERALA ... TINTA PODVALA					
STO ME- TARA ČETI VORMAN			MIJESTO U LICI MAGONSKE CELJE				ČUVATI TERAZIJU "RADIOTE- LEVIČKA"					NAUTIKALJE SLOVO SPINČICE- VA ŽENKA	
MIJESTO KOD KOP- RIVNICE					BRUKAS INBODEN ČEŠKI: DA				NAUTIKALJE SLOVO SINTIJA		BUMPOK ZAVAREN SPOJ		USPJEŠ- NICA
VLASTITO IME (GRČI)										NAUTIKALJE TOČKA PLANINE ŠTO U CANJOKA			
"RADIUS"		LUDI IZ ŽENOV- NICE RIMSKA SPOTICA											
TERUČINA ZA SIKU- KNE LAKA S MORTLU							TOSTER U POK						

© 2010 by Blackwell Publishing Ltd, 9600 Garsington Road, Oxford OX4 2DQ, UK and 350 Main Street, Malden, MA 02148, USA